

Inhoud

1. Opening en mededelingen	2
2. Vaststellen agenda	2
4. Financieel meerjarenbeeld 2022-2025 en Voorjaarsbrief 2021	3
5. Afscheid van wethouder P. de Rook.....	101
6. Voordracht tot benoeming als wethouder, de heer B.N. Benjamins.....	109

Voorzitter: K.F. Schuiling (Burgemeester)

Aanwezig: M. Wijnja (GroenLinks), J. Been (GroenLinks), A.M.M. Schoutens (GroenLinks), F.T. Folkerts (GroenLinks), M. van der Glas (GroenLinks), J. van Hoorn (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), C.T. Nieuwenhout (GroenLinks), N. Nieuwenhuijsen (GroenLinks), J. Visser (GroenLinks), T.J. Bushoff (PvdA), M. van der Laan (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), D. van der Meide (PvdA), H.E.H. van Niejenhuis (PvdA), T. Rustebiel (D66), B.N. Benjamins (D66), S. Claassen (D66), K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), J.S.R. Lo-A-Njoe (D66), J.P. Dijk (SP), W.H. Koks (SP), D. Brandenburg (SP), B. de Greef (SP), J. Huisman (SP), I. Jacobs-Setz (VVD), E. Akkerman (VVD), J. Boter (VVD), G. de Vries (VVD), G.B.H. Brandsema (ChristenUnie), T. Moorlag (ChristenUnie), P. Rebergen (ChristenUnie), K. de Wrede (PvdD), W.I. Pechler (PvdD), T. van Zoelen (PvdD), M. Bolle (CDA), H.P. Ubbens (CDA), Y.P. Menger (100% Groningen), H. Moerkerk (100% Groningen), M. Woldhuis (100% Groningen), A. Sijbolts (Stadspartij), R.F. Staijen (Stadspartij), S.R. Bosch (Student & Stad), A.J.M. van Kesteren (PVV)
Later aanwezig: K. Boogaard (PvdA)

Afwezig: J. Sietsma (GroenLinks)

Namens het college: wethouders I. Jongman, C. Bloemhoff, R. van der Schaaf, P.S. de Rook, I. Diks, P.E. Broeksma

Namens de griffie: J.S. Spier

1. Opening en mededelingen

00:09:46

Voorzitter: Ik verzoek de leden van de raad hun plaats in te nemen en de deuren te sluiten. Dat gebeurt. Iedereen van harte welkom, ook de mensen die de raad op andere wijze volgen. Wij beginnen iets later, omdat er veel vragen in het vragenuur waren. Het uur werd iets te letterlijk genomen. Het is een symbolische uitdrukking, maar de fractie die de meeste vragen heeft gesteld, heeft in het presidium zojuist beloofd dat er vijf minuten van de spreektijd af mogen gaan. Geleidelijk aan lopen we, als het goed is, weer in. Ik deel u mede dat Hans Sietsma vandaag afwezig is en dat mevrouw Boogaard, Krista Boogaard, iets later zal verschijnen.

2. Vaststellen agenda

Voorzitter: Bij het vaststellen van de agenda deel ik u mede dat het agendapunt wat aanvankelijk was opgenomen onder agendapunt zeven, na bespreking zojuist in het presidium kon worden geaccordeerd. Dat betekent dat als u daarmee in kunnen stemmen, wij conform dat voorstel nu besluiten. Als dat uw goedkeuring heeft? Dat heeft het, dan is conform besloten en dan gaat agendapunt zeven er dus af, omdat we er zojuist een besluit over genomen hebben. Dan eindigt deze vergadering dus, zoals gepland, met de installatie van een nieuwe wethouder, bloemen en andere dingen die daar mee gepaard gaan doorgaans. Ik ga echter verder niet op details in. Wij gaan beginnen met de vaststelling van de agenda. Kunt u voor het overige de agenda zo vaststellen? Dan is dus de streeftermijn dat we zo rond een uur of kwart over vijf pauzeren en dan gaan we daarna verder met de eerste termijn van het college. Het idee is dat we in de volgorde van sprekers beginnen met de grootste fractie en na de pauze in de omgekeerde volgorde. Akkoord? Geen opmerkingen, aldus besloten.

4. Financieel meerjarenbeeld 2022-2025 en Voorjaarsbrief 2021

Voorzitter: Dan kan ik u ook alvast mededelen dat qua moties de motie onder 25, met die hartstikke leuke naam, helaas weer is ingetrokken. Die maakt dus geen onderdeel meer uit van de beraadslaging. Zegt het voort. Er zijn nog 32 moties en daar is één van af, dus nu nog 31. Dan begin ik met de fractie van GroenLinks.

00:13:18

Mevrouw Wijnja: Dank u wel, Voorzitter. Nog niet zo lang geleden liep ik met iemand door de stad, een gewoonte die misschien wel meer mensen ontwikkeld hebben tijdens het afgelopen jaar. Het was iemand die niet van hier kwam en ik legde diegene uit wat er bij het station aan de hand is. Dat de bussen naar de achterkant gaan, dat er enorm veel verblijfsruimte bijkomt, dat de auto's voor een deel uit de binnenstad verdwijnen en er de komende jaren in de hele gemeente heel veel ruimte komt voor groen, lopen, fietsen en verblijven. Zij zei tegen mij: "Het moet toch wel mooi zijn om met dingen bezig te zijn die je concreet terug kunt zien, wanneer je over straat loopt". Voorzitter, ik moet eerlijk zeggen dat ik dat wel eens vergeet, zeker in de waan van de dag in dit huis, hoe mooi het werk dat we hier met zijn allen doen is, want er gebeuren geweldige dingen in onze gemeente. We zijn bezig met de wijkvernieuwing, met de verbinding tussen het fysiek en het sociaal domein. We zijn bezig met het heroveren van de openbare ruimte. Er is extra geld voor vergroening en we bouwen prachtige nieuwe stadswijken. We gaan naar energie-armoede tegen. Er is ontzettend veel extra inzet op schuldhulpverlening. We hebben de basisbaan in Groningen. Er is een hele mooie diversiteitsagenda en net kwam naar buiten dat er een maatschappelijk akkoord is gesloten in het onderwijs om segregatie tegen te gaan. Ook als ik om me heen kijk in onze gemeente, dan zie ik hoe een beter en op plaatsen ecologisch beheer leidt tot een hogere biodiversiteit. Dat is belangrijk en leidt tot meer vlinders, bijen en andere insecten. Later maaien loont en daarom zijn we mede-indiener van de motie 'Maai mij niet'. Echter, Voorzitter, er is ook een groeiende druk op ons unieke landschap. Woningbouw, mobiliteit en de energietransitie. Alles legt een druk op ons landschap en daar moet zorgvuldig mee worden omgegaan en daarom dienen wij samen met D66 en de PvdA de motie 'Landschapsvisie' in. Er staat ook nog heel wat moois op stapel. De mobiliteitsvisie komt eraan, waarmee we afscheid nemen van de autologica. We gaan schoonmakers in dienst nemen. Er komt een ruimere kwijschelding voor minima, de Stadsparkvisie komt eraan en de Leidraad ontwikkeling maatschappelijke opvang. Er komen grote energieprojecten wind en zon en er komt een fietsenstalling op de Grote Markt. We vragen het college om voor wat betreft de mobiliteitsvisie ook prioriteit te geven aan het zorgen voor financiële ruimte om, als die is aangenomen, ook een vliegende start te kunnen maken bij de uitvoering van die visie. We willen daar graag een reactie op. Passend bij die mobiliteitsvisie en het afschaffen van die autologica dienen wij ook de motie in –de breed gesteunde motie – 'Vaker groen voor fietsers'. Tegelijkertijd, Voorzitter, is de realiteit en onze grote frustratie ook, dat we al een decennium aan het bezuinigen zijn en dat ondanks die bezuinigingen, onze financiële situatie –doordat de Rijksoverheid nog steeds weigert te betalen voor taken die zij over droeg naar de gemeente – dramatisch is. Dat voelt een heel

klein beetje als mijn vorige periode in de raad van Ten Boer en dat zullen twee oud-collega's van mij zich misschien nog herinneren, want in het gasbevingsdossier verzochten we toen tegen elkaar: "Alles bij de Rijksoverheid moeten we voor de helsdeuren wegslepen". Dat is nog steeds zo. Het gaat niet samen en het gaat al helemaal niet constructief. Ja, rondom corona en de steun aldaar gaf de Rijksoverheid thuis. Ik hoorde de wethouder vorige week tijdens Praat met de Raad zeggen dat hij licht ziet gloren aan het einde van de tunnel, maar ik zie het nog niet. Het aanvullen van de tekorten, omdat we vinden dat iedereen in Groningen de zorg en ondersteuning moet krijgen die ze nodig heeft, steunt GroenLinks volledig. Het is echter wel een enorme aanslag op onze begroting en beperkt de mate, waarin we kunnen investeren in Groningen en haar inwoners. We willen daar blijven -

00:17:27

Voorzitter: Meneer Sijbolts.

00:17:28

De heer Sijbolts: Ja, Voorzitter, ik heb mij daar de afgelopen jaren ook wel vaker over uitgesproken. Met name GroenLinks wijst vaak naar Den Haag – deels terecht wat ons betreft en wij zullen de motie die u daarover indient ook steunen – alleen u heeft zelf ook een verantwoordelijkheid. U had ook andere keuzen kunnen maken de laatste jaren. Ik heb een optelsommetje gemaakt van wat grotere projecten, waar wel wat minder geld wat ons betreft naartoe had gekund, dat telt op tot 300 miljoen. Vindt u dat u nu het volledige, eerlijke verhaal hier vertelt?

00:18:00

Mevrouw Wijnja: Ja, want anders deed ik het niet. Wat we zelf als gemeente doen, daar kom ik zo op. Het is natuurlijk wel zo en dat geldt niet alleen voor deze raad, maar dat geldt wat ons betreft ook voor de volgende raad en het volgende college en dat is ook waarom we dit doen. Als er zo een forse oorzaak is voor tekorten op onze begroting, dan moeten we altijd ons gezamenlijk blijven inzetten om dat op te lossen, want dat gaat enorm schelen, dus dat is zeker een heel groot onderdeel van het verhaal. Het is fijn om te horen dat de heer Sijbolts onze motie steunt, want wat ik wilde zeggen is, dat we daar dus blijvend druk op willen zetten en de motie "Herstel de financiële basis van gemeenten" indienen. Echter, ook als gemeente zelf moeten we wat GroenLinks betreft meer doen om financiële armslag te krijgen. Jaar op jaar bezuinigen we bij de begroting en komen we er bij de jaarrekening achter dat we miljoenen overhouden. Dat vinden wij niet meer uit te leggen. Daarom dienen we vandaag het voorstel in om met concrete maatregelen te komen om beter en scherper te begroten, want als uit historisch perspectief blijkt dat we jaar na jaar geld overhouden, is dat wat ons betreft voldoende onderbouwing om meer risico's te kunnen nemen bij onze ramingen. Wij verzoeken het college om deze en meer maatregelen uit te werken om het verschil tussen begroting en jaarrekening te verkleinen en er daarmee voor te zorgen dat we onszelf bij de begroting niet armer rekenen dan we daadwerkelijk zijn. Voorzitter, vorige week praatten we als raad met een groep inwoners, over wat zij belangrijk vinden. Daar kwamen allerlei zaken langs die spelen in de directe leefomgeving van onze inwoners: problemen met fietsenrekken, onveilige verkeerssituaties, afval op straat en overlast. Later deze raad wordt een voorstel ingediend uit één van die gesprekken door de SP, die wij van harte steunen. Als we de autologica in het verkeer vaarwelzeggen en de dominantie van rijden en stilstaande auto's in het straatbeeld verlagen, ontstaat ook echt de ruimte voor het

oplossen van deze vraagstukken. Dat zagen we vanmiddag – net – ook in het vragenuur. Echter, om dat soort vraagstukken op te lossen heb je wel mensen nodig en al deze onderwerpen kunnen dus heel goed worden opgepikt door de gebiedsteams. Er zijn daar immers ook budgetten om zaken in de wijken en dorpen op te pakken. Duidelijk is ook dat het nog onvoldoende lukt om die budgetten uitgegeven te krijgen en dat de inwoners de gebiedsteams nog onvoldoende weten te vinden. We dienen daarom samen met onder andere de PvdA een motie in om de positie van gebiedsteams te versterken. Een ander onderwerp dat vorige week langskwam, was afval in de openbare ruimte. Dat is in onze ogen een collectief probleem, dat om een collectieve oplossing vraagt. Later dit jaar gaan we met onze inwoners in gesprek over afval en hoe we daar als Groningers mee omgaan. Het zou mooi zijn als hier specifiek het thema zwerfafval en rommel in de publieke ruimte aan toegevoegd kan worden en onze vraag aan de wethouder is of dat toegezegd kan worden. Een ander onderwerp dat hier regelmatig door inwoners op de agenda is gezet, is de hondenbelasting. Later deze vergadering komt een voorstel om dit af te schaffen en wij zullen dat voorstel steunen. Vanaf deze plek wil ik vooral daarvoor de credits geven aan onze inwoners, verenigd in Hondenbelasting, weg ermee! En de partijen in deze raad die zich hier zo lang voor hebben ingezet. Tot slot, Voorzitter, er speelt veel in onze samenleving. Naast alle punten die ik eerder al noemde, zien we dat er steeds meer spanningen ontstaan. We zien de gevolgen van ondermijning door de georganiseerde misdaad toenemen en het zou zomaar kunnen dat we het laatste voorbeeld hiervan gisteren zagen in de afschuwelijke aanslag op een journalist. Vandaag zien we de wanhoop van boeren die zich in hun bestaan bedreigd voelen, maar ook een kwetsbare natuur die keihard achteruitgaat. We zien steeds hardere tegenstellingen, toenemende invloed van nepnieuws, intimidatie van bestuurders, rechters en journalisten. Daarom, Voorzitter, is het van het grootste belang dat we met elkaar blijven praten over de bescherming van een fraaie open samenleving en rechtstaat, zodat we niet vergeten hoe mooi en bijzonder het werken is dat wij hier met zijn allen mogen doen.

00:22:10

Voorzitter: Dank u zeer. Ik ga naar de Partij van de Arbeid, de heer Bushoff.

00:22:36

De heer Bushoff: Voorzitter, zo een 24 jaar geleden werd ik geboren in deze prachtige stad en ik groeide op in de Groningse wijk Beijum met mijn tweelingzus en ouders en ik speelde heel graag buiten. Eigenlijk had ik niet heel veel nodig om plezier te maken buiten. Gaf mij een voetbal, wat buurtgenootjes en één van de vele veldjes en pleintjes die Groningen rijk is en ik vermaakte me wel. Tijdens die potjes voetbal, als je goed speelde en er vol voor ging en dan toevallig met een beetje geluk en mazzel een goal scoorde, werd er wel eens gezegd: dat geluk dwing je af. Je hoort het de voetbalcommentatoren nu nog wel eens op tv zeggen: "Ze hebben goed gespeeld, ze dwongen het geluk af". Voorzitter, ik weet niet of dat in het voetbal waar is, maar één ding weet ik wel: in het gewone leven is dat niet waar. In het gewone leven dwing je als individu geen geluk af. Of je het geluk hebt, dat je een opleiding kan volgen, dat je een baan hebt of dat je mee kan komen in deze samenleving, dat dwing je niet af als individu. Dat wordt bepaald door je omgeving en de mensen die je om je heen hebt. Kansengelijkheid, Voorzitter, dat gaat over wat je thuis meekrijgt. Dat gaat over die

ene leraar die niet opgeeft en ook dat ontzettend bijdehante jochie uit de klas kennis en kunde bijbrengt. Voorzitter, daar gaat kansengelijkheid over.

00:24:03

Voorzitter: Dat geldt ook voor meisjes, mevrouw De Wrede, als u dat wilde vragen aan de heer Bushoff dan ... of niet?

00:24:12

Mevrouw De Wrede: Voorzitter, ik heb mijzelf nooit gerekend tot een kansarme groep. De heer Bushoff deed het een beetje voorkomen, alsof de kansen die je hebt een kwestie zijn van toeval, zoals de familie waarin je geboren bent. Ik ben het met hem eens hoor, dat zijn allemaal hele belangrijke dingen, maar is de heer Bushoff het ook met mij eens dat kansengelijkheid ook te maken heeft met de hele inrichting van de samenleving? Dat het politieke keuzen zijn die bepalen hoe gezinnen ingericht zijn en hoeveel tijd er is voor de kinderen, bijvoorbeeld?

00:24:50

De heer Bushoff: Ik zou bijna de helft van mijn betoog kunnen schrappen, Voorzitter. Dat was ongeveer de kern van waar ik naartoe ging met mijn betoog, Voorzitter, dus dat zijn we volgens mij helemaal eens. Inderdaad kansengelijkheid komt niet zomaar aanwaaien. Het feit, zoals ik al zei, dat je een goede opleiding kan volgen, dat je een baan hebt, dat zijn geen dingen die je als individu kan afdwingen. Nee, dat moeten we als samenleving, als politiek, organiseren. We hebben dus, wat de PvdA betreft, als politiek ook de dure verplichting om ons volop in te zetten voor kansengelijkheid. Voorzitter, daarom is het juist ook zo belangrijk dat we iets als basisbanen hebben ingevoerd. Als het even niet vanzelf lukt om aan een baan te komen, zorgen we er met zijn allen voor dat je toch werk hebt. Daarom is het cruciaal dat de PvdA vorig jaar het voorstel deed om de verlengde schooldag in te voeren en dat we hier in Groningen gratis vroeg- en voorschoolse educatie hebben. Voorzitter, dat is cruciaal, want dat zijn concrete stappen voor het bevorderen van kansengelijkheid en bij het tegengaan van de tweedeling in Groningen. Voorzitter, ondanks dat we in een geweldige gemeente leven en echt een prachtige stad, een bruisende stad, een stad waar we trots kunnen zijn op nieuwe iconen zoals het Groninger Forum en onze culturele sector, met prachtige natuur en dorpen eromheen, zijn we ook een stad van twee gezichten. Als je van zuid naar noord fietst, fiets je zo een zes kilometer, maar ga je ook zo een zes jaar terug in je levensverwachting. Kansengelijkheid en armoede nemen toe en Voorzitter, daar neemt de Partij van de Arbeid nooit genoegen mee. Daarom doen we ook vandaag een aantal voorstellen. Een aantal voorstellen om juist te investeren in wijken en in buurten. In het sociale opbouwwerk, in het welzijnswerk want, Voorzitter, dat kind dat het misschien moeilijk heeft thuis en wat vaak tot laat op straat zwerft, is er niet zoveel bij gebaat dat als het eenmaal te laat is, er tien hulpverleners omheen staan. Die heeft er misschien wel veel meer aan dat er een opbouwwerker in de buurt of wijk is, die in de haarvaten van die wijk zit en al op tijd ziet dat dat kind op straat zwerft tot laat in de avond. Die er dan voor kan zorgen dat dat kind in de avond, in plaats van op straat rondhangen, naar de voetbaltraining kan gaan. Dat is cruciaal. Voorzitter, ook de zomeractiviteiten, die bijvoorbeeld de Speeltuinentrale organiseert, juist ook voor kinderen die misschien niet op vakantie kunnen, dat zijn cruciale activiteiten. Voorzitter, daar zijn onze voorstellen vandaag dan ook op gericht om juist die samenlevingsopbouw, dat welzijnswerk, die activiteiten en initiatieven in de buurten en

wijken te versterken. Voorzitter, als we het hebben over de wijken en buurten van Groningen, dan ontkomen we er natuurlijk niet aan om het te hebben over wijk- en dorpsvernieuwing. Wijk- en dorpsvernieuwing, het opknappen van buurten en wijken en het verduurzamen van woningen is cruciaal in het tegengaan van de tweedeling. Voorzitter, dat doen we natuurlijk met als doel dat iedereen een fijne en betaalbare woning heeft in een groene en gezonde omgeving. Juist dat staat onder druk, want het zijn huizenbeleggers en huisjesmelkers die onze wijken langzaamaan proberen over te nemen. Voorzitter, Groningse wijken zijn niet van de huizenbeleggers. Die zijn van ons allemaal en daarom is het ook goed dat wij als Groningen vooroplopen en instrumenten hebben, zoals een verhuurdersvergunning om wanpraktijken van huisjesmelkers aan te pakken en natuurlijk ook zometeen een opkoopverbod om huizenbeleggers de pas af te snijden en ervoor te zorgen dat gewone Groningers weer een betaalbare woning in Groningen kunnen krijgen. Voorzitter, om dat mogelijk te maken en die instrumenten te gebruiken, moet je ze ook kunnen handhaven en dus is het belangrijk dat we meer handhavingscapaciteit toevoegen. Dat we een pandbrigade en een verhuurdersinspectie oprichten, zodat we juist dat opkoopverbod kunnen handhaven, zodat we ervoor kunnen zorgen dat er geen wanpraktijken meer zijn van huisjesmelkers. Of althans, als die zijn dat we ze kunnen opsporen en aanpakken met de middelen die we al hebben. Voorzitter, het is cruciaal dat we dus extra handhavingscapaciteit toevoegen en daarvoor doen we dan ook een voorstel, onder andere samen met de SP. Voorzitter, als het gaat over onze wijken, buurten en onze dorpen, dan is het cruciaal dat we natuurlijk ook blijven investeren in betaalbare woningen. Het is namelijk niet zo dat als wij huizenbeleggers aanpakken, als wij huisjesmelkers aanpakken, dat we dan ervoor zorgen dat iedereen een fijne en betaalbare woning heeft in Groningen. Nee, dan zullen we ook moeten bijbouwen, dus doen we ook het voorstel als PvdA om snelle, betaalbare woningbouw te realiseren. Voorzitter, dat alles moet er natuurlijk toe leiden dat iedereen hier in Groningen een fijne, betaalbare woning heeft in een prettige wijk, waar je graag bent en waar je graag verblijft. Voorzitter, investeren in volkshuisvesting, in welzijnswerk, in samenlevingsopbouw dat vraagt allemaal om financiële ruimte bij de begroting en wat de Partij van de Arbeid betreft, is die ruimte er. Sterker nog, als we kijken naar het jaarrekeningsresultaat van de afgelopen tien jaar houden we tientallen miljoenen elk jaar weer over. Toch krijgen we het voor elkaar om bij de begroting onszelf armer te rekenen dan nodig, dus doet de Partij van de Arbeid samen met GroenLinks en de SP vandaag het voorstel om onszelf niet armer te rekenen dan nodig, maar onszelf meer begrotingsruimte te geven. Meer begrotingsruimte te geven om juist te investeren in bestaanszekerheid en kanselijkheid voor iedereen.

00:30:15

Voorzitter: Meneer Dijk.

00:30:16

De heer Dijk: Ja, Voorzitter, ik hoor een aantal keer de 'fractie van de SP'. Ik heb een aantal voorstellen gedaan. U doet een aantal voorstellen die we samen indienen, in wisselende samenstellingen, maar vaak met GroenLinks. Heel vaak ontbreekt D66. Specifiek bij dit punt – en dat zal ook, denk ik, één van mijn weinige interrupties zijn – waarom ontbreekt D66 en hoe zit het met de liefde in uw coalitie?

00:30:45

De heer Bushoff: Voorzitter, ik denk dat je de vraag waarom D66 ontbreekt aan D66 moet stellen, maar met de liefde zit het volgens mij nog best wel goed. De eerlijkheid gebiedt natuurlijk ook te zeggen dat als je een coalitie vormt, je samen natuurlijk probeert om uitdagingen waar we voor staan aan te pakken, maar dat je ook af en toe andere afwegingen maakt, want je bent verschillende partijen. De Partij van de Arbeid heeft een sociaaldemocratische inslag en dat is een andere dan een liberale inslag. Waar wij ervoor kiezen om schoonmakers in dienst te nemen, kan D66 ervoor kiezen om dat niet te doen. Waar ons pleidooi altijd is om meer regie te pakken als overheid op zaken die te belangrijk zijn om aan de markt over te laten, kan het zijn dat andere partijen daar een andere keuze in maken. Dat is prima. Zo werkt de politiek.

00:31:28

Voorzitter: Het is wel opmerkelijk dat tijdens dit antwoord het beeld enorm aan het vervagen was, maar dat is gelukkig nu weer hersteld. Meneer Dijk, nog één vraag.

00:31:37

De heer Dijk: Voorzitter, dat is inderdaad hoe politiek werkt. Je hoeft echter geen raketwetenschapper te zijn, als je kijkt naar vorig jaar en dit jaar en het aantal voorstellen wat nu wel lukt om samen met de SP in te dienen en daarvoor dat er met hangen en wurgen lukte wat – ja, ik zie u worstelen, gewoon bij tijd en wijle en GroenLinks ook – centen weg te peuteren voor sociaal beleid. Hoe zit dat? Waarom is dat zo moeilijk? Het had zo makkelijk gekund allemaal.

00:32:12

De heer Bushoff: Is dit een open sollicitatie voor na de verkiezingen, Voorzitter?

00:32:16

De heer Dijk: Beantwoordt u dat maar.

00:32:18

De heer Bushoff: Voorzitter, volgens mij lees ik dat toch wat anders dan de heer Dijk, want volgens mij zie ik juist een coalitie die heel veel sociale voorstellen heeft gedaan de afgelopen periode en die grote stappen maakt als het gaat om de tweedeling terug te dringen. Denk bijvoorbeeld aan de 400 miljoen die we gaan investeren in het opknappen van scholen, nieuwbouw van scholen, juist in wijken, waar kinderen dat het hardste nodig hebben. Denk bijvoorbeeld aan het dorps- en wijkvernieuwing, waar we tientallen miljoenen aan uitgeven. Dat zijn hele concrete, hele sociale keuzen die deze coalitie als geheel maakt en waar wij volgens mij als coalitie met zijn allen voor staan. Dat laat zien dat we als coalitie niet alleen zeggen dat we werken aan een Gezond Groen en Gelukkig Groningen, maar dat laat zien – volgens mij – dat wij, als coalitie zijnde, daar ook concrete stappen op maken. Voorzitter, ik denk dat we nog een aantal meer stappen kunnen zetten om daaraan te werken en die stappen heb ik vandaag al genoemd. Investeren in welzijns- en opbouwwerk, ervoor zorgen dat de Speeltuinentrale altijd belangrijke activiteiten in de zomer kan organiseren, meer betaalbare woningen toevoegen, het voorstel natuurlijk om de verhuurdersvergunning te handhaven en huisjesmelkers aan te pakken en een voorstel om de handhavingcapaciteit te verhogen, juist ook om straks dat opkoopverbod om beleggers de pas af te snijden te kunnen handhaven. Voorzitter, voor dat soort voorstellen is geld

nodig, zei ik al. Dat geld is er wat de Partij van de Arbeid betreft, want elk jaar houden we tientallen miljoenen over bij de jaarrekening en rekenen we onszelf bij de begroting armer blijkbaar dan nodig. Dus doet de PvdA, zoals ik al zei, het voorstel wederom samen met GroenLinks en de SP, om dit te veranderen. Om ervoor te zorgen dat we bij de begroting onszelf meer begrotingsruimte geven, om ervoor te zorgen dat we onszelf niet armer rekenen dan nodig en daarmee creëren we dus meer bestedingsruimte en meer begrotingsruimte om te kunnen investeren in bestaanszekerheid en kansengelijkheid voor iedereen.

00:34:06

Voorzitter: De heer Sijbolts.

00:34:08

De heer Sijbolts: Ja, voorzitter, tegelijkertijd constateert de Stadspartij ook dat de Partij van de Arbeid zich ook rijk rekent, want u had het net over wijkvernieuwing. Dat is heel belangrijk, maar ik wil de heer Bushoff van de Partij van de Arbeid er wel op wijzen dat dat heel veel nationaal geld is en subsidies die we krijgen, dus u spiegelt het iets mooier voor, volgens mij, dan het is.

00:34:27

De heer Bushoff: Complimenten, zou ik zeggen, voor de gemeente, dat we zoveel rijksgeld hebben binnengehaald en volgens mij is het ook hartstikke goed dat het Rijk eindelijk met geld over de brug komt en verdient Groningen dat ook, dus volgens mij moeten we alleen maar op die weg doorgaan. Voorzitter, tot slot. Investeren in volkshuisvesting, investeren in kansengelijkheid en investeren in duurzaamheid. Voorzitter, al die dingen zijn wat de Partij van de Arbeid betreft belangrijk. Natuurlijk moeten we bij de begroting soms keuzen maken, waar we geld aan uitgeven, maar wat de PvdA betreft, kunnen we meer uitgeven dan dat we nu bij de begrotingen doen. Dat kunnen we realiseren door dit voorstel, wat de PvdA doet, aan te nemen en ons zelf niet armer te rekenen dan nodig, maar juist meer begrotingsruimte te verschaffen. Dank u wel.

00:35:10

Voorzitter: Meneer Rustebiel.

00:35:11

De heer Rustebiel: Ja, nog één laatste vraag. Als ik het goed begrijp, is het dus de verdienste van de gemeente als wij geld van de Rijksoverheid krijgen en is de schuld van de Rijksoverheid, als wij dat geld niet krijgen. Begrijp ik dat goed?

00:35:22

De heer Bushoff: Bijna wel, ja.

00:35:26

Voorzitter: Mevrouw De Wrede.

00:35:28

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel Voorzitter. Een beetje een mensgerichte woordvoering, maar voor de rest kan de Partij voor de Dieren zich goed vinden in de strekking. Dat buurtwerk en dergelijke, waar de heer Bushoff nu zoveel nadruk op legt dat is toch meen ik, onder andere door de Partij van de Arbeid tijdens de paarse kabinetten, wel voor een groot

gedeelte wegbezuinigd. Bent u dan nu ook van mening dat daar destijds fouten zijn gemaakt?

00:35:54

De heer Bushoff: Voorzitter, je ziet inderdaad dat de afgelopen decennia een beweging is gemaakt, wat meer richting het marktdenken en het neoliberalisme, overal in de politiek en in de Nederlandse samenleving en dat we met zijn allen gerust kunnen constateren dat dat niet de goede weg is geweest. We zien wat het namelijk heeft gedaan met onze volkshuisvesting. We zien wat het heeft gedaan bijvoorbeeld met onze buurten en wijken, als het aankomt op het welzijns- en opbouwwerk. Inderdaad, u vindt de PvdA dus altijd aan uw zijde, als u zegt dat we juist weer moeten kiezen voor een overheid die de regie pakt bij zaken die te belangrijk zijn om aan de markt over te laten en dat we dus niet die weg van het neoliberalisme opgaan, maar juist wat meer een sociaaldemocratische koers gaan varen.

00:36:33

Voorzitter: Meneer Van Kesteren.

00:36:35

De heer Bushoff: Ja, Voorzitter, de heer Bushoff zegt, er is zat geld. Waarom dan voortdurend de hand ophouden in Den Haag? Waarom dan geen bijstelling van ideologische klimaatambities, waar niet op bezuinigd wordt, maar wel de oorzaak zijn van toenemende armoede, van uitgekledede zorg en van uitgekledede sociaalmaatschappelijke voorzieningen? U heeft het over volkshuisvesting en duurzaamheid, maar dat bijt elkaar, dat hebben we geleerd de afgelopen periode. De PvdA gaat er prat op dat zij voor die sociaalmaatschappelijke voorzieningen knokt, maar in feite doen ze dat dan weer teniet door mee te gaan in ideologische klimaatprietpraat van GroenLinks. Ja, ik houd mijn hart vast als het tot een fusie komt tussen PvdA en GroenLinks, Voorzitter.

00:37:21

De heer Bushoff: Ik heb het idee dat de heer Van Kesteren of de PVV ongeveer elke raadsvergadering zijn hart vasthoudt, dus dat doet mij niet zo heel erg veel meer. Het punt over of duurzaamheid en volkshuisvesting samengaan; volgens mij bewijzen we hier in Groningen dat dat juist samengaat, met de wijkvernieuwingsplannen. Wij investeren tientallen miljoenen in het verduurzamen van woningen en in het isoleren van woningen. Dat zorgt voor een lagere energierekening voor onze inwoners. Daar gaan zij er dus financieel mee op vooruit. Daar doen we een stapje in de goede richting voor het klimaat. Kortom, dat zorgt er dus voor dat volkshuisvesting en duurzaamheid wel degelijk hand in hand kunnen gaan.

00:37:59

Voorzitter: Ik ga naar de fractie van D66. Dank u zeer.

00:38:23

De heer Rustebiel: Ja, Voorzitter, dank u wel. Bij het begrotingsdebat vorig jaar hield ik een betoog over vrijheid, over hoe je vrijheid soms moet beperken om deze later weer terug te winnen. Dat is nu, als we zo die coronacrisis een tijdje doorlopen zijn, precies wat er gebeurd is. Dat we nu die ruimte weer terug aan het winnen zijn dat is deels het gevolg van collectief gevoelde verantwoordelijkheid, maar ook het gevolg van wetenschappelijke topprestaties en daar is ook in Groningen heel hard en heel goed aan gewerkt. Voorzitter, daarom gaat

mijn betoog vandaag over ruimte, over fysieke ruimte, over sociale ruimte en natuurlijk over financiële ruimte. Om met het eerste te beginnen, de druk op de fysieke ruimte is groot. Het Deltaplan voor het noorden wordt uitgewerkt met de Lelylijn, een Nedersaksenlijn en een woningbouwopgave. Uit de stikstofcrisis leren we dat we natuurgebieden moeten versterken en we hebben een energie-opgave, want nergens anders in Nederland voel je zo sterk dat we af moeten van de fossiele brandstoffen, als in Groningen. Deze ambities moeten allemaal in en rond Groningen hun plek krijgen. Veel mensen denken dat er in Groningen en de provincie Groningen ruimte genoeg is, maar tegelijkertijd is die ruimte in Groningen precies ook één van onze kernkwaliteiten. Die kernkwaliteit moeten we koesteren, want het Groninger landschap dat is er niet gewoon, dat is een weerspiegeling van onze geschiedenis en een weerspiegeling van onze identiteit. Sinds de herindeling is de landschappelijke diversiteit in Groningen toegenomen. Bossen, meren, houtwallen, watergangen, landbouw en veengebieden. Het houdt maar niet op, maar we hebben hier vaak pas over als het landschap onder druk komt te staan en dat vindt D66 jammer. Wij vinden het belangrijk dat wij ook gaan werken vanuit de waarde van het landschap. Daarom dienen wij samen met GroenLinks en PvdA een motie in om een landschapsvisie uit te werken, zodat het landschap in de toekomst het vertrekpunt wordt bij ruimtelijke projecten en niet het project zelf. Gesproken over fysieke ruimte moeten we het natuurlijk ook hebben over de problemen op de woningmarkt. Wat ons betreft moet vooral het gat tussen de sociale huur en de private huur - en verkoopmarkt gedicht worden. Dus niet alleen maar kijken naar het percentage sociale huurwoningen, maar ook kijken hoe we dat gat met elkaar dicht kunnen lopen. Je kunt niet alleen maar geloven in doorstroming, want het gat wordt steeds groter. Natuurlijk hebben we daar ook beter Haags beleid voor nodig. Geen verhuurdersheffing, geen kostendelersnorm, meer woondeals, meer structurele middelen, allemaal stappen die deze regering voorzichtig aan heeft gezet na het afbraakbeleid – zeg ik maar even tegen de PvdA – van de vorige regering. We hopen dat de nieuwe regering deze handschoen oppakt en ook met structurele middelen komt en niet alleen met incidentele woondeals, want we hebben Den Haag echt nodig om een volgende stap te maken.

00:41:01

Voorzitter: De heer Dijk.

00:41:02

De heer Dijk: Ja, Voorzitter, D66 heeft het over het dichten van dat gat van sociale huur. Daar ben ik benieuwd wat hij nu precies bedoelt, want daarna ben ik u totaal kwijt.

00:41:14

De heer Rustebiel: Als je kijkt naar ... Als je nu in Groningen komt wonen, dan moet je, als je niet in aanmerking komt voor een sociale huurwoning, de private huur- of verkoopmarkt op. Het gat tussen de huurprijs van een sociale huurwoning en de huurprijs van een private huurwoning is natuurlijk enorm en dat wordt alleen maar groter, dus vandaar mijn pleidooi, laten we daar meer op focussen.

00:41:36

De heer Dijk: Voorzitter, daar was ik al een beetje bang voor, want als je kijkt naar de gemiddelde hypotheek in Nederland, dan ligt die onder de sociale huurgrens. Als we kijken naar de wachtlijsten bij de sociale woningbouw, dan zijn die gigantisch. Daar heeft u hier,

D66, de meeste invloed op. Waarom moeten we ons daar niet op richten? Waarom richt u zich niet op de mbo-scholier die nog steeds thuis woont en geen woning kan vinden, omdat hij het niet kan betalen? Waarom richt zich niet daarop? Daar heeft u de meeste invloed op hier.

00:42:05

De heer Rustebiel: Dat is precies wat ik zeg, we moeten ons richten op sociale huurwoningen en het segmenten daar direct boven. De vorige periode, met D66 als grootste partij, was Groningen één van de weinige steden, waar het aantal sociale huurwoningen niet af maar toe is genomen.

00:42:17

De heer Dijk: Voorzitter, u zegt: ja, we moeten ons daar juist op richten. Dit college heeft de afgelopen jaren voornamelijk particulieren verhuur gebouwd, zoals zo een Niedorpflat met 900 euro. Ik kan wel zo doorgaan. Ik hoor u daar nooit een punt van maken en ik hoor u ook nooit een punt maken van sociale huur. Ik snap dus niet zo goed welk punt u hier nu precies probeert te maken. Wat moeten we bouwen voor welke inkomenscategorie? Voor wie moet er nu in Groningen gebouwd worden?

00:42:45

De heer Rustebiel: Daar hebben wij een motie -

00:42:45

De heer Dijk: Niet zeggen voor alle groepen, want dat is te makkelijker.

00:42:47

De heer Rustebiel: Daar hebben wij een motie over ingediend, mede gesteund door u. Als driekwart van de gemeenteraad al aandacht vraagt voor sociale huurwoningen, dan heb ik het gevoel, zeker als ik de collegeplannen zie, dat het wel goed zit en dan voel ik mij verantwoordelijk voor een ander deel van de Groningse samenleving zonder dat ik die anderen tekortdoe. Voorzitter, de sociale ruimte; werken aan werk, armoedebelid, schuldhulpverlening, kansen voor kinderen, gezond leven en ruimte voor persoonlijke ontwikkeling verdienen juist nu de aandacht, want corona is een ongelijkheidsversneller. De sluiting van buurthuizen maakt het belang van die buurthuizen extra duidelijk. Het buurthuis is er niet alleen voor ontmoeting en verbinding, maar speelt ook een rol in preventie. Daarom dienen we daar samen met de PvdA een motie over in. We vragen het college de beweging van zorg naar preventie te versterken, want ik heb precies hetzelfde opgeschreven als de heer Bushoff: als je van Selwerd naar Helpman fietst, dan stijgt de levensverwachting met zeven jaar en het aantal gezonde levensjaren verandert met 18 jaar. Die gezondheidsverschillen, Voorzitter, die liggen prominent besloten in de ambities van dit college, maar die moeten ook omhoog blijven.

00:43:48

Voorzitter: Meneer Dijk.

00:43:49

De heer Dijk: Ja, Voorzitter, dan is de conclusie inderdaad, als je van zuid naar noord fietst – dat doet u graag, volgens mij, fietsen – dan is dat 32 minuten en zes jaar minder lang leven.

Daar heeft uw college flink in gefaald dan om dat probleem op te lossen. Dat is niet gelukt de afgelopen jaren en ik zie weer van D66 geen voorstellen om daar echt iets aan te doen.

00:44:09

De heer Rustebiel: Wat mij betreft heb pertinente onzin, als u bijvoorbeeld kijkt naar de plannen voor de sociale wijkvernieuwing die met name in de noordelijke stadswijken worden uitgevoerd. Ja, dat zijn plannen die ook ingrijpen op die openbare ruimte daar, want hoe jij leeft en hoe je je beweegt in de wijk, bepaalt mede jouw levensverwachting. Volgens mij ziet u daar dus regelmatig plannen voorbijkomen en moeten we nu ook niet doen, alsof deze tendens zomaar even in vier jaar doorbroken is. Voorzitter, sporten en bewegen. Eén van de vele manieren om sport en bewegen te stimuleren, is ook het vergroenen van de openbare ruimte en we zijn blij dat het een speerpunt is van het college. We vinden het ook belangrijk dat de ongeorganiseerde sport in die openbare ruimte zo veel mogelijk gefaciliteerd wordt. Dan tot slot, Voorzitter, over de financiële ruimte. De investeringen die het college wat ons betreft moet blijven doen, grijpen juist in op de effecten van de coronacrisis. Investeren in onderwijs en de rijke schooldag nu de kansongelijkheid groter wordt, investeren in de binnenstad, de dorpscentra en de wijkwinkelcentra nu het online shoppen een vlucht neemt. Investeren in wijkvernieuwing en vergroening, nu we de eigen leefomgeving meer zijn gaan waarderen. Investeren in beweging, nu de kwetsbaarheid van een ongezonde levensstijl heel erg helder is geworden. Investeren in nieuwe werkgelegenheid, nu bepaalde bedrijfstakken het moeilijk hebben. Helaas zijn onze opgaven nog steeds groter dan onze financiële ruimte en ondanks de Haagse nalatigheid gaan we toch als vandaag als raad een historische stap zetten: er gaat een streep door de hondenbelasting. De hondenbezitters hebben de afgelopen paar jaar disproportioneel bijgedragen aan de algemene middelen. Wij hebben ons daar wel over uitgesproken, maar hebben altijd geprobeerd te voorkomen dat we het vanuit de OZB moeten dekken, maar goed gezien de linkse meerderheid in deze gemeenteraad is dat de oplossing die nu voorligt. Wij denken dat het rechtvaardig is om het op deze manier te doen en wij willen iedereen die zich hiervoor ingezet heeft – in de gemeenteraad, maar ook buiten deze gemeenteraad – bedanken en wij zijn blij dat wij ook een klein onderdeel mogen zijn van deze oplossing.

00:46:03

Voorzitter: Mevrouw Jacobs, VVD.

00:46:05

Mevrouw Jacobs: Dank u wel, Voorzitter. Ik hoor de fractie van D66 zeggen dat ze het jammer vinden dat het door de OZB gedekt wordt. Nu weet ik zeker dat er een heel aantal andere voorstellen zijn geweest met een andere dekking. Kunt u een aantal voorbeelden geven die u toen gesteund heeft? Een ander voorstel voor dekking van afschaffing van de hondenbelasting dan de OZB.

00:46:23

De heer Rustebiel: Ik heb geen politieke meerderheden gezien voor andere alternatieven, mevrouw Jacobs. Volgens mij kunt u ook tellen en de verhoudingen hier in de raad kent u, dus volgens mij is het mooi dat wij dit nu kunnen doen en wie weet kunnen we het in de toekomst anders doen.

00:46:35

Mevrouw Jacobs: Misschien had u voor die meerderheid kunnen zorgen destijds.

00:46:38

De heer Rustebiel: Dat vraag ik mij af. Ik ga even over het algemene financiële beeld het volgende nog zeggen.

00:46:44

Voorzitter: Wacht even, want meneer Van Kesteren heeft nog een vraag en meneer Bolle, geloof ik ook. Meneer Van Kesteren.

00:46:48

De heer Van Kesteren: Ja, Voorzitter, ik wil toch de heer Rustebiel vragen of D66 het normaal vindt dat alle leuke dingen voor de mensen een sigaar uit eigen doos moeten zijn? Dat altijd de lasten maar weer verhoogd moeten worden, zonder dat men naar het uitgavenpatroon van de gemeente kijkt. Vindt u dat normaal? Of zegt u van ... want al die kleine verhogingen – "Het is maar drieëneenhalf euro" wordt er dan gezegd – die leiden tot enorme vaste lasten, gemeentelijke lasten, voor de inwoners. Realiseert u zich dat wel?

00:47:21

De heer Rustebiel: Natuurlijk maken wij ons zorgen om de lastendruk, maar wij maken ons ook zorgen om heel veel andere sociaalmaatschappelijke problemen en je hebt ook een gemeente nodig die daarop ingrijpt en daar heeft een gemeente ook middelen voor nodig. Dat is volgens mij het dilemma, wat hier in elk politiek debat steeds heel erg zichtbaar wordt.

00:47:34

Voorzitter: De heer Bolle.

00:47:37

De heer Bolle: Ja, dank u wel, Voorzitter. Hoe moeilijk is het voor D66 om met de Partij van de Arbeid en GroenLinks toch nog ervoor te zorgen dat je een beetje een financieel deugdelijk beleid gaat voeren? Hoe zorg je er dan voor dat je met de nieuwe wethouder de gemeente niet helemaal totaal berooid achterlaat?

00:48:00

De heer Rustebiel: Een interessante vraag. U weet dat wij programmatisch veel overeenkomen met GroenLinks en PvdA. Ik vond het een prachtig verhaal over kansengelijkheid, wat ik net van de heer Bushoff heb gehoord. Alleen, als het gaat om de financiering daarvan willen de meningen weleens uiteenlopen. Ik zie ook dat wij in staat zijn om samen tot oplossingen te komen, bijvoorbeeld voor de hondenbelasting, dus dat gaan we nog wel driekwart jaar redden met elkaar. Maakt u zich daarover geen zorgen. Ja, het algemene financiële beeld dat maakt wel dat ons nog wel bescheidenheid past, als het gaat om het formuleren van nieuwe opgaven. Mocht er echter nog ergens ruimte zijn in de begroting, laten we dan alsjeblieft de bezuiniging van 120.000 euro op de natuur- en milieueducatie nog even aanhouden, want het is aan onze kinderen om verder te bouwen aan de groene, gezonde en gelukkige toekomst die wij ze proberen te geven.

00:48:48

Voorzitter: Dank u zeer. Dan ga ik naar de fractie van de SP, volgens mij, de heer Dijk.

00:49:11

De heer Dijk: Dank u wel, Voorzitter. Voorzitter, het is bijna zover. Na drie jaar is dit college zo goed als klaar. Nog één begroting die over een jaar gaat waarin er nieuwe verkiezingen zijn. De SP kijkt reikhalzend uit naar deze verkiezingen, omdat het een nieuwe kans geeft voor een nieuwe koers voor Groningen en daarover zal de bijdrage van de SP gaan. Natuurlijk zullen wij, zoals u van ons gewend bent, ook met alternatieven voor het hier en nu en de komende jaren komen. Voorzitter, ik wil eerst even kort terugkijken op de afgelopen drie jaar. Het invoeren van basisbanen, het inbesteden van de gemeentelijke schoonmaak, het beperken van de vermarkting in de thuiszorg, het oprichten van een gemeentelijk energiebedrijf en een actievere inmenging van de gemeente op de woningmarkt. Dat waren zeker verbeteringen, maar over het algemeen bleef het eigenlijk wel een beetje zoals het was. Het had echt zo veel beter gekund, want Voorzitter, de aanpak van woningnood is onvoldoende geweest.

00:50:11

De heer Bushoff: Voorzitter? Dan noemt de heer Dijk nota bene ongeveer elk beleidsterrein op wat je kan verzinnen binnen de gemeentelijke begroting. Volgens mij ging het wel over zeven beleidsterreinen en dan nog zei hij: het bleef wel een beetje, zoals het was. Dat is toch onbegrijpelijk. Als je zegt, op de woningmarkt hebben we de beweging van woningmarkt naar volkshuisvesting gemaakt. Op het gebied van werk hebben we basisbanen gerealiseerd en komen schoonmakers weer in dienst. Op het gebied van armoede houden mensen meer geld over. Noem maar op. Dat is toch niet een beetje aanmodderen in de marge. Dat zijn grote verbeteringen dan.

00:50:42

De heer Dijk: Voorzitter, ik weet dat het even wennen is, als wij zo een opstelling hebben als dit. Dat snap ik en dat creëert een soort reactie zoals deze. Echter, Voorzitter voor ons is dat niet genoeg, want de mensen in de stad en in de dorpen hebben er nog te weinig profijt van en merken het onvoldoende, dus ja dat is om [onhoorbaar] Is het gebleven zoals het was. Het had echt zo veel beter gekund en daar gaat mijn woordvoering ook zometeen over. Die woningnood, meneer Bushoff, en de aanpak er op is onvoldoende geweest. Met hangen en wurgen stelt men een norm van 30 procent voor sociale huurwoningen en doet net alsof het behaald is. Als we alle studentenflats meetellen. Ik noemde er net al eentje. Zo een Xior-flat waar nieuwe huisjesmelkerij plaatsvindt. Woldring BV, gewoon nieuwe vorm van huisjesmelkerij. In nieuwe wijken, waar u zo fantastisch over spreekt, Meerstad, Suikerzijde, Eemskanaal wordt die 30 procent niet behaald. Opnieuw segregatie. Het is een voorbode voor segregatie, want waar gaan die kinderen naar school? Zij gaan in hun wijk naar school en komen geen anderen tegen. Voorzitter, de aanpak van sociaaleconomische gezondheidsverschillen is ook onvoldoende geweest. Bewoners van noordelijke stadswijken gaan gemiddeld zes jaar eerder dood en leven 15 jaar in mindere gezondheid en er zijn geen signalen dat dit nu aan het veranderen is. De aanpak en bestrijding van armoede is ruim onvoldoende geweest. In Groningen leeft nog steeds één op de zeven huishoudens in armoede. Daar is weinig tot niets fundamenteels aan gedaan of veranderd en er zijn ook geen signalen – wederom – dat er iets in die situatie aan het verbeteren is.

00:52:19

Voorzitter: Meneer Bushoff.

00:52:21

De heer Bushoff: Ja, Voorzitter, zelfs als alle voorstellen die de SP de afgelopen jaren heeft gedaan, zouden zijn aangenomen of zouden zijn uitgevoerd – en een heel deel zijn voorstellen die wij zelf ook hebben gedaan, die worden uitgevoerd – zelfs als je dat allemaal zou doen, zou je nog steeds een groot deel van de problemen die u heeft, hebben in onze gemeente. Oftewel met alles wat wij doen, los je nog steeds niet het armoedeprobleem in één keer op, zorg je er niet in één keer voor dat er 10.000 nieuwe woningen zijn die betaalbaar zijn voor iedereen, maar dat neemt niet weg dat alles wat wij doen wel bijdraagt aan die oplossing. Sneller dan dat we dat doen, is bijna niet mogelijk.

00:52:55

Voorzitter: Mevrouw Wijnja op hetzelfde punt.

00:52:59

Mevrouw Wijnja: Ja, Voorzitter, want ik moet wel, als ik de heer Dijk hoor praten, altijd een beetje denken aan wat ik soms wel tegen mijn kinderen zeg, als ze me om snoep vragen. Dan zeg ik oké en dan zeggen ze: shit, ik had eigenlijk om meer moeten vragen. De afgelopen jaren heeft dit college namelijk volgens mij heel veel gedaan, waar de SP helemaal achter staat. Op het armoedebeleid, heel vroeg inzetten op schuldhulpverlening, omdat we weten dat het ingewikkelde problematiek is, wil je die [onhoorbaar] meegeeft. Oh, ja ik heb even een vertraging. Wat je mensen rechtstreeks in de portemonnee geeft, wil je tegelijkertijd ook investeren om dat definitief op te lossen. Dat is toch een doorgaande weg, waar je steeds doelen bijstelt en waar je fors op moet inzetten. Waar we ontzettend ver mee onderweg zijn, met allemaal dingen die de SP ook steunt en waar we zeker de volgende periode mee voort moeten gaan.

00:53:57

De heer Dijk: Ja, Voorzitter, nogmaals ... Het is bijzonder, als je zo een woordvoering doet, dat is een beetje schrikken. Ik geef eerst een paar complimenten en daarna zeg ik: we zijn er nog lang niet, er moet nog een hoop gebeuren en het had veel beter gekund. Ja, meneer Bushoff, ik denk inderdaad, als u dat met ons had geprobeerd, waren een stuk verder geweest heeft. Constant heeft D66 op de handrem gezeten bij de begrotingen en bij het uitgeven van geld. Voortdurend, dus dat klopt. Ik ben er echt heilig van overtuigd dat het zo veel beter had gekund.

00:54:24

De heer Bushoff: Noem mij drie voorbeelden dan, Voorzitter. Drie voorbeelden, waarbij D66 de Partij van de Arbeid echt heeft dwarsgezeten in de visie van de SP?

00:54:33

De heer Dijk: Die komen in de rest van mijn woordvoering. Beloofd.

00:54:37

Voorzitter: De heer Bolle.

00:54:41

De heer Bolle: Voorzitter, is de heer Dijk dan ook bereid om, als hij echt in het college wil, om zijn taal en toon aan te passen, want uiteindelijk gaat het natuurlijk daarom.

00:54:53

De heer Dijk: Goede vraag, meneer Bolle. Luistert u naar de rest van mijn woordvoering. Ik vraag me af of het me lukt. Voorzitter, want daar komt het namelijk. De SP heeft een programma voor sociaaleconomische vooruitgang. De afgelopen coronacrisis, de grote klassenverschillen die zichtbaar zijn geworden en de ongelijkheid die zichtbaar is gegroeid, maakt de urgentie in de politiek voor sociaaleconomische vooruitgang belangrijker dan ooit. Naar onze mening kan dat niet zonder de SP en daarom zal het vervolg van onze bijdrage, een uitgestoken hand zijn naar die partijen die willen meewerken aan een programma voor sociaaleconomische vooruitgang in Groningen. Voorzitter, met de SP kunt u ervoor zorgen dat bij nieuwbouwplannen minimaal 40 procent uit sociale huurwoningen bestaat. Dat is nodig, omdat er nu door beleggers flats worden gebouwd, waar jongeren 900 euro per kamer moeten betalen. Door meer sociale huurwoningen te bouwen, bieden we betaalbare woonruimte voor gezinnen, cruciale werkers, werkende jongeren en mbo-studenten die nu vaak langer thuis moeten blijven wonen. De SP wil binnen vijf jaar alle huisjesmelkers beteugelen of de stad uitwerken, want onze stadswijken bezwijken onder de druk van studentenpanden en dit speelt al ruim 15 jaar. Het is tijd voor een snoeiharde aanpak van overlast en huisjesmelkerij. De verenigingspanden zijn bekend en de namen van huisjesmelkers ook. Richt daarom een verhuurdersinspectie op, inspecteer panden, bouw dossiers op, beboet, bestraf en neem het beheer over. Ook dit is namelijk een sociaaleconomisch klassenprobleem. Huisjesmelkers vullen hun zakken, jongeren en studenten betalen de hoofdprijs en werkende mensen ervaren al jarenlang overlast. Doe daarom met de SP mee en werk aan meer balans in onze buurten en betaalbare woningen en gemengde wijken voor iedereen.

00:56:39

Voorzitter: De heer Van Kesteren.

00:56:41

De heer Van Kesteren: Ja, Voorzitter, ik zou de heer Dijk willen vragen, die huisjesmelkers, want u heeft het vaak over huizenbezitters. Horen daar ook ouders bij die met zuinigheid en vlijt zich een appartementje hebben kunnen permitteren, waar hun kinderen met misschien ook wat andere studenten in vertoeven? Hoorde die daar ook bij?

00:57:04

De heer Dijk: Ja.

00:57:04

De heer Van Kesteren: Dat dacht ik al.

00:57:05

De heer Dijk: Voorzitter, met de SP kunt u ervoor zorgen dat we binnen vijf jaar de onderwijsachterstanden wegwerken en laaggeletterdheid in Groningen halveren en dat is nodig omdat veel kinderen niet goed kunnen meekomen. Voordat mensen nu gaan interrumpen en schrikken dat ik dit verhaal doe. Ik heb ook de plannen gezien van dit college van vandaag. Het zijn hartstikke goede plannen, maar er moet een schep bovenop, want de laaggeletterdheid is veel te groot. Eén op de tien mensen kan niet goed lezen en schrijven en daar moet een aanvalsplan voor komen. We richten samen met de WIJ-teams en onze onderwijsinstellingen nieuwe taalcentra op in onze wijken en dorpen met

huiswerkbegeleiding, volwassenenonderwijs en taalcurssussen; een plek voor ontplooiing en verheffing. Doe daarom met de SP mee en werk aan nieuwe taalcentra in onze wijken en dorpen, zodat iedereen in de Groningse samenleving zich kan ontwikkelen, mee kan komen en mee kan gaan doen. Voorzitter, met de SP kunt u er ook voor zorgen dat we binnen vijf jaar de meerkostenregeling verhogen naar 1000 euro per jaar. Dat is nodig omdat sociaaleconomische gezondheidsverschillen mensen met een bescheiden inkomen en een chronische ziekte al jaren op hoge kosten jaagt. Mensen met een chronische ziekte wil en kunt u niet langer gaan laten betalen en de schuld geven van hun eigen ziekte. Duizend euro is het bedrag dat het NIBUD ons voorreket om chronische zieken volledig te compenseren en dat bedrag zou een menselijk en sociaal gemeentebestuur moeten verstrekken. Doe daarom met de SP mee en werk aan een samenleving, waarbij sociaaleconomische klassenverschillen niet tot onacceptabel hoge gezondheidsverschillen leiden. Voorzitter, met de SP kunt u ervoor zorgen dat we een voedselbank binnen vijf jaar overbodig maken en dat is nodig, omdat in Groningen nog steeds één op de zeven huishoudens in armoede leeft. De afgelopen drie jaar waren stilstand, als het om bestrijden van achterstelling en armoede ging. We moeten deze achterstelling gaan opheffen en zeker naar de coronacrisis flink investeren in meer inkomensondersteuning van mensen met een bescheiden inkomen. Doe daarom met de SP mee en werk aan meer kansgelijkheid én aan een samenleving met gelijkwaardige uitkomsten.

00:59:07

Voorzitter: De heer Rustebiel.

00:59:12

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, de SP zegt hier best een aantal dingen die D66 ook wel graag zou willen, maar kunt u een voorbeeld geven? In welke steden met de SP in het college heeft u de voedselbanken uitgebannen?

00:59:21

De heer Dijk: Nog niet. Dat klopt, dus daarom alle redenen om het hier in Groningen wel te gaan doen en ervoor te zorgen dat u dat samen met ons doet. Het is ook een uitgestoken hand naar u, dus ik stel voor dat u het einde van mijn woordvoering even afwacht en dan ziet u hoe ik die uitgestoken hand verder vorm ga geven. Voorzitter, naast wonen, onderwijs, zorg en inkomen kunt u met de SP er ook voor zorgen dat we binnen vijf jaar 200 gesubsidieerde banen creëren in onze dorpen, wijken in het groen. De wijkvernieuwing bij sportverenigingen en het onderwijs. Bij culturele instellingen -

01:00:00

de heer Dijk: En bij het opknappen van scholen en speeltuinen, want werk is en blijft de beste vorm van emancipatie. Het zorgt voor inkomen, voor waardering en bestaanszekerheid. Daarom wil de SP ook nog eens 250 nieuwe banen in de productie. Dat is nodig omdat de prioriteit hier de afgelopen jaren niet op heeft gelegen, terwijl meer dan 60 procent van de Groningse bevolking een beroepsopleiding heeft gedaan. Laten we in onze onderwijsinstellingen onderzoek doen naar kansrijke sectoren voor eigen productie in Groningen. Laten we hier als gemeente onze sociale werkplaats ook vooral bij betrekken. Dus een echt Gronings en sociaaleconomisch programma. Doe mee met de SP en werk mee aan in totaal 500 nieuwe banen voor onze economie en onze samenleving.

01:00:44

mevrouw Jacobs: Het lijkt me een fantastisch idee. Die uitgestoken hand neem ik heel graag aan meneer Dijk, alleen vraag mijn fractie zich af of dat met gesubsidieerde banen moet? Want als wij nu al zien dat we de zwembaden dicht moeten doen omdat we geen personeel hebben, en als we al zien dat horecagelegenheden terrassen sluiten, bepaalde afdelingen in hun bedrijf dichtdoen omdat er geen personeel te krijgen is. Zo zijn er nog tal van bedrijfstakken waar mensen smeken om banen, ook onder mbo-banen waar u het altijd over heeft. Zouden we daar geen match voor moeten maken? Dan zou dat al een heel stuk schelen en dan zouden we daar wat minder gesubsidieerde banen voor nodig hebben.

01:01:22

de heer Dijk: Voorzitter, ik zou niet weten waarom. Volgens mij is het grote probleem van alle dingen die u net noemde dat het allemaal flexbanen waren. Daar is uw partij een groot voorstander van. Als het geen flexbanen waren geweest, waren het gewoon vaste werkers die in de zwembaden aan het werk waren, waren het vaste mensen die de terrassen bedienden. Maar door partijen zoals de uwe hebben we alleen maar Payroll en flex in die sectoren en dat zorgt voor het echte grote probleem en een ontzettend wispelturige economie. Dat is geen economie waar wij naar streven, maar je uitgestoken hand, geldt zeker ook voor u.

01:01:51

mevrouw Jacobs: Dan zou ik u in ieder geval vragen om met de Koninklijke horeca Nederland te gaan praten, want dat zijn niet alleen de terras lopers, sterker nog, daar zitten ze niet om verlegen. Maar dat zijn wel de mensen die de overstap hebben gemaakt naar een andere baan omdat ze geen zin hadden om thuis te zitten. Maar omdat ze heel graag aan het werk wilden toen de horeca gesloten was. Dat zijn de echte beroepskrachten en niet alleen de flexkrachten meneer Dijk.

01:02:12

de heer Dijk: Voorzitter, ik heb het overgrote deel van mijn werkzame leven in de horeca gewerkt en ik vind het echt verschrikkelijk om te zien wat voor flut contracten daar worden gedaan. Het is de meest waardeloze sector als het gaat om werkzekerheid te regelen voor mensen en de Koninklijke horeca Nederland is daar medeschuldig aan. Voorzitter, tot slot, onze bijdrage is een uitgestoken hand naar de partijen die willen meedenken en meewerken aan een programma voor sociaaleconomische vooruitgang in Groningen. De SP zal zoals u van ons gewend bent, onze inwoners blijven organiseren om onze plannen waar te maken. Wij bieden nu andere partijen de mogelijkheid om daar inhoudelijk bij aan te sluiten. De komende weken zullen wij alle partijen met het programma gaan benaderen en hen om een inhoudelijke reactie gaan vragen en ook aan hen vragen om met ons mee te doen. De SP zet bewust nu deze stap. Want nu worden de verkiezingsprogramma's geschreven. De SP doet hier deze voorzet en hoopt dat alle andere partijen onze uitgestoken hand zullen aannemen. Want volgens de SP is de urgentie voor menselijk en sociaal alternatief juist nu groter dan ooit.

01:03:20

Voorzitter: De heer Sijbolts aan u het woord.

01:03:25

de heer Sijbolts: Dank u wel Voorzitter. Dank ook aan de SP voor deze uitnodiging. Ik denk dat wij die uitnodiging ook zullen aannemen. Wij steunen u ook in een aantal moties vandaag. Op zich ben ik ook wel blij dat u een beetje op uw schreden terugkomt want een aantal dingen waarvan u zegt dat moeten we gaan doen, of dat moet terugkomen, was natuurlijk ook onderdeel van een aantal pijnlijke bezuinigingen die u destijds als SP-fractie heeft moeten nemen. Maar ik ben het wel met u eens. Volgens mij is dat de boodschap, dat we een stapje extra moeten gaan doen, omdat er nog veel problemen zijn en onder andere de armoede toeneemt en het aantal bijstandsgerechtigden eerder groeit dan daalt. Dank u voor die uitnodiging. Die nemen we graag aan.

01:04:00

Voorzitter: De heer Bushoff aan u het woord.

01:04:06

de heer Bushoff: Ik dacht ik wacht even tot het einde en dan constateer ik toch twee dingen. In de eerste plaats dat zelfs met alle goede plannen die we zouden hebben en die we uitvoeren, de problemen die de heer Dijk schetst nog steeds niet opgelost zullen zijn. Ook met de plannen van de SP constateren we na deze woordvoering dat nog niet alle problemen binnen een paar jaar opgelost zullen zijn. En ten tweede, ik had net even een debat met de SP of we wel genoeg doen? En natuurlijk kom ik PvdA tegen die zegt: ja, we hebben genoeg gedaan, die is tevreden. De eerste PvdA die tevreden is, moet ik ook nog kennen. Dat is gewoon niet het geval. Maar de vraag is natuurlijk. Hoe ga je het beter doen? En u zegt we kunnen het beter doen, maar de voorstellen die u doet zijn geen concrete voorstellen voor een deel, om ook daadwerkelijk 500 van die banen te realiseren. Ik vind het een goeie beweging en een goede stap die u zet maar u moet niet doen dat met de voorstellen die u doet dat daardoor in één keer van vandaag op morgen 500 extra banen zijn gerealiseerd.

01:05:01

de heer Dijk: Voorzitter het is de derde keer dat ik het ga doen, maar ik blijf de reactie best wel wonderbaarlijk vinden. Want als je gewoon een beschouwing geeft van de afgelopen drie jaar en dat probeer ik net ook te doen bij interruptie bij u, dan is het gewoon niet heel ingewikkeld om te zien dat u meer last heeft gehad van D66 de afgelopen jaren dan dat u er profijt van heeft gehad. U kunt gewoon niet ontkennen dat als u een SP in uw college had gehad, en dat mag dan best uw college zijn, dat een stuks linkser beleid had gevoerd. Dan hadden we die meer kostenregeling waar we aan het steggelen zijn in een motie of een paar tientallen euro's. Het is toch echt om je de ballen uit de broek te schamen als je dat proces bekijkt hoe dat moet. Dat hadden we toch gewoon hartstikke snel kunnen gaan regelen. Een aantal mensen zitten hier op de portemonnee of trekken hard aan de rem en houden volgens D66 wel een heel verhaal over dat ze de kans ongelijkheid willen opheffen, maar geeft direct in zijn eigen woordvoering aan: ja maar ja, of we er centen bij gaan leveren, daar denken we anders over. Kijk meneer Bushoff, ik weet ook dat het met de plannen van de SP niet morgen geregeld is. Maar u weet ook dat als en daarom ook de uitgestoken hand hè, dat als wij hierover gaan nadenken en als wij met elkaar een plan maken dan komen we een stuk verder dan dat u tot nu gekomen bent.

01:06:15

Voorzitter: U schrijft nu rode cijfers, qua spreektijd bedoel ik. Wij gaan naar de VVD.

01:06:25

mevrouw Jacobs: Dank u wel voorzitter, ik kreeg zo net een herinnering voor de geschiedkundigen onder ons en de wat ouderen onder ons. Sinterklaas bestaat en hij stond hier zo net. Gisteren was ik bezig met het voorbereiden van dit debat en toen stond voor mij de wereld even stil. In ons mooie liberale land waar je moet kunnen zeggen wat je zeggen wilt, werd op klaarlichte dag iemand neergeschoten en niet zomaar iemand. Iemand waarvoor recht heel belangrijk was, die streed tegen onrecht en voor wie gerechtigheid belangrijk was. Waarom is hij neergeschoten? Waarschijnlijk omdat hij streed tegen dit onrecht. Een schrijver, een politicus, een advocaat, een journalist, vermoord omdat ze zeiden of deden wat een ander niet zinde. Mijn fractie hoopt dat we op één of andere manier kunnen strijden tegen dit onrecht en laten we hopen dat Peter de Vries binnenkort weer aanschuift bij dit desk van RTL Boulevard. Maar terug naar de realiteit van vandaag. Voor mijn fractievoorzitter is het van belang dat het goed leven in Groningen is. Dat betekent voor mijn fractie goed wonen, studeren, werken, ondernemen en recreëren. Wij willen onze inwoners, ondernemers en de maatschappelijke organisaties de vrijheid bieden om te doen wat zij denken dat goed voor ze is en te helpen en te ondersteunen daar waar het nodig is. Wat ons betreft zijn onze inwoners centraal in datgene wat we als gemeente doen. Het viel ons op dat er in de stukken stond dat de mens centraal staat in het sociaal domein. Maar wij gaan ervan uit dat het college onze mening deelt dat de inwoners in het geheel centraal staan. Vorig jaar hebben wij een oproep gedaan om leiderschap te tonen in deze crisistijd. Wij zijn blij dat het college dit leiderschap heeft getoond. Dit leiderschap blijft noodzakelijk om onze gemeente leefbaar en betaalbaar te houden. Wat de VVD betreft, gaan wij in ieder geval ten aanzien van de begroting van volgend jaar in op een aantal punten. Ik heb het net al gezegd: werk en economie. Wat ons betreft moeten we echt iets doen met de aansluiting aan werkzoekenden op de arbeidsmarkt. We horen jaar in jaar uit dat daarop wordt ingezet, maar we vragen ons oprecht af of deze inzet effectief is? We begrijpen dat de tekorten in het onderwijs en in de zorg niet op vandaag of morgen zijn opgelost, en ook niet met een plan of motie onmiddellijk worden opgelost.

01:09:05

de heer Dijk: De heer Bushoff aan u het woord.

01:09:08

de heer Dijk: Ja Voorzitter, ik ben het voor een keer eens met de VVD dat het belangrijk is dat je de aansluiting tussen het onderwijs en werk goed kan vinden. En natuurlijk ook dat als je je baan verliest, dat je dan kijkt of je mensen weer opnieuw naar een kansrijke sector kan begeleiden. Maar nu is het recentelijk geweest dat we de 1000ste baan van het 1000 banenplan hebben gerealiseerd. Dat is toch bij uitstek wat u eigenlijk bedoeld en wat ook heel succesvol is.

01:09:33

mevrouw Jacobs: Ik kan in een heel stuk meegaan in wat u zegt, meneer Bushoff. Maar wat ik echt heel schrijnend vind, is dat de bedrijven sluiten omdat ze geen personeel kunnen vinden. En daar kom ik in het verdere van mijn betoog op terug. Maar het tekort aan arbeidskrachten speelt bijvoorbeeld ook in de horeca en bij de zwembaden. Het is voor ons

oprecht onbegrijpelijk dat de zwembaden in onze gemeente moeten sluiten, omdat er gebrek is aan personeel dat horecabedrijven moeten sluiten. Ik zei het net al in de interruptie met meneer Dijk. Terwijl wij 10 duizend werkzoekenden hebben. Wat ons betreft gaat het niet alleen om welke baan de werkzoekenden hebben wil of welke baan bij hem past. Maar gaat het er ook om welke baan beschikbaar is. Daardoor hebben wij een motie gemaakt: maak een match en die dienen wij in met 100 procent Groningen en de stadspartij. We hopen op alle steun.

01:10:18

de heer Dijk: Voorzitter, even een duidelijke vraag als dat mag? Zegt de VVD nu eigenlijk: we gaan mensen die in de bijstand zitten dwingen in een baan of ze nou willen of niet?

01:10:29

mevrouw Jacobs: Dat heb ik in ieder geval niet gezegd. Die woorden heb ik niet gebruikt. Ik kan me heel goed voorstellen dat we gewoon gaan kijken welke baan er is en wat er past bij u. In plaats van wat zou ik graag willen doen als ik het wil. Dat is wat wij ook hebben gezegd. Wat ons betreft mag er gewoon een tegenprestatie gevraagd worden en dat is arbeid. Ik vind het schrijnend op rechts, schrijnend meneer Bushoff dat ik ondernemers spreek die zeggen: ik moet mijn zaak sluiten, want er is geen personeel.

01:10:53

de heer Dijk: Voorzitter, ik vind het oprecht schrijnend inderdaad dat er zoveel mensen in de bijstand zitten en die geen werk hebben en juist daarom hebben we bijvoorbeeld basis banen gerealiseerd voor mensen die moeilijk aan het werk komen, maar dan vind ik u niet aan mijn zijde.

01:11:07

mevrouw Jacobs: Ik heb destijds gezegd dat wij vinden dat het werk van een basisbaan daadwerkelijk werk is dat heel belangrijk is en gedaan moet worden. En dat we daar een gewone baan van moeten maken en dat we mensen met een basis baan zoals we die gaan stickeren zo van: u kunt niks en ik heb een baan voor u. dat worden op lange tijd - dat is met de [onhoorbaar] banen gebeurt meneer Bushoff. Dat is geen duurzame en bestendige relatie. Wat ons betreft heeft de gemeente een positief signaal afgegeven door de betaaltermijn van de gemeentelijke rekening in corona tijd te verkorten. Is de gemeente van plan om deze doelstelling blijvend te verkorten? Dat zou wat ons betreft een zeer positief signaal zijn. Ten aanzien van sport. Dat riekt bij ons wel een beetje het idee op: veel woorden, geen daden. In de voorjaarsbrief wordt aangegeven dat de investering op sport en bewegen worden gedaan en dat sporten in de openbare ruimte een belangrijke inzet blijft voor de gemeente. Dat ondersteunen wij uiteraard van harte en we kunnen ook zien dat sport een belangrijk is. We hebben ook juist in deze gezondheidscrisis gezien dat een fit leven belangrijk is. Ten aanzien van de stress is het ook fijn als je dat een beetje kunt wegsporten. De ambities onderschrijven wij dus. Maar het zou ook goed zijn als we een beetje extra geld erbij doen. Met wat handig gebruik maken van middelen vanuit sociaal domein, sportbegroting, fysiek domein en onderwijs zou er toch met iets beperktere middelen een slag geslagen moeten kunnen worden. Wij vinden het dan ook heel jammer om te merken dat bij de nieuwbouw van [onhoorbaar] school in haren er geen ruimte blijkt om onderwijs en sportbeleid te maken met een gefinancierde sporthal. Woningbouw: ook

zo een belangrijk punt in onze gemeente, maar vooral ook in heel Nederland. We blijven in recordtempo kwalitatief hoogwaardige woningen bouwen. Dat zijn twee belangen die elkaar eventueel in de weg zouden kunnen staan. Mijn fractie krijgt het gevoel dat het college voor de focus heeft op kwalitatief hoogwaardig en architectonische woningen en minder op versnellingen. Wij zouden willen focussen op snel bouwen van goede woningen. Wij zijn ook heel erg blij dat woonduw is gelukt. Die miljoenen zorgen voor het college, dat er versneld kan worden. Geld helpt dus wel degelijk. Dat zorgt ervoor dat de gemeente capaciteit heeft om plannen klaar te hebben, zodat marktpartijen direct aan de slag kunnen. Zodat de gemeente in ieder geval niet de vertragende factor is. Vanwege de positieve vooruitzichten in de grondexploitaties en flink positief resultaat van het grondbedrijf, dienen wij een motie in samen met de partij van de arbeid, om te kijken of dat geld ingezet wordt voor versnelling van de woningbouw in Meerstad en Eemskanaalzone. Onze gemeente heeft ook de input vastgesteld voor het regionale aanbod van onze gemeente in de RES. Zon en wind is in onze gemeente en komt nog in grote hoeveelheid in onze gemeente. Om dit voor elkaar te boksen zullen we lastige participatie trajecten moeten lopen. Wat ons betreft zou het heel interessant zijn om eens onderzoek te gaan doen wat dit allemaal kost. Dit kost heel veel tijd, geld en inzet van de organisatie en wij zullen ook zien dat er veel procedures gevoerd moeten worden om de plannen voor elkaar te krijgen. Dit zal de komende jaren een gegeven worden, wat we lastig kunnen vermijden. Wij zouden heel graag als fractie willen dat het inzichtelijk gemaakt wordt, wat de kosten van participatie zijn, zodat we dat mee kunnen nemen in de keuze en de zwaarte van een participatietraject. Ten aanzien van zonne-energie hebben wij al een aantal keren aangegeven dat wat ons betreft de zonnepanelen niet meer in kwetsbare natuurgebieden gelegd moeten worden, en zoals wij ook al eerder in een motie hebben aangegeven, zullen wij ook niet meer akkoord gaan met het leggen van zonnepanelen in kwetsbare natuurgebieden zolang de Transferia de parkeerplaatsen en de gemeentelijke gebouwen niet volgelegd zijn met zonnepanelen.

01:15:02

Voorzitter: Meneer Van Kesteren aan u het woord.

01:15:04

de heer van Kesteren: Voorzitter, ik zou dan de VVD willen vragen wat ze van de uitruil vinden van Deltaplan? 200 duizend huizen naar het noorden in ruil voor - met de afspraak met het rijk dat die dan de hele provincie en gemeente vol mogen zetten met die zonnepanelen en die windmolens. Wat vindt u daarvan? Vindt u dat een goede deal?

01:15:24

mevrouw Jacobs: Ik denk dat het prima is dat wij met elkaar werken aan de opgave van de woningbouw en de opgave dat wij met elkaar kunnen wonen. We zitten in de grootste woning crisis van de laatste decennia. De VVD is zeker niet tegen zonnepanelen en we hebben heel veel ruimte op daken en heel veel ruimte bij Transferia. Het is best handig als je auto overdekt staat op een parkeerplaats. Dus zolang we het daarover hebben en niet over zonnepanelen in kwetsbare natuurgebieden. Valt er wat de VVD betreft, prima te praten.

01:15:52

Voorzitter: De heer [Onhoorbaar] aan u het woord.

01:15:55

De heer 1: Dank u wel, voorzitter. Geen zonnepanelen in kwetsbare natuurgebieden. Dat vinden wij ook. Daarvoor hebben we die landschap visie motie ook ingediend. Maar in welke kwetsbare natuurgebieden heeft dit college dan allemaal zonnepanelen neergelegd?

01:16:06

mevrouw Jacobs: Het gaat nog niet omdat we ze al gelegd hebben. We hebben ze in natuurgebieden gelegd. Dus natuurgebieden en kwetsbare natuurgebieden. Wij zijn tegen de enorme opgave in de lage land polder en wij zijn ook zeer kritisch op het aanwijzen van de zonneparken in de oude gemeente Haren.

01:16:27

de heer Dijk: Mevrouw De Wrede aan u het woord.

01:16:29

mevrouw de Wrede: Dank u wel Voorzitter, wij zijn heel blij dat de VVD zich bekommert om kwetsbare natuur. Is de VVD het met ons eens dat landbouwgif en diep ontwatering eigenlijk ook niet in de natuur en zeer zeker niet vlak bij kwetsbare natuur gebruikt zouden moeten worden?

01:16:53

mevrouw Jacobs: Ik kan me heel goed voorstellen dat u die vraag stelt, maar wij weten ook allebei zeker dat er heel veel regels zijn en volgens mij gaat het om of je de regel die je stelt, of je die ook uitvoert en of je die ook handhaaft. Zolang dat mag, binnen de regels, zijn wij daar geen tegenstander van.

01:17:13

mevrouw de Wrede: De VVD is uiterst kritisch geweest op de concept mobiliteit visie en kijken ook uit naar de behandeling van de visie dit najaar en we zijn benieuwd wat daar uiteindelijk van terugkomt op de kritische bewoordingen zoals wij die hebben uitgesproken. Vorige week hebben wij aangegeven dat de verkeersveiligheid wat ons betreft een heel belangrijk punt moet zijn. Die staat onder druk en die is ook naar beneden gegaan. Wij hopen dat daar ook erg op wordt ingezet. Dan denken we bijvoorbeeld ook aan de noordkant van de Helperzoom zodat de gevaarlijke fiets oversteek ook tot het verleden behoort. We hebben het in deze raad ook heel vaak gehad over fiets parkeren. we lezen dat de kosten van het beperken van de overlast ongeveer zes ton kost. Wat de VVD betreft zouden we eens een keer moeten gaan nadenken of fiets parkeren in dure garages die de gemeente financiert of daar een keer een vergoeding tegenover moet staan, zoals we dat ook voor de auto hebben gedaan. En dan hoor ik u zeggen: ja, dat kan toch niet! Dat dachten we waarschijnlijk ook in 1963, toen we voor het eerst betaald parkeren voor een auto in gingen voeren. Als uw fiets veilig staat, droog staat en bewaakt wordt, is het helemaal niet raar om daar een vergoeding tegenover te zetten. Daar spelen we dan in ieder geval ook wat geld mee vrij.

01:18:26

Voorzitter: Meneer Bushoff aan u het woord.

01:18:31

de heer Bushoff: Ja, voorzitter dat verbaast mij toch wel. Want stel dat veel mensen daar geen zin in hebben en dan die fietsen in de openbare ruimte stellen en stoepen

ontoegankelijk worden gemaakt, de hele grote markt kriskras vol blijft staan. Hoe gaat u dat dan oplossen?

01:18:44

mevrouw Jacobs: Daar wil ik net op komen. Volgens mij zouden wij ook in moeten zetten op het onderzoek welke boa capaciteit wij nodig hebben om de doelstelling die we willen hebben te handhaven. We kunnen natuurlijk met elkaar afspreken dat je daar je fiets niet neerzet en daar kunnen we dan ook op gaan handhaven. Dan verwijzen we mensen door naar de kelder. Tenslotte kom best eens in Groningen en is er plek voor mijn auto op de grote markt en zet ik hem daar ook niet meer. Dus het is ook een kwestie van omdenken dat wat we nu doen, deden we 50 jaar geleden met de auto en dat doen we nu met de fiets. We kunnen er ook voor kiezen om dat niet te doen. Dus ik hoop dat wij samen indienen om te kijken welke boa capaciteit er nodig is om de uitdaging van onze gemeente aan te gaan, samen met een hele hoop andere partijen. Daarmee hopen we dat we de handhaving in onze gemeente weer op niveau kunnen brengen zodat wij de uitdaging en de problemen van onze gemeente adequaat kunnen aanpakken. Wie weet hoeft de burgemeester ons dan minder te overtuigen dat om het daadwerkelijk te doen een absoluut verbod noodzakelijk is en kunnen we misschien ook weer leuke dingen doen in de openbare ruimte.

01:19:51

mevrouw Jacobs: Dan bepaal ik een deel van mijn tweede termijn, maar ik wil in ieder geval nog even mededelen dat wij ontzettend blij zijn dat we een historisch moment gaan beleven en uiteindelijk de hondenbelasting wordt afgeschaft. Hulp aan de fracties die eindelijk met de VVD en andere fracties van mening zijn dat onredelijke belasting afgeschaft moet worden. Dank u wel.

01:20:11

Voorzitter: Ik kom bij de ChristenUnie, de heer Brandsema aan u het woord.

01:20:47

de heer Brandsema: Dank u wel voorzitter. In een 75 jaar durend onderzoek van Harvard is het antwoord gevonden op de vraag wat ons echt gelukkig maakt. 75 jaar lang zijn twee groepen gevolgd. Een groep minderbedeelden uit Boston en een groep Harvard studenten. Wat blijkt? Hoe gelukkig je bent, wordt niet bepaald door je carrière, je opleidingsniveau of hoeveel geld je verdient. Maar geluk en gezondheid wordt voor het grootste deel bepaald door duurzame liefdesrelaties, goed ouderschap, vriendschappen, warme familierelaties en een veilige plek in gemeenschappen zoals je buurt, de kerk en sportverenigingen. Het gaat daarbij niet om hoeveel contacten je hebt, maar hoe kwetsbaar je kunt zijn en vooral in hoeverre je op elkaar kunt rekenen in slechte tijden.

01:21:41

Voorzitter: Meneer Bolle aan u het woord.

01:21:43

de heer Bolle: Dank u wel, voorzitter. Toch is het zo dat geluk een essentieel onderdeel is van het coalitieakkoord. Terwijl de heer Brandsema nu een heleboel dingen opnoemt waarbij we de gemeente niet nodig hebben.

01:21:58

de heer Brandsema: Voorzitter, ik kom zo op de punten waar de ChristenUnie van vinden dat de overheid wel nodig is en waar misschien wat minder. Want voorzitter als antwoord op de heer Bolle. Wellicht geluk is liefde en eenzaamheid maakt ziek. Dat brengt mij bij twee thema's die belangrijk zijn voor de ChristenUnie. Als overheid bouwen aan een sterke samenleving en een schild zijn voor de zwakken. Een sterke samenleving is een samenleving waar naar elkaar wordt omgezien en dat doet de overheid niet alleen. Dat zeg ik via u voorzitter, tegen de heer Bolle onder andere. Iets dat we nog eens extra zagen toen de corona pandemie vorig jaar uitbrak. Dit college werkt aan die sterke samenleving. Zo investeren we fors in wijk vernieuwing, pakken we generatie armoede aan en gaan we de stapeling van zorg tegen bij multi probleemgezinnen, kijkend naar de opgave voor de begroting. Dan zien we bijvoorbeeld de knelpunten bij de bekende pareltjes en projecten als kind aan huis, waar vrijwilliger gastgezinnen hun huis en hart openzetten voor kinderen uit kwetsbare thuissituaties. Voor een sterke samenleving kijken we ook naar preventie. Zo zetten we in op een rookvrije generatie en werken we aan een lokaal preventie akkoord. Dat is nodig want Groningen scoort slecht op drugsgebruik onder scholieren. IJsland heeft de laatste 20 jaar een succesvolle preventie aanpak gehad die gericht is op het creëren van een positieve leefomgeving waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien, zonder middelen gebruik. Het gebruik van alcohol, tabak en drugs is daar spectaculair gedaald. Wij dienen daarom samen met de VVD, de PVV en de Partij van de Arbeid een motie in die vraagt om te bezien of dit IJslandse preventie model ook bij kan dragen aan het preventiebeleid van onze gemeente. Daarnaast dienen we mede de motie van de Partij van de Arbeid in. Die vraagt om verder te investeren in sterke buurten door het versterken van het buurtwerk, jongerenwerk en wijkbudgetten voor initiatieven van inwoners, buurtactiviteiten, kerken en welzijnsorganisaties. Voorzitter, naast het bouwen aan een sterke samenleving dient de overheid een schild te zijn voor de zwakken. Dat heeft het college onder andere gedaan door de tippelzone te sluiten en de vrouwen een goede zorg te bieden. De huiskamer in de Nieuwstraat is geopend en Het Overweeghuis, een burgerinitiatief wordt door de gemeente ondersteunt. We doen als gemeente mee met het landelijke LVV-pilot. Onze fractie heeft samen met andere de fracties aandacht gevraagd voor onze inwoners met een onbekende nationaliteit. Ook hier blijft richting de nieuwe begroting aandacht nodig. Zo maakt onze partij zich zorgen over de toename van criminaliteit en wapenbezit onder jongeren en de problematische groepen die zij vormen. Zaken als de topics aanpak en een keten regisseur veiligheid in zorg kunnen bijdragen aan het grip krijgen op deze problematiek, ook al is het een veelkoppig monster. Voorzitter, vorige week hebben we een goede en terechte motie aangenomen over ons eigen slavernij verleden. De slavernij van toen is er niet meer. Maar we leven nog steeds in een gebroken wereld waar ook vandaag de dag uitbuiting en moderne slavernij plaatsvindt. Niet alleen ver weg in bijvoorbeeld de Kobaltmijnen in Congo, waar de heer van Kesteren vorige week ook terecht aandacht voor vroeg, maar ook onder onze eigen neus hier in Groningen. De nationaal rapporteur mensenhandel berichten recent dat er een toename van slachtoffers wordt geconstateerd in minder zichtbare sectoren zoals thuis en hotel prostitutie. Wat het grote belang onderstreept van toezicht op juist deze minder zichtbare sectoren in de aanpak van seksuele uitbuiting. Omdat slachtoffers zelf weinig om hulp vragen is het van belang dat anderen oog hebben voor signalen van seksuele uitbuiting. Zo een slachtoffer is Samena in

het nieuwsuur vertelde ze dat haar pooier een kamer boekte in een bijgebouw van een hotel, zodat ze niet langs de receptie hoefde en veel mannen ongezien in haar kamer naar binnen konden zonder dat daar argwaan over ontstond. De toename van seksuele uitbuiting in hotels bate onze en een aantal andere fracties in deze raad zorgen. Daarom dienen wij samen met 100 procent Groningen, de Stadspartij, CDA, D66 en de VVD een motie in die het college vraagt om te onderzoeken hoe er meer bewustwording bij hotelpersoneel gecreëerd kan worden in het herkennen van en kunnen acteren op signalen van mensenhandel en illegale prostitutie en hoe dit structureel geborgen kan worden.

01:26:29

Voorzitter: Meneer Dijk aan u het woord.

01:26:31

de heer Dijk: Voorzitter u heeft ook onze fractie benaderd voor die motie en wij zijn van plan om die te gaan steunen. Maar wat gebeurt er hierna? Als we dit doen? Dan wordt het niet op hotelkamers maar op een andere plek. Mijn vraag aan u is: waar komt die toename vandaan? Wat zit daarachter en wat moet er volgens de ChristenUnie gebeuren om te voorkomen dat er van die toename sprake blijft?

01:27:08

de heer Brandsema: Voorzitter, dat is wederom een veelkoppig monster. Als ik kijk naar de achtergronden van voornamelijk de vrouwen in de legale prostitutie, dan zijn dat niet alleen maar Nederlandse vrouwen, maar ook vrouwen uit Oost-Europa of Zuid-Amerika. Dus als je naar het totale plaatje kijkt, dan is het niet iets wat je eenvoudig op lokaal gemeentelijk beleid zomaar oplost, waardoor het er niet meer is. Aandacht blijft nodig. Oog ervoor blijft nodig. Maar ik pretendeer niet dat alles zomaar ideaal kan worden.

01:27:38

de heer Dijk: Meneer de Voorzitter, daar ben ik het ook mee eens. Dat heb ik in mijn woordvoering net ook gegeven. We gaan niet alle problemen komend jaar oplossen. Maar nogmaals, wij gaan die motie steunen omdat we ook wel zien wat het kan doen. U noemt het een veelkoppig monster. Dan ben ik toch benieuwd wat volgens u één van de belangrijkste oorzaken is van de toename hiervan. Want als u het wil stoppen, dan moet daar toch over nagedacht worden. Dan moeten we met ideeën komen, met plannen en dat begint dan hier in Groningen. Dus ik ben wel benieuwd naar uw oplossing voor dit probleem. U bestrijdt terecht een symptoom. Dat zullen we ook steunen, maar daar zit geen fundamentele oplossing van het probleem achter.

01:28:17

de heer Brandsema: Nou, voorzitter, volgens mij werken wij op allerlei manieren aan de fundamentele van deze problemen. Als je daarvoor kijkt naar de Nederlandse vrouwen die in de illegale prostitutie zitten of in die mensenhandel vallen, dan gaat het om gebroken gezinnen. Dan gaat het om daar oog voor te hebben en dan gaat het om armoede en dan gaat het om financiële problemen. Dat zijn allemaal zaken waar we in deze raad en in dit college hard aan werken. Dus volgens mij is het niet zo dat er niks gebeurt om het te voorkomen. Alleen hebben we ook niet de illusie dat we hier naar een heilstaat kunnen waar in het allemaal niet meer plaatsvindt.

01:28:47

de heer Dijk: Voorzitter, tot slot nog één opmerking. Dat heb ik ook niet gezegd. Helemaal niet Zelfs. U zegt dat er sprake is van een toename en ik snap wel dat de invloed hier vanuit Groningen niet enorm oneindig is. Maar een toename betekent toch dat we in ieder geval iets moeten proberen om dat een afname te laten worden. U noemt een paar dingen, volgens mij hele terechte dingen: sociaaleconomische achtergronden, armoede, achterstelling. U heeft het steeds over zwakkeren maar volgens mij zijn het vooral mensen die heel veel klappen hebben gekregen en nog steeds overeind staan. Maar mijn vraag blijft: wat moeten doen om die toename te stoppen? Ik zeg niet dat het morgen afgelopen is, maar om het te keren. Daar hoor ik je nu over.

01:29:35

de heer Brandsema: Volgens mij, voorzitter, doen wij van alles om het tij te keren. Dat het toeneemt dat is inderdaad zorgelijk. Dat het misschien minder toeneemt en dat het anders zou toenemen als we niks zouden doen. Dat is misschien ook waar.

01:29:47

de heer Dijk: Voorzitter, ik ga door. Ik was precies op mijn volgende pagina gebleven. Wat ik tot nu toe heb gezegd, is de gemeente er uiteraard ook voor de inwoners die zorg en ondersteuning minder hard nodig hebben. Zo willen we met elkaar ook gewone, prettige woningen hebben en wonen in een mooie omgeving. Daarvoor is in deze periode een nieuwe woonvisie vastgesteld en maken we stappen in het ontwikkelen van bijvoorbeeld de Suikerzijde en Stadshavens. En zijn er afgelopen jaar wederom nul omtrekkingsvergunningen afgegeven. Maar de druk op de woningmarkt blijft onverminderd groot. Daarom dienen we mede de motie van de Partij van de Arbeid in, die oproept om de ontwikkeling van uitbreiding locaties te versnellen. Groningen bruist van cultuur, ook in het landschap, even boven Groningen ligt het Middag Humsterland, Het oudste cultuurlandschap van Nederland en één van de oudste van West-Europa. Ook de stad en het buitengebied van onze gemeente hebben belangrijke landschappelijke elementen. Daarom dienen we mede de motie van D66 in, die vraagt om versterking en borging van landschap in de omgevingsvisie. Voorzitter, zoals ik in mijn inleiding aangaf draagt het hebben van hechte relaties met familie en vrienden, een stabiel huwelijk en een plek hebben in de gemeenschap zoals je buurt of sportverenigingen sterk bij aan een goede gezondheid. Maar ook een sporter zelf draagt bij aan een goede gezondheid. Daarom blijft het belangrijk dat we investeren in sport. Dat hebben we deze periode ook gedaan en inmiddels heeft Groningen de vijfde sportbegroting van Nederland en zitten we met 80 euro per inwoner boven het landelijk gemiddelde. Maar na de toekomst toe blijft investeren nodig. Voorzitter als laatste: onze financiën. Die houden we nog steeds niet over en daarom dienen we mede de motie in die oproept om ons als gemeente aan te sluiten bij de raden in verzet. We krijgen structureel te weinig middelen van het rijk om onze taken fatsoenlijk uit te voeren en tegelijk zegt mijn fractie daar ook bij dat we ook zelf scherp en kritisch moeten blijven op waar we ons geld aan uitgeven.

01:31:53

Voorzitter: De heer Sijbolts aan u het woord.

01:31:56

de heer Sijbolts: Ik hoorde mooie woorden van de heer Brandenburg volgens mij over investeren in sport. Dat blijft nodig zei de heer Brandenburg. Mag ik daaruit de conclusie

trekken dat u net als - volgens mij was het in 2016, dat er meer geld een sportman gaan moet gaan.

01:32:11

Voorzitter: Zullen we het prerogatief van af en toe even een verkeerde naam noemen bij mij laten? De heer Brandsema heeft het woord.

01:32:19

de heer Sijbolts: Excuus is goed.

01:32:22

de heer Brandsema: Dank u, voorzitter, want het was inderdaad niet de heer brandenbarg. Ik meen dat het mevrouw Jacobs was. Maar de vraag volgens mij, voorzitter van de heer Sijbolts, was of het nodig blijft om te investeren in sport. Ja voorzitter, dat blijft nodig ondanks de mooie dingen die we ook deze periode hebben gedaan. Voorzitter als laatste onze financiën. Daar was ik al mee begonnen zie ik. Ik heb het gehad over rade in verzet. Daar had ik nog een opmerking bij. We moeten zelf de koers vasthouden, om de kosten in de jeugdzorg te beheersen en het zal belangrijk worden welke keuzes een nieuw kabinet gaat maken. Als het gaat om corona steun zijn we overigens wel positief over het rijk. Dat is daadkrachtig en ruimhartig opgepakt, ook richting de gemeente. Voorzitter, onder financiën valt ook de hondenbelasting. Die heb ik al een aantal keren genoemd. Een belasting waar iedereen in deze raad wel zijn bedenkingen bij heeft. Maar gezien onze financiële situatie is het erg lastig gebleken om bij afschaffing een dekking te vinden waar een meerderheid zich in kan vinden. Verschillende oppositiepartijen in deze raad, zoals 100% Groningen waar wij in 2019 nog samen een motie mee hebben ingediend om de kwijtschelding te verruimen. Ze hebben zich ingezet voor de afschaffing ervan. Tevens heeft het actiecomité zich hier veelvuldig hard voor gemaakt. Mijn fractie is blij dat we nu een oplossing hebben gevonden door de OZB om de fractie te verhogen. Voorzitter, tot slot valt ons op dat er een aantal opgaven voor de begroting zijn meegenomen die betrekking hebben op het niet realiseren van hervormingen binnen onze eigen organisatie. Mijn fractie begrijpt dat het vet inmiddels van de botten is en dat dit daar een uitvloeisel van is. Maar we vinden niet elke uitleg even duidelijk. Als voorbeeld het flexibele begroot en daar was 5miljoen voor begroot. We hebben de helft gerealiseerd door hogere inkomsten en voor de overige helft wordt aangegeven dat dit niet te realiseren is. Gaan we dan geen lucht in de begroting vinden daar wat deze hervorming voor bedoeld was? Graag een reactie van het college.

01:34:23

Voorzitter: Tot slot meneer dijk nog even met een vraag.

01:34:28

de heer Dijk: Dank u wel, Voorzitter. Ik geef een klein stukje terug. Want de heer Brandsema zei net: we moeten de kosten in de jeugdzorg beheersbaar maken of beteugelen. Ik weet niet meer hoe hij het precies zei. Volgens mij beheersbaar maken. Mijn vraag is hoe?

01:34:48

de heer Brandsema: Dat is een hele goeie vraag Voorzitter. Dat is wederom lastig, maar het is wel nodig. Als we kijken hoe dat stijgt, moeten we kijken hoe we die euro's goed kunnen besteden en juist aan die groep die het echt nodig heeft. Dat is ook niet makkelijk maar het moet wel. Gelukkig hebben we ook een heel ambtenarenapparaat met veel kennis en

kunnen daaromtrent die, waarschijnlijk zeg ik in alle eerlijkheid, veel beter weet hoe we dat precies zouden moeten doen.

01:35:14

de heer Brandsema: Voorzitter, nog even een laatste zin over die 5 miljoen flexibel begroten. Wat mijn fractie betreft, blijven we inzetten op het vinden van die lucht en daarmee deze taakstelling te dekken. Voorzitter, tot slot wenst mijn fractie het college en de ambtelijke organisaties wijsheid, sterkte, plezier en bovenal Gods zegen toe bij het opstellen van de begroting. Dank u wel.

01:35:41

Voorzitter: Dank u zeer, ik ga naar de Partij voor de Dieren. Mevrouw de Wrede aan u het woord.

01:36:50

mevrouw de Wrede: Dank u wel voorzitter. Het zijn verhitte tijden. In Canada was het vorige week een paar dagen lang bijna 50 graden Celsius. Het dorpje Litten 150 kilometer ten noordoosten van Vancouver werd voor 90 procent in de as gelegd door brand. Experts van de Wereldbank analyseren in het vorige week gepubliceerde rapport Economic Case for nature. Hoezeer velen economieën afhankelijk zijn van biodiversiteit en andere zogeheten ecosysteem diensten. Zoals voedselbestuiving en marine voedselbronnen. De bescherming van natuur en de instandhouding van haar diensten zijn onmisbaar voor economische groei. Aldus de Wereldbank Voorzitter. In het eerste rapport in zijn soort van de Wereldbank wordt voorspeld dat de wereldeconomie in 2030 ongeveer 2,7 biljoen dollar per jaar verliest als de huidige achteruitgang van natuurlijke bronnen niet wordt verhinderd. Sommigen die zich geroepen voelen om na te denken over oplossingen, doen het vaker op basis van dezelfde logica die het probleem veroorzaakt heeft. Zo kom je dan bij sommetjes die uitrekenen wat het verlies aan biodiversiteit voor de wereld gaat kosten in geld. Terwijl de tragiek van het verliezen van onze medebezitters die er waren toen de mens mens werd, in relatie tot wie wij zijn geworden en willen zijn, moeilijk in woorden, laat staan in cijfers uit te drukken. Om te redden wat er te redden valt, dienen wij onder andere deze motie in. De motie: maai mij niet. Die dienen wij in samen met GroenLinks, de ChristenUnie en de Stadspartij. Voorzitter, ik zei het al, het zijn verhitte tijden. Het zeearend jongen dat het in mei niet haalde, bleek overleden aan de vogelgriep. Minister Schouten heeft net de ophokplicht voor pluimvee ingetrokken, maar in Europa waren allerlei en in de afgelopen jaren steeds meer verschillende vogelgriepvirussen. We hebben ongeveer een jaar een vogelgriepepidemie waarbij het gaat om verschillende virussen die waarschijnlijk uit grote pluimveehouderijen in Rusland en Azië komen. Dieren eten is één van de hoofdoorzaken van zowel klimaatverandering. Het verlies van biodiversiteit en zo al nozem oftewel virussen was al eerder levensgevaarlijk en als ik er nog aan toekom dan zal ik u straks meenemen in een stukje familiegeschiedenis daarover. Maar eerst nog even een over die verhitte tijden. Waar we hier na de eerdere bestorming van het provinciehuis een volgende serie boerenprotesten kunnen verwachten, werd in Amerika het Capitool bezet. Waar ze daar een hek tegen de Mexicanen bouwen, bouwen ze hier iets verderop een hek tegen de wolven. Terwijl in Amerika het Capitool bij the Black Lives Matter protesten tot de tanden toe bewapend was, heeft in Nederland nog geen kabinet excuses aangeboden voor dat eigen slavernijverleden. Excuses zijn ook moeilijk als je liever geen standpunt inneemt. Maar

beslissingen neem je altijd vanuit een bepaald waarde kader. Nederland wordt al langer geregeerd als een BV, gericht op groei en winst. In de ogen van de Partij voor de Dieren staat dergelijk cijfermatig beleid pas echt in de weg van je uitzicht! Er wordt al jaren bezuinigd op alles dat niet in het teken staat van economische groei of dat deze zoals milieuwetgeving zou kunnen belemmeren. Overheden willen als het bedrijven uitkomt ook best een oogje dichtknijpen maar een land dat kwetsbare waarden niet beschermd, waarin regels en wetten steeds meer dienen om bedrijven en winsten te beschermen in plaats van mensen. Laat staan dieren of natuur, verliest zijn grip op waar het echt om draait. Wat past binnen de regels kan en wat buiten de regels nog meer oplevert dat kan misschien ook wel heel goed. Daarom dienen wij de motie: Kijk nou eens goed in. Ik heb het geloof ik wel eens vaker gezegd: aan de kant van mijn moeder gaat de familie tot in de 7de generatie en misschien nog wel verder. Maar zo ver ben ik nog niet in het grote boek. Terug naar de boeren. Mijn pake zei rond 1955 geloof ik, Ik ga niet voor een bank werken. Tamelijk historische woorden die er helaas wel toe leidden dat de boerderij naar het schijnt voor veel te weinig geld werd verkocht. De boerenprotesten kwamen en komen niet helemaal vanzelf. De agro-industrie die zich achter de boer schuilhoudt speelde hier een grote rol in. Het gaat om bedrijven die gebaat zijn bij de huidige landbouw, die gericht is op bulkproductie en die is ontstaan uit schaalvergroting. Het is een wonder en heel jammer bovendien dat de boeren niet eerder in opstand zijn gekomen. In ieder geval al vanaf het jaar 2000. Dat is dus voor het bestaan van de Partij van de Dieren, stoppen er per dag zo een vijf tot tien boerenbedrijven. Ze zijn ingeklemd tussen marktwerking, banken en een beleid dat inzet op die bulkproductie en die export. Goed voor de cijfers in ieder geval die laatste dingen: [] is dood, maar groei verafgoden we. De boerenstand ligt in de vuurlinie van zowel de energie als de eiwit transitie. Daar worden vele gevechten gevoerd en daarom wil de Partij voor de Dieren dat gesprek over de toekomst van de landbouw ook hier binnen de gemeenteraad voeren en dienen wij samen met de VVD - Het is een historisch moment, de motie "praten is goud" in. Verhitte tijden. Eén van die gevechten gaat over dierenwelzijn zowel in Europa met de "and the age" petitie, als in Nederland met de dieren door de Partij voor de Dieren geamendeerd is wetgeving op komst die huidige landbouwpraktijken met dieren behoorlijk aan banden wil leggen. De partij van de dieren is daar blij om. Het waarden kader, de logica van waaruit wij de maatschappij hebben ingericht, komt voor een groot deel uit het verlichtingsdenken en waar toen op werd teruggegrepen. Filosofen als de kaarten Aristoteles stonden aan de basis van onze houding ten opzichte van het dier. De kaart zei: ik denk, dus ik besta en zette hiermee de ratio die de mens zou onderscheiden van het dier op een voetstuk. Al eerder had Aristoteles iets dergelijks gezegd. Alleen de mens kan redeneren, kan praten en was een rationeel subject. Vrouwen en slaven hoorden daar niet bij, bij die rationele subjecten. Laat dat duidelijk zijn, laat staan dieren. Het gevolg van dit denken was dat de wereld zijn bezieling verloor, zijn betovering. De wereld werd niet meer gezien als een samenhangend weefsel waarin alles van elkaar afhankelijk was en met elkaar in contact stond, maar als grondstof en werd gezien als gegeven aan de mensen om naar zijn inzicht in te richten, zoals nu nog steeds wordt gezegd in essays en opinies over corona. De tijd dat de mens dacht dat hij boven de natuur stond, is nu voorbij. We kunnen deze niet beheersen, zoals ook uit de klimaatverandering blijkt. Het onderscheid dat Aristoteles aanbracht tussen mens en niet menselijke dieren houdt niet langer stand. Steeds meer bewijs komt van het feit dat dieren wel degelijk talen hebben, en uitgebreide manieren om met elkaar te kunnen

communiceren. Zo zijn prairiehonden, een soort grondeekhoorns beestjes die op de vlakte in een hol leven. Ze hebben geen andere schuilplaatsen en ze vluchten nooit. Ze vluchten altijd weer in dat halletje. Het zijn dieren die heel gevoelig zijn voor roofdieren en daarom een heel complexe taal hebben ontwikkeld, waarin ze heel nauwkeurig kunnen aangeven wie er aankomt of het een mens, een hond of een bekende is. Zelfs voor kleuren schijnen ze woorden te hebben en of je een tas bij je hebt. Dolfijnen krijgen bij hun geboorte een naam waarmee ze zich later voorstellen in een nieuwe sociale groep. Maar ondertussen weten we ook dat dieren ook op heel andere manieren met elkaar praten. Zo kunnen hagedissen met hun voorpootjes heel veel verschillende boodschappen aan elkaar doorgeven, met beweging dus. Net al bijen, met hun bijendans. Octopussen doen dat door middel van het verwisselen van hun kleurenpalet. Waar mensen vroeger de intelligentie van dieren probeerden te onderzoeken, deden ze dat door ze te testen op menselijke vaardigheden. In plaats van te kijken hoe gorilla's met elkaar praten, probeerden we ze mensen taal te leren, wat soms ook nog verbazingwekkend goed ging. Frans de Waal, beroemd primatoloog wijst er ook op dat het heel vreemd zou zijn als mensen niet veel dichterbij orang oetangs zouden staan, bijvoorbeeld dan dat muizen bij honden staan of wormen bij olifanten. De indeling van de wereld in materie, planten, niet menselijke dieren en mensen is achterhaald. We hebben uniek, veel troep gemaakt dat is zeker. Maar het is niet zo dat alle gedragingen van niet menselijke dieren, die lijken op dat van mensen, plotseling instinct zouden zijn met dieren, terwijl ze bij ons, de mensen tekenen van intelligentie zijn. Zoals het verzorgen van jongen of zoals varkens die helpen bij de bevalling van andere varkens. Ook vanuit evolutionair perspectief zou het vreemd zijn te denken dat de evolutie bij de mensen opeens een enorme sprong zou hebben gemaakt. Tegenwoordig zit daar een draai in de dierenethiek. In plaats van de alleen te wijzen over hoe we met dieren zouden moeten omgaan, is er ook steeds meer oog voor het feit dat dieren ons ook zien. Kippen geven hun bazen een naam. Dieren willen zelf dingen, en we moeten proberen erachter te komen wat dat is, hun perspectief zoeken. Zo kun je in deze visie de antijachtbeweging beschouwen als mensen die dieren proberen te redden. Maar je kunt ook juist vanuit dat perspectief zeggen dat het gaat om mensen die iets doen voor een gemarginaliseerde rechteloze groep. Vrije dieren, traditioneel wilde dieren genaamd, zou je volgens sommigen moeten behandelen als inheemse volkeren die recht hebben op zelfbeschikking en hun eigen grond. Met dit in het achterhoofd krijgen de woorden een misdaad tegen de natuur van de natuurorganisaties tegen de ontruiming van de natuur op de Suikerzijde een hele nieuwe lading. Het is de zoveelste gedwongen exodus. Dieren zouden in ieder geval nooit een middel moeten zijn. Ze zouden Recht moeten hebben op een eigen leven. Vandaar de motie: subsidieer vriendelijk.

01:47:08

Voorzitter: Mevrouw de Wrede kunt u tot afronding komen?

01:47:11

mevrouw de Wrede: Hoeveel heb ik nog Voorzitter? Niks meer. Dan bewaar ik de rest voor mijn tweede termijn. Dank u wel, Voorzitter.

01:47:19

Voorzitter: Dan komen we bij het CDA.

01:47:23

de heer Bolle: We doen niet eerst een bakkie voorzitter? Dank u wel Voorzitter. Een aantal voorzieningen in de openbare ruimte is versleten en moet de komende jaren worden vervangen. En er moet groot onderhoud worden gepleegd. Het gaat dan bijvoorbeeld om bruggen, openbare verlichtingskabels, speeltoestellen verhardingen, bomen en hoeveel beschoeiingen. Het reguliere onderhoudsbudget is niet toereikend voor dekking van de kapitaallasten die met deze investeringen zijn gemoeid. Het reguliere onderhoudsbudget is niet toereikend voor dekking van de kapitaallasten die met deze investeringen zijn gemoeid. Bij de totstandkoming van de gebiedsteams in 2015 is voor de dekking van het gebiedsgericht werken 620 duizend euro vanuit het programma kwaliteit van de leefomgeving beheer en onderhoud overgegaan. Die middelen hebben vanaf het begin een dubbele labeling gekend. De bedoeling was om dat bedrag te blijven inzetten voor groot onderhoud van de openbare ruimte, om zo werk met werk te maken. In de praktijk worden de middelen aangewend voor projecten in de fysieke leefomgeving anders dan voor beheer en onderhoud. Het beheer en onderhoud van de leefomgeving komt hierdoor steeds meer in de knel. Van die 620 duizend euro is minimaal 400 duizend euro structureel vanaf 2022 nodig voor onderhoud. Anders zullen we speelplekken moeten weghalen en kunnen we minder werkzaamheden ten behoeve van groenonderhoud, bomen en onderhoud van wegen uitvoeren. Anders zullen we speelplekken moeten weghalen en kunnen we minder werkzaamheden ten behoeve van groenonderhoud uit bomen en onderhoud van wegen uitvoeren. Structureel 2,3 miljoen te weinig op beheer en onderhoud. Dat is alleen nog maar om het vastgestelde lage borg niveau te halen met hier en daar een plusje. Dan hoor ik mensen in de coalitie denken: zie daar, dit is wat het tekort vanuit den Haag veroorzaakt. Die mogen zeker over de brug komen. Maar het is dezelfde gemeente die voor tientallen miljoenen binnen stadsplannen maakt en die daarbovenop nog fors extra wil investeren, in een diepering visie, die haar hand er niet voor omdraait om voor 19 miljoen het stadhuis te verbouwen. Om Dudok voor enkele miljoenen aan te pakken, een nieuw cultuurcluster te realiseren, een nieuwbouw voor vrijdag, een evenemententerrein, iedereen in dienst van de gemeente. Gelukkig hebben we de schaapskudde nog. Het draait in politiek om keuzes en als je een meerderheid hebt, dan kun je die keuzes ook maken. En dit zijn daar de uitkomsten van het groene, gezonde en gelukkige Groningen. Het absolute minimum dat je van een gemeente mag verwachten. Dat hebben we niet eens in onze begroting staan.

01:50:44

Voorzitter: Meneer Bushoff aan u het woord.

01:50:47

de heer Bushoff: Voorzitter, dan toch weer twee dingen. In de eerste plaats: het zijn inderdaad politieke keuzes om hierin te investeren en volgens mij is het ook goed dat we daar voor een deel in investeren. Omdat dat onze stad, onze gemeente aantrekkelijk en mooi maakt. We zouden het niet doen. Maar mijn punt zit erin dat de heer Bolle zegt je kijkt naar Den Haag, maar je kijkt eigenlijk onterecht naar Den Haag. Want het geld voor die dingen waar je het tekort op komt, dat had je zelf best wel bij kunnen klussen. Dat is niet zo. Want als wij kijken naar Den Haag dan zien we dat we tekorten hebben in het zorg domein. Van zo een tientallen miljoenen euro's. Daar zit het tekort, op de bijstand. En doordat we dat

tekort in die domeinen hebben. Kunnen we in die andere domeinen niks extra doen. Dat is toch het probleem?

01:51:33

de heer Bolle: Nee Voorzitter want dan had ik dat betoog wel gehouden. Ik heb hier zojuist mijn eigen betoog gehouden. Het probleem is dat er en te weinig geld uit den Haag krijgen. Dat is zeker een probleem, maar een even groot probleem en eigenlijk nog een groter probleem, is dat het de gemeente en de coalitie niet lukt om in de spiegel te kijken en dus wel dat geld daaraan uit te geven. Het absolute minimum wat je van de gemeente mag verwachten is gewoon een beetje netjes de straat er bijhouden. Daar kiest de coalitie voor om dat niet mee te nemen. Dan mag je volgens mij echt wel eens achter de oren krabben en in de spiegel gaan kijken.

01:52:09

de heer Bushoff: Voorzitter, ten eerste is dat gewoon natuurlijk niet waar. In de eerste plaats investeren we daar ook in, trekken we daar ook geld voor uit en zien we dus ook dat gelukkig in Groningen de wijken en buurten het best goed bij liggen. Dat is in de eerste plaats zo. In de tweede plaats is het natuurlijk wel zo dat we tientallen miljoenen tekortkomen op die sociale domeinen. En als we dat geld wel hadden, hadden we al die wensen van 2,3 miljoen die u net had opgenoemd bijna kunnen inwilligen.

01:52:32

de heer Bolle: Klinkklare onzin, Voorzitter.

01:52:33

Voorzitter: Wacht mevrouw Wijnja had hetzelfde punt, dan kunnen jullie dat samendoen voor dat u klinkklare onzin zegt.

01:52:41

mevrouw Wijnja: Zo ben ik toch helemaal niet Voorzitter. Ik zit te luisteren naar het verhaal van de heer Bolle en dat verbaast me toch ook wel een beetje. Want natuurlijk is het zo dat je keuzes maakt. Maar ik ken het CDA ook als een partij die zegt: als het op klimaatverandering aankomt en specifiek op hittestress dat dat één van de dingen is waar we als gemeente fors moeten investeren. Als ik dan naar de binnenstad plannen kijk naar de diepenring naar heel veel dingen die in wijken gebeuren, dan is dat toch een keuze waarvan je als CDA, als je die doelstelling hebt, als je zegt daar moeten we fors in investeren, want het gaat ontzettende consequenties hebben voor onze inwoners op de lange termijn. Dan is dat toch gewoon een hele goeie investering.

01:53:22

de heer Dijk: Ik zal eerst proberen de heer Bushoff te beantwoorden. Het is natuurlijk niet zo dat als wij genoeg geld krijgen uit den Haag dat we dan precies die dingen gaan doen die nu als knelpunten staan. Wat de heer Bushoff dan gaat doen, is al dat geld wat die uit den Haag krijgt direct weer uitgeven. We hebben nu 30 basis banen, maar we hebben 10duizend bijstandsgerechtigden. Dan moeten we die tientallen miljoenen hebben. We hebben dat zeker nodig om dat zo aan de dijk te laten zetten. Dus ik ben bang als we dat geld van den Haag krijgen, dat de heer Bushoff en Kornuiten niet weten hoe snel ze dat weer uitgegeven krijgen. Maar nog steeds, want dat zegt de heer Bushoff, dat het er zo mooi bij ligt. Ik weet niet in welke wijken de heer Bushoff komt. Maar ik kom in veel wijken, er staan fietsen, het

lijkt wel een jungle, het onkruid staat zo hoog, maar dat is echt geen mooie biodiversiteit. Het is gewoon een zootje. Die klimaatplannen zijn zeker goede plannen. We hebben ook met een heleboel plannen ingestemd die daaraan bij gaan dragen. Het absoluut minimum wat je mag verwachten van de gemeente dat dat netjes bij ligt en het is gewoon niet zo en het is al jaren niet zo en dan kun je niet alleen maar zeggen: dat komt door den Haag. Nee dat komt gewoon doordat een coalitie ervoor kiest om het aan andere dingen uit te geven. Dat mag, maar ga ervoor staan. Ga niet doen alsof het hier allemaal fantastisch gaat. En dat de schuld van de dingen die niet goed gaan, dat dat aan den haag ligt.

01:54:59

de heer Dijk: Mevrouw Wijnja aan u het woord.

01:55:03

mevrouw Wijnja: Dank u wel. Volgens mij is dat ook helemaal niet wat iemand zegt. Hé, want ik hoor alleen maar de coalitiepartij zeggen dat het klopt. Het zijn politieke keuzes waar je geld aan uitgeeft want wij hebben een hele grote opgave in deze gemeente. Het ging eerder al over de tweedeling, het ging over armoede. Daar moeten we fors in investeren en het is natuurlijk wel zo dat als dat geld uit den Haag zou komen, zoals het hier behoort te zijn, dan kunnen we meer vaart maken in het oplossen van die problemen. Dus dat gaat niet om een beetje geld uitgeven, om geld uit te geven. Dat gaat omdat we hier voor een forse opgave zijn en dat we daarin moeten en willen investeren. Dus ja, dat is gewoon een politieke keuze. Volgens mij hoor ik hier niemand zeggen dat ze daar niet voor staan.

01:55:46

de heer Dijk: Ja, Voorzitter, maar wat ik wel hoor is eigenlijk alles wat wij doen. Dat gaat hartstikke goed en we het misschien nog wel iets beter willen doen, maar dat kunnen we eigenlijk alleen maar doen als den Haag mee betaalt.

01:55:57

de heer Bolle: Daar zit toch nul zelfreflectie in. Er zit toch niet in van als wij zelf een andere keuze maken, dan kunnen we misschien dit beter doen en het andere niet. Het is. Wij doen het eigenlijk goed, het had nog beter gekund, maar dat kan alleen maar als den Haag over de brug komt. Volgens mij is dat gewoon niet waar.

01:56:13

mevrouw Wijnja: Nee, maar volgens mij hebben we allemaal een andere interpretatie van wat zelfreflectie is, want wij hebben gewoon in het coalitieakkoord afgesproken hoe de prioritering ligt en waar wij op gaan investeren en dat doen we. Wat mij betreft zouden we op een aantal dingen nog sneller gaan, en meer doen. Maar de realiteit is ook dat de financiële situatie dat gewoon afremt. Dan is nog steeds de vraag als dat geld er wel was, of wij dan dezelfde keus zouden maken als het CDA en investeren in het beheer, omdat wij dat anders beoordelen dan het CDA. Maar volgens mij is die zelfreflectie er wel degelijk, maar komen gewoon onderaan de streep op een andere keuze uit.

01:56:51

de heer Dijk: Plus dat de fractie van GroenLinks dan zegt: wij hebben sowieso al een ander beeld van de huidige situatie. Het ligt er eigenlijk wel goed bij, dus daar hoeven we sowieso niet in te investeren. Dan kom je inderdaad op het debat wat we nu hebben.

01:57:06

Voorzitter: De heer Bushoff aan u het woord.

01:57:10

de heer Bushoff: Het mooie in debat is natuurlijk dat je elkaar ook af en toe wel een punt kan geven en zeggen dat de ander gelijk heeft en dat hadden de heer Bolle wel toen hij zei als er meer geld uit den Haag komt, ik dat voor weer ergens aan zou hebben uitgegeven. Aan basisbanen en noem maar op. Dus het klopt dat we andere politieke keuzes zouden maken. Dat is waar. Maar tegelijkertijd is het dan toch ook waar dat als er meer geld is we het inderdaad zouden doen op die punten waarvan u nu zegt daar is te weinig geld. Volgens mij is het dan allebei waar. Maar Voorzitter, niets vuist er toch op dat de prioriteiten van deze coalitie op die punten liggen. Niets wijst erop, dat ligt op die andere punten. Dat zijn ook hele belangrijke dingen, dat zal ik niet ontkennen, maar hiervan zit helemaal geen prioriteit op. Vandaar dat ik op deze manier mijn betoog ben begonnen.

01:57:58

Voorzitter: Meneer Dijk aan u het woord.

01:58:00

de heer Dijk: Voorzitter, het punt van meer investeren in beheer en onderhoud. Dat doet het CDA terecht al jaren. U noemt net een aantal bedragen en u noemt ook een aantal enorme projecten: Binnenstad, de cultuurcluster. Stadhuis noemde die volgens mij allemaal miljoenenprojecten. Zou het CDA dat geld uitgeven aan beheer en onderhoud? Ik neem aan dat u dat gaat doen, maar daar ben ik eigenlijk ook wel nieuwsgierig of er dan geld voor CDA is voor de sociaaleconomische agenda waar mijn bijdrage over ging.

01:58:37

de heer Bolle: Ik denk dat dat één van de juiste prioriteiten van deze coalitie is, eigenlijk van de hele gemeenteraad breed dat we het armoedeprobleem aan moeten pakken en dat doen we met zoveel mogelijk werk. Dus wie weet is dat sociaaleconomische plan waar de heer Dijk ben, zou je net zien en voorzitter, daar ben ik in een keer met misschien eens met de heer dijk [onhoorbaar]. Dan ben ik het een keer eens met de heer Dijk en dan valt hij uit. Voorzienigheid zullen we het maar noemen. We hadden het over keuzes. Het dagblad stond de afgelopen weken vol over verhalen van overlast, overlast in de Schildersbuurt, Noorderplantsoen, Stadsstrand en noem maar op. Ook vandaag weer een bericht vanuit de gemeente dat er weer noodopvang moet komen voor de instroom van studenten, en dat kan wat ons betreft niet op deze manier doorgaan. We zijn een fantastische studentenstad maar als we niks doen, dan gaat die balans zoekraken. Dan kan je er zoals een onderwijsinstellingen deden in de krant kan je voor kiezen om je te verschuilen achter je maatschappelijke taak. Maar werven van studenten betekent de lusten voor de rug en de Hanze en de lasten voor de gemeente en onze inwoners. En het is wat ons betreft de hoogste tijd dat we gaan werken.

01:59:59

De heer Dijk: ...werken aan een gezamenlijke visie, met die instellingen, met studentenorganisaties, hoe we Groningen bruisend houden, maar ook in balans. Want de tijd van wegstijven is voorbij wat ons betreft.

02:00:11

Voorzitter: Meneer Dijk.

02:00:13

De heer Dijk: Ja, Voorzitter, echt een fantastische motie die u heeft geschreven. Die kan echt de volle steun van mijn partij krijgen. Wordt het ook niet eens een keer tijd om een maximum te zetten op het aantal studenten in Groningen?

02:00:26

Wethouder: Ja, Voorzitter, ik denk dat we een visie moeten maken waarin we gaan kijken: hoeveel huisvesting hebben we? Hoeveel gaat er nog bijkomen? Wat is de geplande instroom van studenten? Hoe zien we de trend hierheen komen? Hoeveel van die studenten willen ook daadwerkelijk hier wonen? Hoeveel willen misschien buiten de gemeentegrenzen wonen? Maar we moeten een plan maken, want we kunnen niet zeggen: kom allemaal maar in Groningen studeren, zonder dat wij daar de goede faciliteiten voor kunnen bieden, ook als gemeente. Ja, als we dat niet doen, ja, dan zijn we straks niet meer die bruisende stad. Want nu zitten we nog op het punt waarin de mensen blij zijn dat ze in een studentenstad wonen, omdat het zo lekker jong is en zo gezellig. Maar dat gaat echt niet lang meer duren en dan gaat dat de verkeerde kant op.

02:01:12

Voorzitter: De heer Bosch.

02:01:15

De heer Bosch: Ja, Voorzitter, ik kan best wat begrip tonen voor de motie die wij ook hebben gezien en het is ook zeker het probleem in de gemeente Groningen op sommige aspecten dat er studenten en andere mensen zijn die heel erg veel overlast veroorzaken. Nou zijn er een paar aspecten hieraan - uiteraard, en daar hebben we vorige week ook discussie over gevoerd - dat er al anderhalf jaar lang de kroeg gedicht zijn gegaan. Dat geeft natuurlijk wel wat ander licht op de zaak. Wat ik graag zou willen vragen over de stop op studenten, of in ieder geval dat, dat wordt niet gesuggereerd, maar daar wordt wel naar gevraagd, bijvoorbeeld ook door de SP... Het systeem wat de universiteit heeft wat betreft geld, is dat zij moeten blijven groeien, anders krimpt hun budget. Heeft u ook wat begrip voor de onderwijsinstellingen dat zij ook een beetje klem zitten en daardoor inderdaad onze stad met steeds meer studenten laten komen?

02:02:12

Wethouder: Nee, zeker. En ik ben ook blij met het begrip van de heer Bosch voor die motie. Maar dat is denk ik juist het doel ook van die motie, dat we in gesprek gaan en dat we toch gezamenlijk die visie gegaan neerleggen. En misschien is dat een onderdeel daarvan, dat dat systeem anders moet. Want als het systeem maar gericht is op groei, zeg ik even tegen mevrouw De Wrede, dat kunnen we op een gegeven moment niet meer aan, of in ieder geval niet ongebreideld. We kunnen misschien wel blijven groeien, maar dan moet het misschien iets langzamer zijn. Het gaat niet om een stop op studenten, maar hoe we ervoor zorgen dat iedereen, ook studenten, hier fijn kunnen blijven wonen.

02:02:47

Wethouder: Mevrouw De Wrede

02:02:55

Mevrouw de Wrede: Heel ingewikkeld allemaal, die techniek. Ja, de heer Bosch, die stipte dat al even aan. De universiteiten zijn afhankelijk van steeds meer studenten om een beetje rond te kunnen komen. En dat financieringsmodel is dus ook de oorzaak van het feit dat nou ja, heel veel mensen in deze stad 's nachts niet meer kunnen slapen. Wij hebben alle begrip voor die problematiek en voor uw standpunten in deze, maar gaat uw partij dan ook proberen in Den Haag iets te doen aan dat financieringsmodel?

02:03:30

Wethouder: U vraagt, neem ik aan, aan mij, of we ons standpunt in Den Haag kenbaar maken op basis van die visie en als er iets moet veranderen aan het financieringsmodel om die visie te bewerkstelligen, of wij dat dan gaan doen. Ja, dat gaan wij dan zeker doen, want anders heeft deze vraag en deze motie helemaal geen zin, want wij hebben daar... Als de uitkomst echt is dat dat de kern van het probleem is, dan moeten we daar iets aan doen, denk ik. Goed Voorzitter, ik had gedacht dat ik iets sneller klaar was en dat had ik u niet zo lang had hoeven vermoeien met mijn verhaal. Want net zoals het College ongeveer elk jaar hetzelfde zegt, doe ik dat ook. Ik dacht dat ik nog heel veel spreektijd over zou hebben, maar dat heb ik niet. Alsnog kies ik ervoor om hierbij te laten.

02:04:13

Voorzitter: Dank u zeer, maar het gaat uiteindelijk om de kwaliteit, hè? Ja. Ik ga naar 100% Groningen. Dat is mevrouw Menger.

02:04:30

Mevrouw Menger: Ja, dank u wel, Voorzitter. Voorzitter, ik kan en wil niet anders dan mijn woordvoering te beginnen met mijn oprechte dank uit te spreken richting de coalitiepartijen die zich eindelijk hebben gevoegd naar de overtuiging en wens van de oppositie. Klaar met dat gedrocht van een hondenbelasting. Het is voor ons allemaal een zoektocht geweest naar de beste oplossing. En aan het begin van deze raadsperiode stonden we er allemaal gemengd in. Sommigen waren in de veronderstelling dat de hondenbelasting volledig terecht was, en anderen vonden dat er koste wat kost iets tegenover moest staan om het te dekken. Inwoners zoals de Actiegroep Hondenbelasting Weg Ermeë, hebben samen met ons allemaal ervoor gezorgd dat het probleem niet vergeten zou worden. Michel Mooiman, de oprichter, heeft het helaas niet meer mee mogen maken, maar we maken nu eindelijk een belangrijke stap naar een eerlijke belasting. Wat iedereen er ook voor zegt, het is een prachtig gebaar, dat iets dat zo gevoelig ligt als gemeentelijke lasten - zowel vanuit de coalitie als de oppositie - gesteund wordt en dat we daar samen de verantwoordelijkheid voor nemen. Laten we hopen dat dat nog vaak mag gebeuren. Ik kan hier mijn halve woordvoering aan gewijden, maar laat ik dat niet doen. Kort en krachtig, dank je wel dat u hetzelfde wilt als ons. Het goede en eerlijke doen voor alle hondenbezitters in onze gemeente: fantastisch. We brengen het straks raad breed, hopelijk unaniem, in stemming en dit in tegenstelling tot eerdere pogingen. Voorzitter, vandaag mogen wij als raadsfracties onze beschouwingen geven met betrekking tot de voorjaarsnota. Minder of meer wensen en of bedenkingen. Nou, u alle begrijpt dat mijn fractie nog wat prangende onderwerpen op ons wensenlijstje heeft staan om veranderingen in door te voeren. Maar stap voor stap. Voorzitter, mijn fractie heeft één hartenwens, en die zou iedereen in deze raad moeten willen omschrijven: M.D.M.A.: minder duur, minder arm. We moeten echt met elkaar scherp

zijn en blijven. Nog steeds is deze gemeente één van de duurste en gelijktijdig ook één van de armste. Onze woonlasten zijn één van de hoogste in Nederland. Voorzitter, en dit voor een gemeente die in de top vijf verblijft van armste gemeenten. Structureel. Waar één op de zeven kinderen in armoede opgroeit, een gemeente waar meer dan tienduizend mensen bijstandsgerechtigd is. Een gemeente waar een overschot aan openstaande facturen zijn, maar een schreeuwend tekort heeft aan mensen in bepaalde beroepsgroepen. Ik herhaal: meer dan tienduizend mensen bijstandsgerechtigden, en toch handen te kort in de horeca, de zorg en het onderwijs.

02:07:28

Voorzitter: De heer Rustebiel.

02:07:30

De heer Rustebiel: Ja, Voorzitter, dank u wel. Ja, ik zou ook best wel graag wat aan lastendruk willen doen, maar dat we arm zijn en duur heeft natuurlijk wel met elkaar te maken, juist omdat dit College een programma heeft om die armoede aan te pakken. Kijk bijvoorbeeld naar de prachtige plannen die wethouder Bloemhoff heeft gelanceerd. Die zijn niet gratis.

02:07:47

Mevrouw Menger: Nee, wat is uw vraag?

02:07:53

De heer Rustebiel: Nou ja, deelt u die opvatting van D66, dat het op zich niet heel vreemd is, dat je in een arme gemeente ook meer middelen uit moet geven, juist om dat te bestrijden?

02:08:03

Mevrouw Menger: Nee, mijn fractie begrijpt dat. Ik kom hier straks even verder op terug in mijn woordvoering, wat wij denken wat er eventueel aan toegevoegd zou kunnen worden of wat er eventueel zou kunnen helpen. Dank u wel.

02:08:14

Voorzitter: Ook wel waarbij je.

02:08:18

Mevrouw Wijnja: Ja, ik hoor mevrouw Menger praten over woonlasten maar er is natuurlijk wel verschil in woonlasten, hè? Want in Groningen hanteren wij de regel: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Dus als wij lasten verhogen, doen we dat vooral bij mensen die meer te besteden hebben om dat te kunnen investeren bij minder mensen die minder te besteden hebben, hè? Dus voor huren geldt wat u zegt bijvoorbeeld helemaal niet. Is dat dan niet een lijn die 100% ondersteunt?

02:08:42

Mevrouw Menger: We zijn ons van bewust dat de sterkste schouders ook de zwaarste lasten dragen. En dat is een logisch gevolg, want je kan mensen die minder bedeeld zijn, kun je ook moeilijk vragen om even grote of even hoge inbreng te geven. Maar desalniettemin vindt mijn fractie het belangrijk dat wij goed kijken naar onze uitgaven. En nogmaals, meneer Rustebiel gaf het ook aan, armste of één van de armste gemeenten, maar tegelijkertijd de duurste gemeente: dat is een logisch gevolg. Wij denken dat we dat toch ook op een andere manier moeten gaan aanvliesen, maar daar kom ik zometeen verderop in mijn

woordvoering als ik verder mag. Dank u wel een. Hier is er ontegenzeggelijk sprake van een mismatch. Ek zeg tegen het College: waar blijven we met onze ambities op het vlak van deze mismatch? Waarom is de uitstroom uit de bijstand in Groningen bijzonder laag? En waarom hebben we nog steeds zo slecht in beeld wie er en waarom ze in de bijstand zitten? Voorzitter, een ietwat minder populair verhaal ga ik nu houden. Maar toch belangrijk. Voorzitter, onze gemeente heeft een rij aan projecten waar de inefficiëntie van afdruipt. Een manager hier erbij, daar ook, nog wat projectcommitment planners en een adviseur. En dat gaat maar zo door. Onze suggestie zou zijn, en hier probeer ik ook te antwoorden op de vragen van mevrouw Wijnja en meneer Rustebiel, probeer vijf procent meerwerk te doen met dezelfde mensen, dus met het bestaande ambtenarenapparaat. We doen veel met mensen werk, wat in vergelijkbare gemeenten met minder gedaan wordt. Dat kan efficiënter. De technische tools om dit te doen worden ook steeds beter, dus enige ambitie op dit niveau zal deze gemeente niet misstaan. Wil ik daar wel bij opmerken dat de gemeente, uw College, zich daar bewust van is en ook pogingen heeft gedaan met slimmer werken. Dus we zien wel een ambitie, maar wij vinden dat die nog veel beter kan. Het College is...

02:11:10

Voorzitter: Wijnja. Mevrouw Wijnja.

02:11:13

Mevrouw Wijnja: Ja, Voorzitter, ik snap op zich wel wat mevrouw Menger hier zegt, maar tegelijkertijd is het natuurlijk ook zo dat wij al meer dan tien jaar aan het bezuinigen zijn. Er wordt heel veel gevraagd van de organisatie en er is natuurlijk ook... Ja, dan wordt er gezegd: het vet is van de botten. Dus de vraag is: hoeveel ruimte zitten nog in die oplossingsrichting waarvan ik op zichzelf denk: in principe is daar niks mis mee. Maar de vraag is wel hoe realistisch dat nog is na tien jaar bezuinigen, waar je zoveel vraagt van de organisatie, of dat dan de vervolgstap is die je moet zetten, of dat je eerst andere dingen moet doen.

02:11:46

Mevrouw Menger: Nou, mijn fractie denkt dat dat realistisch zou kunnen zijn. En wij denken ook, maar dat wou ik aan het einde van mijn woordvoering doen, maar ik kan hem ook naar voren halen, wij denken dat het helemaal niet zo raar is om met de stofkam door de organisatie te gaan en in kaart te brengen of de doelmatigheid en de kosten nog met elkaar in verhouding staan. En als wij al tien jaar bezig samen met bezuinigen en zeggen van nou ja, oké, we zijn er al tien jaar mee bezig en we, hè, hebben er ligt er zware druk op, onze ambtenaren: probeer het eens op een andere manier aan te vangen en te kijken of dat wel doeltreffend en doelmatig genoeg is. Ik ga verder. Nogmaals, het College is zich hiervan bewust en is er ook mee bezig, alleen wij zeggen: wees daar wat ambitieuzer in en streef doelmatigheid en efficiëntie na. Dit vinden wij, 100% Groningen. Wij denken althans dat dit een route naar een financieel gezonde gemeente zou kunnen zijn, waar het weerstandsvermogen op orde is en er in de toekomst wat meer risico's genomen kunnen worden. Risico's die wat mijn fractie betreft vooral in het sociale domein genomen moeten worden en niet prestigeprojecten ten goede komen. Tenslotte, Voorzitter, ziet mijn fractie het alleen somber in? Nee hoor, wij zien kansen en mogelijkheden, kortom perspectief. Een voorbeeld. Geen invulling van sleutelfuncties door eigen ambtenaren, maar zorg dat

bijstandsgerechtigden deze vrijgekomen plaatsen kunnen invullen. En dit zeg ik omdat het programma sociale werkplaats... Nou, ik viel van m'n stoel toen ik het las. En wij denken van in plaats van dat je het door je eigen ambtenaren laat opvullen, de vrijgekomen plaatsen, kijk naar de andere doelgroepen die dus wachten en al lange tijd zitten zonder werk. En stel vacatures open van mensen op kunnen solliciteren. Dus. Kortom, maar maakt het mogelijk dat mensen uit deze groep, bijstandsgerechtigden onder andere, kunnen solliciteren op deze functies. Van omscholingsprojecten zijn wij een groot voorstander, en dat wil ik ook nog als compliment naar de wethouder geven dat ze daar ook heel erg mee bezig is, daar vol op inzet. Ik sluit af. Daarom dienen wij ook samen met de VVD een motie in: 'Maak de match om hier een andere richting in te kiezen.' Dank u wel, Voorzitter.

02:14:15

Voorzitter: Dank u zeer, ik ga naar de Stadspartij. Meneer Sijbolts.

02:14:20

De heer Sijbolts: Dank u wel, Voorzitter. De kracht van de boodschap zit in de herhaling, en dat geldt ook voor de bijdrage van de Stadspartij vandaag. Want inhoudelijk is er wat ons betreft niet zo heel veel nieuws onder de zon. "Alleen wie om kan kijken, kan vooruitkijken," zei ik vorig jaar. En het probleem is echter dat we hier niet allemaal dezelfde bril op hebben. Zo maakt de Stadspartij zich al jaren zorgen over de financiële huishouding van de Gemeente Groningen. En deze herhaling is niet nieuw. Het feit dat de coalitie niet met een toekomstbestendige oplossing komt, is dat wat ons betreft ook niet. Niet alleen zorgen over het uitgavenpatroon van onze gemeente. Nee, Voorzitter, datzelfde geldt voor de stijging en toename van lokale lasten van onze inwoners en ondernemers door deze coalitie. Tussen 1 januari 2019 en 1 januari 2021 gekregen huizenbezitters in Groningen te maken met een OZB-stijging van 39,5%, Haren van 35,7% en Ten Boer 18,3%. En dit geld vloeit in de algemene middelen, en dan zou je mogen verwachten dat we de basis op orde hebben. Maar, Voorzitter, niets is minder waar. Uit de Overzichtsopgave Begroting 2022 blijkt bijvoorbeeld dat we een tekort hebben voor de Uitvoering Kamerverhuurstelsel, illegale kamerverhuur, cameratoezicht fiets parkeren, onderhoudskosten openbare ruimte om het borgniveau op peil te houden. En zo kan ik wel eventjes doorgaan. De heer Bolle wees hier terecht ook al op. Veel zaken die in een gemeente met een begroting van ruim een miljard gewoon op orde horen te zijn. En dan herhaal ik eerder uitgesproken woorden opnieuw: het financiële toekomstperspectief en de financiële knelpunten waren, zijn en blijven allesbehalve rooskleurig.

02:16:07

Voorzitter: De heer Rebergen.

02:16:10

De heer Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. De heer Sijbolts geeft aan dat de lasten zijn verhoogd, dat er een aantal punten nog niet op orde zijn, en dat het wat hem betreft de basis is. Wat ons betreft is de basis vooral juist een sociaal kant van onze begroting. We hebben we daar ook heel veel op bijgelegd de afgelopen jaren. Hoe kijkt de heer Sijbolts daarnaar?

02:16:34

De heer Sijbolts: Vindt u het goed dat ik daar straks in mijn betoog op terugkom? En, nou, ik

had het over dat financiële toekomstperspectief en de financiële knelpunten. Dat is voor de Stadspartij nog steeds niet iets om gezond en gelukkig van te worden, hoogstens groen van ergernis, zeker met al de ambities van deze coalitie in dit College. En wij hebben al vaker betoogd dat dit beleid in combinatie met het verhogen van lokale lasten voor inwoners en ondernemers leidt, met zowel een korte als een lange -ij, tot het vooruitschuiven van noodzakelijke keuzes. Een coalitie die koste wat kost alle ballen in de lucht wil houden, neemt een hypotheek op de toekomst, weigert keuzes te maken, een grote problemen over de schutting, op het bord van de volgende generaties. De coalitie heeft onder aanvoering van GroenLinks de reserves flink geplunderd onder het mom 'na ons de zondvloed'. En al ruim tien jaar zien we de reservepositie van de Gemeente Groningen gigantisch achteruit hollen. Voorzitter, toch een paar positieve opmerkingen want het is niet alleen maar kommer en kwel. Eindelijk wordt er bij de bezuinigingen...

02:17:44

Voorzitter: Meneer Sijbolts, mevrouw Wijnja wou nog even reageren.

02:17:49

Mevrouw Wijnja: Nat heerlijk, Voorzitter, dat de heer Sijbolts begint met 'na de zondvloed', want het haakt precies aan bij wat ik wou zeggen. Want de vraag is - en volgens mij hebben we dit debat als eerder gevoerd - als het over de generatie na ons gaat, wat betekent dat is eigenlijk precies? Want volgens mij is het zo dat er enorme opgaven liggen op het gebied van klimaatverandering. We hebben het gehad over de tweedeling in deze stad, waar we het allemaal over eens zijn dat we daar iets aan moeten doen. Dat we de armoede willen oplossen. Dus dan is het toch heel relevant om te investeren, nu, om op de lange termijn te voorkomen dat die problemen, want die gaan ook voor onze inwoners komen, dat die voor de deur staan. Dat is toch ook de verantwoordelijkheid van de lokale overheid om daar nu in te investeren? Ook al kost dat geld. Maar dat levert in de toekomst een heleboel op. Bent u dat met mij eens of niet?

02:18:38

De heer Sijbolts: Ja, dat ben ik helemaal met u eens en daarom hebben wij in 2020 bij de begrotingsbehandeling onder aanvoering van het CDA met de VVD en de SP een tegenbegroting ingediend. Daarom heeft de Stadspartij steeds betuigd de afgelopen jaren dat de Nieuwe Oosterpoort voor 221 miljoen de nieuwbouw van Vrijdag van 37 miljoen... Ik heb een heel lijstje overigens van ruim driehonderdmiljoen van de afgelopen jaren, dat wij daar andere keuzes in hadden gemaakt of die ambities iets lager hadden gelegd, waardoor we juist geld hadden overgehouden. Om te investeren in wat belangrijk is.

02:19:10

Mevrouw Wijnja: Mevrouw Wijnja.

02:19:11

Mevrouw Wijnja: Ja, dat snap ik wel, maar de kern van wat ik wil zeggen is: ook als je dan andere keuzes maakt, dat kan, hè? En als je zegt van we willen meer financiële reserves opbouwen, dat is ook een keuze. Daar staan wij anders in, dat is duidelijk. Maar dan is het toch ook na mij de zondvloed? Want dan trek je je toch ook niks aan van een aantal problemen die hier spelen en daar zadel je onze inwoners dan toch ook mee op? Dat is dan toch ook de consequentie van de keuze die de Stadspartij maakt?

02:19:34

De heer Sijbolts: Nee, de consequentie van de keuzes die de Stadspartij zou willen maken, of eigenlijk de redenen waarom wij dat niet kunnen doen, is omdat wij hier steeds tegen een muur van beton aanlopen en met mij meerdere oppositiepartijen van coalitiepartijen die op geen enkele wijze bereid zijn om mee te buigen, mee te denken en een andere keuzes te maken. Maar het gaat om investeren. En dan kunt u dat mij wel in de schoenen schuiven, maar dit debat hebben we vaker gevoerd op meerdere onderwerpen. We kregen onlangs - wat was het? - voor de sport, de harmonisatie van die tarieven ging het over, nou, niet eens zo heel veel geld, 190 duizend euro, en daar kwam de coalitie niet eens over de brug.

02:20:19

Voorzitter: Ik dacht dat ik meer vingers zag.

02:20:21

De heer Sijbolts: Ik was bij de positieve punten. Het College geeft aan dat er bij de bezuinigingen nu ook gekeken moet worden of ze wel reëel ingevuld kunnen worden, zodat er geen taakstellingen ingeboekt worden die toch niet gerealiseerd kunnen worden. Ik denk dat dat een mooie erfenis is aan de opvolgend Wethouder van Financiën, die vandaag wordt benoemd, want dat is goed realisme waar we het over eens zijn. En gelet op voorgaande is het dan ook niet meer dan logisch dat het College afziet van het aandragen van nieuwe ambities in de Begroting 2022. Niet alleen natuurlijk vanwege de verkiezingen van volgend jaar, de bestaande ambities zijn er al lang genoeg en werken nog jarenlang door. En ja, als ik het vorige nog eventjes terughalen over die financiële positie, ik zou denk ik ook als Wethouder van Financiën gestopt zijn. Wat dat betreft, als de begroting naar vier programma's gaat, kan het College wat ons betreft wel met drie wethouders minder. Dat is pas hervorming. Ik val in herhaling. We moeten we het dak repareren als de zon niet schijnt, en niet problemen voor ons uitschuiven. En het rookgordijn dat sommige partijen optrekken over het geld wat wel of niet uit Den Haag komt, het eenzijdig wijzen naar Den Haag en het stellen en dat we financieel in zwaar weer zitten, geen geld hebben om te investeren in bijvoorbeeld armoedebestrijding, sport, beheer en onderhoud is een gotspe. En dat gaat dan om de investeringen waar wij andere keuzes gemaakt in die nieuwbouw van de Oosterpoort, de nieuwbouw voor Vrijdag, 10 miljoen extra om te korten voor de binnenstad plannen te dekken, Dudok aan het Diep... En zo kan ik doorgaan. Dat ga ik niet doen. Volgens mij is het lijstje duidelijk. Dat telt op tot ruim 300 miljoen.

02:22:08

Voorzitter: Mevrouw Wijnja.

02:22:12

Mevrouw Wijnja: Ja, maar dat eenzijdig wijze, dat hoorde ik wel eerder vandaag, maar dat zegt toch helemaal niemand? Volgens mij zijn er twee dingen die spelen. Eén is dat we constateren dat we elk jaar 40 miljoen moeten bijleggen omdat we een tekort hebben. Nou, dat is een heel groot probleem en volgens mij zijn we met allemaal met elkaar eens dat we daar druk op moeten zetten om dat op te lossen. Dat geeft ruimte. Dat is één. En twee is: vervolgens kijk je naar de problemen die spelen in deze gemeente, dan stel je prioriteiten en dan vinden wij andere dingen belangrijk om in te investeren dan de Stadspartij. Nou, dat lijkt me hartstikke goed, maar dan is het toch niet zo dat er net wordt gedaan alsof het niet het gevolg is van keuzes maken en er alleen maar naar één ding wordt gewezen?

02:22:53

De heer Sijbolts: Nou, dat is wel zo. Want het gevolg van uw keuzes is dat we voor een aantal basisdingen, als we kijken naar de opgave voor de begroting van volgend jaar, we hebben geen geld. Beheer en onderhoud, normale investeringen, onderhoud in de openbare ruimte: dat is het gevolg van uw beleid en uw keuzes, die u dus maakt.

02:23:14

Mevrouw Wijnja: Ja, maar je kan iets een normale investering noemen. Daar zit het verschil van inzicht, hè? Want het gaat over: waar leg je die keuzes neer? En dan kiezen wij om te investeren in het tegengaan van armoede, in het verkleinen van de ongelijkheid, in het tegengaan van klimaatverandering en dan kun je als Stadspartij zeggen: wij zouden ervoor kiezen om anders te investeren in borgniveau, maar dan is dat toch de consequentie van een andere prioritering?

02:23:43

De heer Sijbolts: Nou, u trekt de conclusie dat u zoveel heeft geïnvesteerd in armoedebestrijding en de oplossing hebt gevonden. Dat zou ik wel willen bestrijden. Bovendien gaat het hier ook om veel investeringen waar maar een klein deel van onze inwoners profijt van heeft, want ze zijn veelal gericht op de binnenstad, niet op extra investeren in wijken en dorpen. Partijen die roepen al langer van hondenbelasting af te willen en tegelijkertijd stellen dat het met de gemeentefinanciën in zwaar weer lastig was om een dekking te moeten vinden, moeten zich de ogen uit hun kop schamen. De Stadspartij probeert deze onterechte belasting al bijna twintig jaar van tafel te krijgen. Daarvoor deden we verschillende voorstellen, zelfs met meerdere partijen hebben we de afgelopen jaren alternatieve dekkingen aangereikt. Ook hebben we proberen te voorkomen om dit bedrag niet meer jaarlijks indexerend zodat het te dekken geld, niet te groot werd. En nu wordt de Stadspartij en een deel van de oppositie die er niet voor is, gedwongen voor het maken tot een keuze die voor ons onbespreekbaar was. Dat gaat om het verhogen van de OZB. De coalitie komt de oppositie alleen tegemoet als er niet en ambities gesneden hoeft te worden. Het is niet de coalitie die de oppositie tegemoet komt, het is de oppositie die de coalitie tegemoet komt.

02:25:10

Voorzitter: Meneer Bolle.

02:25:14

De heer Bolle: Ja, Voorzitter. Maar niemand dwingt de Stadspartij toch om dit te doen? Er is niemand die de Stadspartij dwingt om deze motie te steunen. Hier is een meerderheid voor. Ik had ook liever een andere dekking gehad. Maar is het nou echt verstandig om iets wat de Stadspartij na twintig jaar bereikt heeft, om daar dan alsnog zuur over te doen?

02:25:42

De heer Sijbolts: Ja, zo zuur had ik de appel niet bedacht. Nou, ik vind dat gewoon... Wij hebben er grote problemen mee met het feit dat de OZB onder deze coalitie al fors verhoogd is, meerdere keren. Wij vinden het heel moeilijk te verkopen aan onze achterban. Dus daarom doe ik er nu zuur over. Wij zullen er wel mee instemmen.

02:26:04

De heer Bolle: Voorzitter, het is diezelfde partij die vorige week dezelfde motie indiende.

Nou, een iets andere dekking, er zat dan nog het jaarrekeningenresultaat bij. Maar verder was hij in essentie hetzelfde. En toen was die met de SP. En nu legt u weer de bal bij de coalitie neer, en zegt u: 'Eigenlijk wil ik het allemaal niet. Eigenlijk wil ik het allemaal niet.' Maar het hoeft niet, u kunt ook tegenstemmen.

02:26:27

Voorzitter: Meneer Dijk wil daar ook nog even op reflecteren.

02:26:31

De heer Dijk: Nou, Voorzitter, ik hoorde de heer Sijbolts al zal zeggen dat hij voor gaat stemmen, dus dat is mooi.

02:26:38

Voorzitter: Meneer van Kesteren.

02:26:39

De heer van Kesteren: Ja, Voorzitter, dat zou ik de Stadspartij willen voorstellen om lef te tonen en net als de PVV tegen deze motie te stemmen. Omdat wij van opstelling hebben dat leuke dingen voor de mensen, die moeten ze niet zelf betalen, dus dat moet geen sigaar uit eigen doos zijn, maar het uitgavenpatroon van de Gemeente Groningen, daar moet in gesnoeid worden, daar moet iets in gezocht worden. En er zijn legio mogelijkheden, Voorzitter. Onze stem doet er niet toe. Dus die hondenbelasting wordt sowieso afgeschaft. Maar we maken wel een statement.

02:27:15

Voorzitter: De heer Sijbolts.

02:27:17

De heer Sijbolts: Dat klopt, Voorzitter. Dat statement gaan wij niet volgen, want wij vinden de hondenbelasting wel zo onterecht dat die zo snel mogelijk afgeschaft moet worden. We hadden ook alternatieve dekkingen kunnen zoeken, die hadden niet gehaald. Dus wij maken nu de keus om dit wel zo te doen. En dan kijk ik op de klok. De Stadspartij ziet de armoede en de tweedeling en de kloof tussen arm en rijk nog steeds toenemen. Dat zien we aan het aantal mensen in de bijstandsuitkering en de huishoudens op of onder een sociaal minimum. De gevolgen van de coronacrisis dragen er niet aan bij om dat terug te dringen. We vinden dan ook dat we echte banen moeten creëren om mensen weer aan het werk te helpen. Schakelkans en een basisbaan is dan niet zo geslaagd. We moeten meer inzetten op het aanbieden van fatsoenlijke banen met zicht op doorstroming. Ruim zeventig jaar sociaaldemocraten aan de macht heeft die problemen van de tweedelingen niet verkleind. Schrijnend is het dan ook dat vorig jaar het nieuwe armoedebeleid deels in de ijskast is gezet.

02:28:19

Voorzitter: Meneer Bushoff.

02:28:20

De heer Bushoff: Ik was al bijna benieuwd waar die ging komen, het verwijt van 75 jaar of 70 jaar sociaaldemocratie. Maar hij was er dan toch. Kijk, het wordt inderdaad een beetje een grijsgedraaide plaat, dit debatje wat we wel vaker hebben met de Stadspartij en ik denk ook niet dat we het eens worden over of we in ambities moeten snijden en of we de juiste

prioriteit te leggen. Maar wat mij wel opvalt is dat u zelf bijvoorbeeld geen enkel voorstel doet om bijvoorbeeld die tweedeling tegen te gaan. U zegt alleen wat niet goed gaat, wat u niet wil, maar er zit geen enkel concreet voorstel bij waardoor mensen er echt op vooruit zouden kunnen gaan. Geen één, helemaal niks.

02:28:55

De heer Sijbolts: Dan had de heer Bushoff misschien de afgelopen jaren beter moeten opletten. Wij dienen nu geen motie in, maar op sociaal beleid dienen wij straks volgens mij bijna alle moties samen met de SP in, of mede in. Dus het is niet zo dat we zeker niks doen. En ik vind dat de SP in die zin dan beter hun best doet en iets inhoudelijker te werk gaat dan u.

02:29:16

De heer Bushoff: ja, Voorzitter, maar dat is toch wel een raar verwijt dan. Want wij dienen ook een heel aantal moties in, inderdaad om die tweedeling tegen te gaan. Maar u doet er dan geen en dat zegt u: 'Ja, u doet uw werk niet goed.' Dat is toch vreemd?

02:29:26

De heer Sijbolts: Nou, de Partij van de Arbeid komt steeds met die jubelverhalen van schakelkansen en basisbanen. Ja, schakelkansen heeft twee banen opgeleverd en de basisbanen 25. Of dat nou echt de oplossing is geweest van de afgelopen jaren om deze problemen te voorkomen, dat vraag ik mij af. Maar toch gefeliciteerd.

02:29:44

De heer Bushoff: Dank u wel, Voorzitter. Kijk, ik zou vooral dan willen oproepen aan de heer Sijbolts om eens met de mensen te gaan praten die een basisbaan hebben en daar dan nog eens over te oordelen. Dat is één. En ten tweede, kijk, we worden het misschien niet eens over de prioriteiten die we moeten stellen en dat we moeten snijden in onze uitgaven, maar het verwijt dat wij als coalitie onszelf geen spiegel voorhouden is echt onterecht. Wij komen nu nota bene met een voorstel om de structurele begrotingsruimte te vergroten, om de begroting beter te maken, om onszelf minder arm te rekenen dan nodig. Dat zijn concrete voorstellen om onze financiële huishouding beter op orde te krijgen. En u doet er geen, en ik ben benieuwd of we wel op steun van u voor ons voorstel kunnen rekenen.

02:30:27

De heer Sijbolts: Nou, Voorzitter, dan wil de Partij van de Arbeid wel even wijzen op één van hun eigen overwegingen dat dat waarschijnlijk een risicovollere wijze van begroten is. En ik denk niet dat de Stadspartij voorstander is, maar dat had u kunnen verwachten van het risicovol begroten. Want dan kunnen we ons in de toekomst zelfs nog meer ellende op ons hoofd halen. En...

02:30:49

De heer Bushoff: Voorzitter, dat betekent dat de Stadspartij accepteert dat er een groot verschil is tussen de begroting en het jaarrekening resultaat, oftewel dat we ons bij de begroting telkens armer rekenen dan nodig. En waar andere partijen met concrete voorstellen komen om dat tegen te gaan, zegt u zelf niks en komt u met geen één enkele concrete oplossing.

02:31:08

De heer Sijbolts: Ja, dat is uw conclusie.

02:31:11

Voorzitter: We zijn tot gekomen tot de afronding van het betoog.

02:31:13

De heer Sijbolts: Daar was ik al bang voor. En dan kan ik ook weer opnieuw wijzen naar die tegenbegroting die wij een paar jaar geleden hebben ingediend. Dat was een stuk beter dan de begroting van toen. Mijn tijd is op, dus ik moet de rest overslaan.

02:31:27

Voorzitter: Dank u zeer, we hebben nog twee woordvoeringen. En dan gaan we een kwartiertje pauzeren. Student en Stad en de PVV. Student en Stad, de heer Bosch.

02:31:36

De heer Bosch: Dank u wel, voorzitter. We zijn hier op een moment dat we als volksvertegenwoordigers invulling en sturing kunnen geven aan het komende jaar. We hebben net anderhalf jaar achter de rug waarin heel erg veel mensen het zwaar hebben gehad. Ondernemers die moesten stoppen met werkzaamheden, jongeren die totaal geïsoleerd werden en hun gehele leven stil moesten zetten, ouderen die gedwongen en uit angst eenzaam de dagen sleten, ouders die hun normale werk moesten combineren met het werk als leraar, het zorgpersoneel en andere mensen in essentiële beroepen die zich het in het zweet hebben gewerkt. En nu kijken we eindelijk weer vooruit met een vaccinatiegraad zo hoog dat het lijkt alsof we het virus voorlopig hebben verslagen. En als we dan vooruitkijken, dan zien we mooi en bruisend Groningen. En er is ruimte om in dat mooie en dat bruisende Groningen nog meer te investeren. En een gedeelde stad nog mooier maken is wat ons allen hier in deze zaal bindt. Wat ons betreft is dat een stad voor iedereen, ruimte om te verblijven, een bruisende evenementenstad, duurzaamheid aangrijpen als kans en opgave, waarin we vooroplopen en het creëren van kansen en werk voor iedereen. Gelukkig zien we dat heel veel van deze ambities al goed zijn verwerkt in de verkondigde voorjaarsbrief. Echter, met een aantal moties die wij indienen en mede indienen denken wij sturing te geven aan een nog betere begroting voor 2022. Allereerst, zoals in de vorige raadsvergadering besproken, is enkel 57% van onze inwoners tevreden met hoe studenten en stadjes samengaan. Dat doet ons pijn. Dat is nou juist waar Student en Stad voor opgericht is, om dit beter te laten verlopen. En wij zien ook dat deze twee groepen soms in een, lijkt wel, een parallelle samenleving leven. En dat is op alle manieren zonde. Hier is geen makkelijke oplossing voor geen, geen quick fix, maar er zijn wel een aantal dingen die we kunnen doen. En één van die oplossingen is het faciliteren van plekken waar studenten en starters samenkomen en elkaar ondersteunen en helpen. Wijs is hier het fantastische initiatief voor wat we al jaren afzetten, en dat loopt nu in twee weken rond. Maar in iedere wijk, waar vraag naar Wijs is, zal dat moeten komen. We zijn de pilotfase voorbij en we hopen dat we nu snel kunnen opschalen.

02:34:09

De heer Dijk: Voorzitter.

02:34:11

Voorzitter: Gaat uw gang, meneer Dijk.

02:34:14

De heer Dijk: Ja Voorzitter. De SP heeft voorstellen over verschillende taalcentra. Daar zouden we studenten bijvoorbeeld heel goed kunnen inzetten om lessen en scholingen te geven. Wij doen een voorstel om onze onderwijsinstellingen in te zetten, om te kijken welke sectoren succesvol zijn voor eigen productie. Allemaal dingen waar we studenten en onderwijsinstellingen goed voor kunnen inzetten. Gaat u die steunen of vindt u die plannen onvoldoende?

02:34:40

De heer Bosch: Die gaan wij zeker steunen, is het korte antwoord. Waar wij onderwijsinstellingen met de stad kunnen verbinden en waarin we een meer gedeelde stad kunnen creëren, daar zullen wij zeker achter staan. En daarom dienen we dus een motie in samen met de Stadspartij om uit te werken. We kunnen opschalen samen met de gelieerde partijen voor Wijs. Hiernaast weten we dat sporten enorm belangrijk is voor de fysieke en mentale gezondheid van onze inwoners. Echt zonde is het dan ook als je je favoriete sport niet kan beoefenen, of alleen veel te laat kan trainen of heel erg ver moet reizen. Iedereen is er ondertussen wel van overtuigd dat we een nieuwe binnensporthal nodig hebben in Groningen. Wat niet zo is, is dat we bij de komende begroting hier al geld voor vrij kunnen maken, of in ieder geval die keuze kunnen maken zodat we het zo snel mogelijk kunnen gaan realiseren. Daar willen we verandering in brengen door middel van een motie waarbij wij ervoor zorgen dat we in ieder geval tijdens de komende begroting een keuze hebben om dan al te investeren in die nieuwe binnensporthal, zodat we die capaciteit vergroten en iedereen kan sporten in Groningen. Binnen, voor wie dat wil. Tot slot de huren in Groningen, Voorzitter. Er zijn ontzettend veel misstanden. Fraude in de huur, het puntensysteem wordt consequent aan de laars gelapt, fraude met energie labels, fraude met WOZ-waarde en nog erger. Intimidatie en bedreigingen zijn de normaalste zaak van de wereld in Groningen. Mede daardoor durven huurders niet aan te kaarten als ze te veel huur vragen, de verhuurders, of als er slecht onderhoud wordt gepleegd. Daarvoor moet een pandbrigade komen, zodat die tendens doorbroken wordt. Omdat er zo lang is aangemodderd dat er maar weinig huurders zijn die misstanden durven aankaarten. Verder is het verdwijnen van woningen waar jongeren en studenten samen kunnen wonen, een blijvende doorn in het oog voor Student en Stad. Wij weten dat we dat tegen het eind van het jaar kunnen regelen in de Omgevingsvisie, maar we zouden wel aan het College willen vragen of er nou eventueel extra mogelijkheden zijn om dat misschien al naar voren te halen. Dus dat we in ieder geval die beslissing als Raad eerder kunnen maken en daar niet op hoeven te wachten. Voorzitter, nu we weer vooruitkijken zien mijn fractie en ik weer een prachtige tijd voor ons. Hier zet ik mij met alle collega's hier in de Raad in om onze prachtige gemeente nog mooier te maken. Dank u wel.

02:37:13

Voorzitter: Dank u zeer. En dan tot slot de heer Van Kesteren, PVV.

02:37:16

De heer van Kesteren: Dank u wel Voorzitter. Voorzitter, de aanslagen op politicus Pim Fortuyn, filmmaker Theo van Gogh, advocaat Derk Wierum, en nu de aanslag op Peter R. de Vries. Steekpartijen in Groningen op nietsvermoedende inwoners. Wat mij nog steeds bijstaat is de aanslag of het neerschieten van de student, Sydney heette hij geloof ik, aan de

Korreweg, een jonge jongen van 21: daar denk ik nog weleens over na. Ik heb zelf zoons. Hoe die jongen nu door het leven gaat, dat houdt mij bezig. De moord van twee werknemers in bioscoop Pathé, familie Visser: vreselijk! Je vraagt je af of de rechtstaat nog wel functioneert en of de vrijheid van mensen, van inwoners, niet alleen van bekende Nederlanders, maar ook van inwoners, nog kan worden gegarandeerd. Dat zijn zaken waar een gemeentebestuur, en ook een gemeenteraad, zich serieus mee bezig moet gaan houden. Dat zijn erg belangrijke problemen die opgelost moeten worden. Voorzitter, de ambities van dit College op het sociale domein, die vind ik bemoedigend. In elk geval op papier, want nergens kun je vinden hoe robuust dit beleid op meerjarig kan zijn, hoe dat wordt gefinancierd. Nergens kan ik lezen wat het College daar concreet en structureel aan denkt te gaan doen. En of daar op de langere termijn ook middelen voor beschikbaar zijn, gelet op de structurele borging van dergelijk beleid. Maar ja, Voorzitter, als je koploper wil worden in de energietransitie, ja, dan weet je dat dat ten koste gaat van het sociaal domein van gewone mensen die elke maand weer bezig zijn om de eindjes aan elkaar knopen. Want die zuurverdiende euro van onze inwoners, die kun je namelijk maar één keer uitgeven. En die begroting van de gemeente is al geen vetpot. Daarom mijn pleidooi ook altijd, Voorzitter. Stel nou die ideologisch de ambities bij. Je hoeft niet in 2030 iets bereikt te hebben, terwijl dat overal in 2050 wordt gevraagd. Koploper worden, geweldig. We deugen hartstikke goed. Voorzitter, de Gemeente Groningen bevindt zich in een zeer kwetsbare financiële situatie. En dat zou dus het gemeentebestuur moet aanzetten tot meer realistische ambities. Realistisch beleid. Is ook al gezegd door het CDA, en ook door de Stadspartij. En dat vind ik goed, dat er toch een aantal partijen zijn die daar aandacht voor vragen. Voorzitter, we leven in een klimaatdictaturen met bestuurders en volksvertegenwoordigers die bepalen wat goed is voor de Groningers. En of het nu de rest betreft of NPG, alles wordt ondergeschikt gemaakt en gerelateerd aan de rampzalige energietransitie, en aan een perverse klimaatobsessie met gigantische gevolgen voor de inwoners.

02:40:53

Voorzitter: Mevrouw De Wrede.

02:40:54

De heer Dijk: Want die moeten er krom voor liggen?

02:40:56

Mevrouw de Wrede: Dank u wel, Voorzitter. Volgens mij is het verhaal zo dat de maatschappij meer wordt ingericht op economische groei, name. Niet helemaal hoor, maar toch voor een heel groot gedeelte. En niet zozeer op de klimaatverandering. Maar een vraag voor de heer Van Kesteren: erkent u de klimaatverandering ook of denkt u dat dat helemaal niet aan de hand is?

02:41:18

De heer van Kesteren: Zeker, Voorzitter. Wij vinden ook dat menselijke activiteit daartoe bijdraagt, maar niet in de idiote conclusies die daar getrokken worden door met name uw partij en nog meerdere partijen. En dat je daar miljarden, miljarden voor moet uitgeven. En ja, dat gaat er bij mij niet in. Maar ik moet niet te lang reageren, want anders is mijn spreektijd direct....

02:41:43

Voorzitter: Maar mevrouw De Wrede heeft nog wel een vervolgvraag.

02:41:46

Mevrouw de Wrede: Ja, meneer Van Kesteren doet net alsof praten over klimaatverandering een politiek dingetje is en dat dat iets is dat bepaalde politieke partijen verzinnen, die conclusies. Maar het zijn wetenschappelijke rapporten van nou toch werkelijk alle, alle relevante wetenschappelijke instituties alhoewel u vast nog wel één of andere sinistere wetenschapper onder een stapel boeken weg kunt halen die het tegendeel wil beheersen. Maar bent u het met de Partij voor de Dieren eens dat klimaatverandering niet één of ander politiek ding is, maar dat het een bestaand iets is dat de hele wereld gaat veranderen?

02:42:26

De heer van Kesteren: Ja, dat is inderdaad wel... Het wordt politiek gemaakt, onder andere door de Partij voor de Dieren. Die horen ook bij die klimaatelite. Vroeger, Voorzitter, had je in de DDR-communisten aan de macht. En dan hadden ze een Trabant en dat was het symbool van het socialisme en alléén die communistische elite kon zich een Trabant permitteren. Nou, het is nu in de huidige klimaatdictatuur steeds de klimaatelite die zich een Tesla kan permitteren. Je kunt het gewoon op elkaar leggen, Voorzitter. Het is vreselijk.

02:42:58

Voorzitter: Nee, meneer Van Kesteren, we moeten even de goede lijn houden. De subtop in de DDR permitteerde zich de Wartburg en de echte elite reed vrolijk in de Mercedes Klasse. Maar we gaan naar meneer...

02:43:13

De heer van Kesteren: Als de essentie maar overkomt, Voorzitter. U weet heel goed wat ik bedoel.

02:43:16

Voorzitter: Meneer Rustebiel heeft nog een vraag aan u. Gaat uw gang.

02:43:20

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel, Voorzitter. Leven wij nu eigenlijk niet vooral in een klimaatdemocratie in plaats van een klimaatdictatuur? Want ik zie hier 44 mensen die in meer of mindere mate klimaatbeleid belangrijk vinden. En één zetel vertegenwoordigt het geluid wat dat niet vindt. Dus is de klimaatdemocratie niet enorme vertegenwoordigd hier in Groningen?

02:43:40

De heer van Kesteren: Het is zo, Voorzitter, dat de hele Raad hier in de politiek correcte polonaise achter de klimaatidiotie aanloopt en dat ze met droge ogen accepteren dat er wordt bezuinigd op alle sociaal-maatschappelijke en sociaaleconomische voorzieningen. De basistaken, de kerntaken van een gemeente: maakt niet uit, wij gaan voor het klimaat. En ja, de inwoners wordt wijsgemaakt dat dat heel belangrijk is. Op scholen wordt kinderen wijsgemaakt dat... Laatst kwam er kinderen in de provincie... De één na de ander kwam met windmolens, ze konden nergens anders meer over praten. Er was één jongetje die stelde vraagtekens. Nou, dat vind ik dan heel mooi, want dat is toch nog een vrije geest. Dat is iemand die zelf nadenkt en dat vind ik mooi om te zien. Maar Voorzitter, er is ook een onderzoek geweest. Van een aantal oppositiepartijen hebben we in de provincie onderzoek

laten doen door de groene rekenkamer. En ik wil dat rapport ook aanbieden aan het College, en ook een pleidooi houden voor bijvoorbeeld Syp Wynia die een boek heeft geschreven tegen die onzin. Zou ook eens nuttig zijn om dat te lezen. Een linkse documentairemaker Marijn Poels, die een hele kritische, zakelijk documentaire heeft gemaakt. Kijk daar een naar. Dan kom je tot heel andere conclusies. En mijn missie is dan ook om de inwoners van Groningen te vertellen en te informeren dat ze worden vernacheld. Dat is heel belangrijk. Dat ga ik ook doen. Voorzitter, en dan de ambitie voor de binnenstad. Alle registers open voor de fiets, en voor de auto niets. Voorzitter, de PVV-fractie vraagt het College dan ook of alle uitgaven daarvoor wel structureel financieerbaar zijn. En of het college wel in de gaten heeft wat dit beleid concreet betekent voor de binnenstad. Voor ondernemers, hun bereikbaarheid, voor de omzet en hun inkomen. Wat gaat de gemeente ondernemen om de binnenstad te ontwikkelen? Wat is de visie op detail en horeca? Wat denkt het college van de impact van corona op de stad? Is daar een visie op? De bereikbaarheid van de stad? Hoe moeten ouderen straks een tv kopen in de stad en meenemen, gezien dat desastreuze parkeerbeleid en OV-beleid? Allemaal zaken die veel belangrijker zijn voor onze inwoners. En wat zijn de consequenties van het zogenaamde winnen van de openbare ruimte in de binnenstad en daarbuiten? Geen ruimte voor auto's maar alle ruimte voor zonnepanelen en windmolens. Het is onvoorstelbaar. Het is ook heel inconsequent beleid. De PVV-fractie zegt dan ook: terug naar het gezond verstand en de Groningse nuchterheid. En van het Groningse gas af: natuurlijk. Maar van het gas af? Absoluut niet. Voorzitter, lokale bestuurders en raden en staten lopen feestelijk en kritiekloos mee in die polonaise van het klimaat- en duurzaamheidsbeleid en onder het mom van 'wij redden het klimaat, wij redden de planeet. Kijk eens hoe wij deugen!' Onvoorstelbaar. Aardgasvrije wijken, windturbines, inrichten van zonneakkers: alles wordt bepaald door gesubsidieerde koepelorganisaties, actiegroepen, consultants en subsidieondernemers; hele gewiekste mensen die businessplannen hebben met veel duurzaam erin. En we slikken het voor zoete koek, op een paar uitzonderingen na. Voorzitter, we hebben de afgelopen jaren stevast een motie ingediend om te stoppen met die klimaatgekte. Zal ik ook blijven doen. Ik ga er in elk geval mee door. En die quickscan, ik zal hem u bezorgen. Dan heb ik nog iets heel positiefs, en dat is dat een aantal Groningse sportpromotors die ook de Italiaans Giro hierheen hebben gehaald in 2002, die hebben het voor elkaar gekregen, de Deutschland Tour, die wil hier volgend jaar komen. Ja, het kost heel weinig. Ik zou willen vragen of een toezegging willen vragen van dit College om eens met die mensen te gaan praten en om dat mogelijk te maken, bij het Gronings Ontzet. Heeft een enorm economisch spin-off voor onze stad en, ja... Geweldig, geweldig. Ik zou dat echt heel mooi vinden. Gedeputeerde in de Provinciale Staten heeft ook toegezegd om in gesprek te gaan. Dat zou voor mij en voor heel Groningen fantastisch zijn. Nou, waarvan akte. Dus, Voorzitter, meer in de portemonnee voor de inwoners, lagere lasten in plaats van hogere lasten. En ja, kijk, als die motie voor de hondenbelasting, als dat vast zou zitten op mijn stem, dan zou ik voorstellen, want ik gun die mensen dat ze die hondenbelasting niet meer hoeven te betalen. Maar ik zal tegenstemmen omdat ik vind, en dat is een principekwestie, dat alle leuke dingen voor de mensen, wat ik normaal vind, wat je als gemeentebestuur zou moeten doen... Ja, dat moet je niet een sigaar uit eigen doos laten zijn, dan moet je ook echt in de uitgaven gaan schrappen en dan niet in zorg en in allerlei... En dan doet de wethouder wel goed werk hoor, vind ik, want ik ben daar toch wel... Ik geef haar daar ook regelmatig complimenten voor. Hartstikke goed. En daar moeten we dus niet op bezuinigen, maar op

die klimaatgekte, daar kan heel wat in gesnoeid worden. Nou, dat moest even van mijn hart, Voorzitter. Ik hoop dat het overgekomen is bij de Raad, en ook bij de inwoners van Groningen.

02:49:18

Voorzitter: Dat gaan we nu toetsen, wat mevrouw De Wrede...

02:49:19

De heer van Kesteren: Dan ben ik door mijn tijd heen!

02:49:21

Voorzitter: Nee, ja, maar mevrouw De Wrede heeft nog een vraag aan u. Dan kunnen we gelijk toetsen of het is overgekomen.

02:49:26

Mevrouw de Wrede: Nou, dank u wel, Voorzitter. Wat fijn dat ik het woord nog even krijg. Ja, even voor de duidelijkheid. De heer Van Kesteren, die heeft dat altijd al wel klimaatgekte dit en klimaatelite dat. Is de eer Van Kesteren het ook met mij eens dat er een verschil is tussen enerzijds het erkennen van de klimaatcrisis en toegeven dat dit iets is waar wij op dit moment in mindere mate, maar grote delen van de wereld al in zeer ernstige mate mee te kampen hebben, en wat in de toekomst ook voor ons voor hele grote probleem zal gaan leiden, en dat er een verschil is tussen dát erkennen en aan de andere kant de huidige aanpak met windmolens, zonneparken en ja, waar de partij Voor de Dieren ook liever de focus zou hebben op bijvoorbeeld de eiwittransitie in plaats van de energietransitie. Maar bent u het met mij eens, meneer Van Kesteren, dat dat twee verschillende dingen zijn? En zou u dat voortaan ook wat meer kunnen benoemen in uw Wordvoering?

02:50:23

De heer van Kesteren: Voorzitter, ik ben het maar heel weinig eens met mevrouw De Wrede van de Partij voor de dieren. Dat is nou eenmaal zo. En ja, mevrouw De Wrede heeft de illusie dat ze de planeet redt, en de wereld redt. Nou, ik ben meer bezig op lokaal niveau waarin ik probeer wat meer perspectief voor onze inwoners te krijgen. En als u zo goed werk deed voor de dieren... Als u zich zo zou inzetten voor de inwoners van Groningen als u dat doet voor de dieren, nou, dan zitten die inwoners gebeiteld. Alleen, ja, u had een heel betoog over dieren die hun eigen taal hebben, die praten, nou ja, dan denk ik van papegaaien die staan toch wel dicht bij de mens.

02:51:06

Voorzitter: Goed, wij constateren dat we te laat zijn begonnen, maar dat de Raad zich keurig aan de spreektijd heeft gehouden. Er waren wel wat interrupties, het idee was dat we zo rond, even kijken, half zes of zo, kwart over vijf, even zouden pauzeren. Maar we zitten nu op zes uur. Dus ik stel u voor dat we het volgende doen: wij gaan even kort de benen strekken en dan kan de tafel worden ingeruimd. Dan gaan we om kwart over zes eten, en om half acht beginnen we met de termijn van het College. En dat kan vrij kort. En dan komt de tweede termijn van de Raad, en dat kan ook vrij kort en dan komen we toch goed in de tijd uit. Dus wij pauzeren, is mijn voorstel, nu tot half acht en dan kan er ook gegeten worden. Ik schors de vergadering.

04:24:13

Voorzitter: Ik heropen de vergadering en deel u mede dat mevrouw Boogaard weer aanwezig is en de heer Visser de vergadering heeft verlaten, dus bij stemmingen zitten we straks op 43 stemmen. Wij gaan over tot beantwoording van de kant van het college. College zal de moties daar ook gelijk van een preadvies voorzien en dat zal dus een beetje kriskras door de moties heen gaan, want elke portefeuillehouder een aantal moties voor zijn of haar rekening neemt en we beginnen met wethouder de Rook.

04:25:06

de heer de Rook: Ja, Voorzitter, het is de laatste keer dat de raad in deze samenstelling met elkaar een voorjaarsdebat voert. Dat geeft toch altijd een bepaalde dynamiek in een politiek orgaan omdat dat aan de ene kant tot enige vorm van bescheidenheid zou moeten leiden die wij ook als college geprobeerd hebben in deze voorjaarsbrief tot uitdrukking te brengen, want wij moeten natuurlijk ook de raad in nieuwe samenstelling en het college in nieuwe samenstelling, straks de ruimte laten om ook in de toekomst hun eigen accenten te gaan zetten. Maar tegelijkertijd kan die bescheidenheid dan ook niet helemaal zijn omdat de overheid zich dat niet kan veroorloven om een tijdje niet in business te zijn, want de maatschappelijke uitdagingen zijn groot. Voorzitter, het college heeft geprobeerd de afgelopen jaren en daar ook in deze voorjaarsbrief bij stil te staan over het antwoord dat wij de afgelopen jaren geprobeerd hebben te vinden op die grote uitdagingen. Dat gaat dan bijvoorbeeld over de energietransitie met de grootschalige parken die daarvoor nodig zijn, maar ook een hele grote inzet om dat op daken te realiseren, het eigen warmtebedrijf dat steeds meer huizen helpt bij het maken van de transitie van gas naar duurzame energiemiddelen. Dat gaat over de woningcrisis die er nu is, waarbij we echt gigantisch snel proberen om woningen bij te bouwen, om te kunnen voorzien in nieuwe woningen voor deze gemeente, voor al die mensen die hier graag naartoe willen, want dat is nog steeds de basis. Dus alle discussies over: willen we die mensen wel of niet hebben, Groningen staat open voor iedereen en het is aan ons opgave om daar in onze woningbouw agenda op in te zetten. Over de Eemskanaalzone, het gaat over Meerstad, het gaat over de Suikerzijde en de inzet die we daar plegen om te voorzien dat voor zoveel mogelijk mensen die hier willen wonen, dat daar ook een betaalbare en kwalitatief goed huis is. Het gaat over kansen en gelijkheid. Vandaag nog de brieven die al gememoreerd zijn van wethouder Bloemhof die bijvoorbeeld over het VW-programma gaan, over het scholenprogramma waarbij we juist extra investeren in de scholen, in de meest kwetsbare wijken en ook in de maatschappelijke akkoorden. Omdat juist bij dit thema van kansen en gelijkheid, beseffen wij ons heel goed dat je dit nooit alleen kan doen, dat je daar ook al die andere partijen bij nodig hebt, om hier ook in de samenleving voor te zorgen, dat wij, de kinderen die nu geboren worden, dat we die gelijke kansen geven ten opzichte van elkaar en betere kansen dan dat wij zelf hebben gehad. Maar dat gaat ook over de wijkvernieuwing, de investeringen die wij gelukkig met steun van de Rijksoverheid plegen in verschillende wijken om ervoor te zorgen dat we daar het evenwicht in die wijken terugbrengen en ook daar mensen, ook in hun eigen woning meer kans geven om gelukkig en gezond op te groeien. En die gezondheid, die proberen we ook te verweven met die wijkvernieuwing, want gezondheid, vroeger was dat wat anders dan het bouwen van huizen, maar dat heeft ontzettend veel met elkaar te maken. Dus juist ook aan onszelf te werken aan een gezondheid opwekkende omgeving, zodat ook de mensen die daar dan opgroeien, dat die meer gezonde jaren kunnen doen dan dat nu het

geval is. Dat is door verschillende fracties ook aan gerefereerd. Maar ook het verder ontwikkelen van de WIJ-teams van de afgelopen jaren, die ook veel meer de slag naar de provincie hebben moeten maken, dus voor het voorkomen dat mensen ziek worden in plaats van het oplossen van de problemen die daarbij horen. Maar Voorzitter, ook en dat zou ik ook echt als één van de uitdaging van deze tijd willen neerzetten, is het tegengaan en het bestrijden van de uitwassen van de vrije markt, want we zien dat dat nog steeds een grotere bedreiging aan het worden is voor de balans in onze woningmarkt, voor ons winkelbestand en de kwaliteit van onze straten in onze stad en in onze dorpen. En bijvoorbeeld met nieuwe vergunningen, door ook de juridische strijd durven aangaan met malafide ontwikkelaars, proberen we op die terreinen daar een stap extra in te zetten. En Voorzitter, een hele grote uitdaging ook door verschillende fracties benoemd, is hoe we ook wat meer een andere of beter gezegd een betere overheid kunnen zijn, meer gebiedsgericht te werken, meer maatwerk te bieden bijvoorbeeld in inkomens dienstverlening, en te investeren in niet alleen maa- centrale democratie, maar ook in wijk- en dorpsdemocratie. En voorzitter, dit zijn allemaal trajecten die verwacht ik, ook gegeven wat u allemaal gezegd heeft, niet of nooit niet zullen en ook niet kunnen stoppen na dit jaar of na de volgende verkiezingen. We zullen op al die paden door moeten gaan. En natuurlijk is er discussie over op het ene nog iets meer of iets anders kan, maar juist deze lijnen zijn gebaad bij een overheid die volhoudt, die ervoor zorgen dat ze blijft investeren met een stip aan de horizon, zodat mensen ook weten wat ze aan die lokale overheid hebben. Dit is precies het dilemma, want aan de ene kant wil je niet ook toekomstige raden en colleges voor de voeten lopen, en tegelijkertijd ook vanuit de diepe overtuiging dat al die dingen die zijn ingezet, dat dat echt jarenlange investering vraagt voordat daar enige verbetering in zal komen. En Voorzitter, dat alles tegen de achtergrond van de financiële huishouding bij de gemeente zoals die is. Want ondanks alles wat er op ons af is gekomen, de afgelopen tien jaar, zei mevrouw Wijnja en dat gaat van de kredietcrisis naar de decentralisaties in het sociaal domein, maar ook gewoon bezuinigingen die de gemeente zelf heeft moeten doen, gewoon dat er ook op andere vlakken minder inkomsten kwamen. Dat was een grote uitdaging om aan de ene kant die uitdagingen te adresseren die ik net noemde en tegelijkertijd zien dat de financiën op heel veel plekken tekortschoten. En je zou kunnen zeggen dat de metafoor van de zeilboot zich ook hier voordoet, want dat kompas is goed, we weten waar we naartoe willen, maar we zien wel dat onze boot dat maar in beperkte mate volhoudt en dat de zeilen helemaal strak staan. En de heer Bolle, als hij wijst, zoals die dat ook bij het rekeningdebat heeft gedaan op alle financiële kengetallen die allemaal in het rood staan, dan laten we dat ook zien. De gemeente Groningen heeft niet veel ruimte meer over om extra inspanningen te kunnen plegen, maar tegelijkertijd vonden we wel, hebben we ook bewust, en dat is denk ik ook wat in het raadsdebat net aan de orde is gekomen, bewust dat risico geaccepteerd, juist omdat we ons verantwoordelijk voelen voor al die grote maatschappelijke uitdagingen en onze inwoners die daarvan afhankelijk zijn. Maar wat gebeurt er op het moment dat er heel weinig financiële ruimte is en er ontzettend veel commitment is, ook in de gemeenteraad, om vooral in die samenleving te blijven investeren? Als je niet oppast, dan treedt binnen de organisatie en binnen de eigen onderneming treedt het achterstallig onderhoud op. De heer Bolle wees op het beheer en onderhoud in fysieke zin. Dat vraagt aandacht en vandaar dat dat ook is opgenomen in de begroting. Dus het feit dat we dat hier noemen zegt natuurlijk ook dat het college daar juist aandacht voor heeft. Dat als we daar iets op te kort komen,

dan zullen we daar dus ook een stap extra in moeten zetten. Maar dat zien we ook in de gemeentelijke organisatie. Want als je kijkt naar deze voorjaarsbrief, dan ziet u dat het college ervoor gekozen heeft om niet grote ambities en nieuwe initiatieven toe te voegen aan de lijst van opgave, maar tegelijkertijd onderaan de streep een heel groot tekort, nog steeds blijft staan. En als u dat afpelt van waar zit 'm dat in? Dat zijn dat vooral heel veel posten die echt met onze bedrijfsvoering te maken hebben, ons werk kunnen blijven doen. Dus af en toe is dat soms juist iets investeren in onze organisatie, want de werkdruk zeg ik ook tegen mevrouw Mengen, die is de afgelopen jaren gigantisch hoog geweest. Er is geen enkele post waar zoveel op bespaard is de afgelopen tien jaar als op de gemeentelijke organisatie. En dat trekt zijn wissel en dat ziet u ook in die lijst van opgave terug. Maar dat ziet u bijvoorbeeld ook in de gemeentelijke facilitaire processen, in het vastgoed, maar ook in de ICT. Als we dat echt op peil willen houden om ons werk naar de toekomst goed te blijven doen, dan zullen we daar ook echt aandacht voor blijven hebben en ook dat vraagt bij het voorjaarsdebat wellicht weer keuzes. In welke mate dat zo is, hangt dat ook af van de stappen die de Rijksoverheid de komende maanden zet. Want ik heb de afgelopen jaren dit debat met u hier gevoerd en daarvan zeiden we van: "Het rijk moet dus gaan betalen voor alle inspanningen die zij van die gemeente vraagt." En nu de vraag terug aan het college was: "Maar u doet daar nu al zo lang u best voor. Wanneer materialiseert dat nou eens, wanneer komt Den Haag nu eens over de brug?" We zien nu dat we daar nog lang niet zijn en er nog veel stappen zijn die gezet moeten worden. De gemeentefondsdiscussie loopt nog, de discussie over de herverdeling van de BUIG is natuurlijk nog steeds actueel. Maar we hebben wel gezien dat de VNG er inmiddels in geslaagd is om met het kabinet afspraken te maken over de jeugdhulp. Eerst voor één jaar, maar wel met het idee dat dat ook structureel wordt gemaakt. Daarbij zien we gelukkig nu eindelijk ook bij de Rijksoverheid, en ik ben daar dan misschien iets optimistischer in dan mevrouw Wijnja, ik deel overigens de andere knelpunten die ze daarbij heeft genoemd, maar dat we op dit vlak zien dat gemeenten gezien en gehoord worden. Dus ik hoop ook dat het ertoe leidt dat wij in ieder geval iets meer lucht krijgen, zodat wij gegeven al die uitdagingen die er zijn en gegeven de opgave die we ook in het achterstallig onderhoud, zeg ik maar even breed, dat we die als gemeente hebben. Want heel lang op deze manier doorgaan, dan moeten we of verdere concessies doen in onze eigen organisatie of concessies doen aan wat wij willen bereiken en volgens mij is dat, en je kunt natuurlijk van mening verschillen over of die thema's nou de goede zijn, maar juist ervoor zorgen dat wij zoveel mogelijk van onze euro's maar ook zoveel mogelijk van onze tijd investeren in onze inwoners. Dat is volgens mij het belang dat wij hier allemaal delen. Dus de ruimte, die moet nog steeds groter. Maar het begin is er. Verschillende fracties hebben gezegd, en dat was ook het debat van vorige week: "Ja, de ruimte moet groter, maar college, gebruikt u ook de ruimte die er al is als je de begroting en de jaarrekening naast elkaar zet, dan constateert iedereen dat toch een gesprek over dat eerste, over het algemeen stuk spannender is dan een gesprek over dat laatste. Dus misschien zit er wel veel meer muziek nog in onze eigen begroting. Daar kom ik zo bij de motie nog eventjes op terug. Ik temper wel de verwachtingen dat we niet het idee moeten hebben dat als we dat goed onder controle krijgen, dat we dan straks tientallen miljoenen extra te investeren hebben, maar elke fractie die zegt: "Ja, maar goed, ook al zou dat maar een paar ton zijn of een miljoen." Dat is in deze fase waar we nu in zitten ook gewoon

ontzettend veel geld en daar zouden we ook al baat bij kunnen hebben. Voorzitter, volgens mij zie ik de heer Bolle met zijn vinger omhoog, dus ik wacht even op hem.

04:35:06

Voorzitter: Is dat zo, meneer Bolle?

04:35:07

de heer Bolle: Ja, dat klopt.

04:35:10

Voorzitter: Ja, doe maar hoor.

04:35:11

de heer Bolle: Oké. Ik wilde nog even terug naar die organisatie want het gaat vaak over het tien jaar bezuinigen van de gemeente Groningen. Maar is het niet zo dat we vanaf ongeveer 2012, misschien was het daarvoor al, maar vanaf 2012 tot 2015 echt fors teruggegaan zijn in het aantal FTE wat we in dienst hadden als gemeente Groningen, maar dat we vanaf 2015 weer een stijgende lijn zien en dat we bijna weer terug zijn op het niveau van 2012? Dus hoe duidt de wethouder dat?

04:35:41

de heer de Rook: Nee, zeker. Dus waar de heer Bolle naar verwijst, dat is die grote bezuiniging die daarin gepleegd is. Ik wijs er ook op dat wij elk jaar nog steeds te maken hebben met sommige taakstellingen die toen al zijn afgesproken en het klopt dat we de afgelopen jaren formatie hebben uitgebreid, maar dat komt ook omdat het takenpakket van de gemeente in al die jaren ook is uitgegroot. Deels is dat omdat wij op verzoek van de Rijksoverheid extra inspanning plegen. Ik noem maar een voorbeeld: we hebben meer mensen ingehuurd om ervoor te zorgen dat we de kostenbeheersing in sociaal domein op orde krijgen, want als je dat niet doet, dan kost dat alleen nog maar meer geld. En er zijn natuurlijk ook allerlei maatschappelijke vraagstukken waar de gemeente inzet op heeft gepleegd. En dat is denk ik een belangrijke verklaring voor de ontwikkeling die de heer Bolle schetst. Voorzitter, ik resumeer mijn algemene inleiding door te zeggen dat we volgens mij en dat verbindt, denk ik, ook deze raad dat we op de grote uitdagingen, de gemeente nog ontzettend veel weg voor zich heeft liggen, dat we de route om daar echt structureel en langjarig wat aan te doen, dat die de afgelopen jaren is ingezet met financieel slecht weer, maximaal uittrekkend. En als ik zie dat aan de ene kant in dit debat wordt gezegd dat de financiële cijfers diep in het rood zitten, en aan de andere kant wordt gezegd: "We kunnen misschien nog wel iets van die financiële ruimte inzetten om toch nog iets meer te doen." Dan zitten we volgens mij precies daar waar we willen zijn, namelijk scherp aan de wind, dicht op de bal, ervoor zorgen dat we maximaal ons vermogen uittrekken om te investeren in de kwaliteit van onze gemeente en dat we daar de financiën, volgens mij zei mevrouw Wijnja dat vorige week, dat we die als dienend beschouwen voor wat wij maatschappelijk proberen te realiseren, in plaats van andersom. En als je dat probeert te doen tegen het financiële klimaat van de afgelopen jaren, dan ziet de begroting en de voorjaarsbrief er dus zo uit zoals u hier nu voor u ziet. Voorzitter, dan toch nog maar één opmerking richting de heer Dijk is dat als mijn afscheidskaart van de SP had bevat, dat de impact van mijn partij ontzettend groot was in deze coalitie en dat daarbij ik en mijn portefeuille mijn werk ontzettend goed gedaan had, had ik dat als een afscheidskaart al heel mooi gevonden. Maar

dat dat eigenlijk het hoofdpunt van de fractievoorzitter van de grootste oppositiepartij is, dat doet mij toch echt wel heel veel deugd. Voorzitter, ik wil graag naar de beantwoording van de moties gaan. Ik zal dat doen voor de moties op mijn domein en dan zullen de collega's dat op de moties van hun domein doen. Ik probeer duidelijk aan te geven om welke moties het gaat en waar ik de advisering op doe. Voorzitter, ik begin bij motie vier. Dat is de motie: Kijk nou eens even goed, van de Partij voor de Dieren en die gaat over economische groei. Voorzitter, dat wordt bijna misschien een semantische discussie, maar in de motie staat het woordje om dat niet méér te doen. Nou, ik kan u vertellen dat ook in het huidige economische programma, groei niet een doel op zichzelf is. Daar staat een onderbouwing hier, waarbij we zeggen dat als je ziet wat Groningen naartoe gaat, we zien dat veel meer mensen hier naartoe willen komen, dan moeten die mensen ook werk hebben en dan schatten we in dat daar dus ook meer banen voor nodig zijn. Dus misschien dat even de correctie, dus het is al niet zo, maar volgens mij agendeert mevrouw de Wrede hier nog iets fundamenteeler, volgens mij is dat u bedoeling. Dat is altijd uw bedoeling, volgens mij, mevrouw de Wrede, iets fundamenteeler te agenderen. Dat gaat erover, bezien je ook op de rol die groei bij een gemeentelijke ontwikkeling nog speelt. En vraag je ook goed af wat het precies voor je doet, en niet alleen maar de voordelen in kaart te brengen, maar ook de nadelen daarvan. En ik denk dat dat een hele gezonde en ook een moderne manier is om te kijken naar economische ontwikkeling. Zoals van mevrouw de Wrede zegt: "Laten we nou zorgen dat wij de groei niet als een doel stellen, ook niet in de economische agenda." Dan ben ik het daar namens het college zeer mee eens. We moeten ook constateren dat het natuurlijk wel gewoon kan helpen voor bepaalde dingen en dat groei ook niet altijd een keuze is. Als mensen hiernaartoe komen, dan zullen we toch iets moeten doen en zorgen dat er ook huizen zijn en dat er ook banen voor die mensen zijn. Maar in algemene zin is het denk ik een gezonde manier om ook als gemeente op die manier groei meer te problematiseren dan dat de afgelopen 40 jaar gedaan is. Dus ik zou die motie aan het oordeel van de raad willen overlaten. Voorzitter, de meerkostenregulier, daar gaat mevrouw Jongman zo op in. Dan ga ik naar motie zestien, de motie van de Partij voor de Arbeid: Minder arm, meer begrotingsruimte. Daarbij adresseren de indieners het punt dat ik ook in mijn woordvoering maakte. Ik zeg daar ook bij: "We hebben natuurlijk ook een aantal stappen daarover opgezet, op dit thema, door bijvoorbeeld op deze manier te kijken naar de resultaten van het parkeerbedrijf de afgelopen jaren. We hebben die taakstelling van 5 miljoen beter begroten ook al iets beter terug te brengen. Maar ik denk wel dat deze motie illustreert waar nog echt een aanscherping in ons beleid kan, sluit denk ik, ook aan bij de motie van vorige week." Dus, voorzitter, wat het college betreft, oordeel aan de raad. Voor de motie zeventien over gebiedsgerichte werken, blij met de ondersteuning die de indieners ook beogen voordat gebiedsgerichte werken en ik denk ook dat wat zijn hiertoe oproepen, dat dat ook past in lijn met hoe het college hierbij redeneert, dus dit is een aanscherping daarvan. Dus Voorzitter, ook op dit punt, oordeel aan de raad. Ik zeg er nog even in algemene zin bij dat mochten wij ergens een overbodige motie zien, dan laten we die aan het oordeel van de raad over, tenzij er aanleiding is, bijvoorbeeld vanuit de manier waarop het is opgeschreven of de indruk die het wekt, dat dat misschien toch iets anders lijkt, maar het principe is overbodig. Oordeel aan de raad, dan kunt u zelf beoordelen of u dat steunt of niet steunt. Dat is motie zeventien, Voorzitter. Dan gaan we naar herstel financiële basis van de gemeente, wat je van mevrouw Wijnja die ook aansluit bij een oproep die de VNG

inmiddels bij het kabinet heeft neergelegd en die volgens mij een hele logische lijn bij het kabinet neerlegt die zegt van: "Er zijn twee opties: of u zorgt ervoor dat gemeenten hun taak goed kunnen doen, of wij moeten een gesprek starten om die taken dan maar weer over te dragen aan het aan het rijk." Mevrouw Wijnja doet daar een uitspraak over, dat is natuurlijk sowieso aan het oordeel van uw raad en vraagt aan het college om dat verder uit te werken. Ik verwacht niet dat dat een heel onderzoek gaat zijn, maar we kunnen dat natuurlijk wel voor uw in beeld brengen over waar het dan over zou kunnen gaan. Ik hecht er wel aan om te benadrukken dat, volgens mij, bijna alle gemeenten in Nederland, maar zeker ook de gemeente Groningen, nog steeds inhoudelijk voorstander is van het concept van die decentralisatie, omdat wij denk ik ook laten zien dat wij ondanks die financiële krapte er echt in slagen om met deze huidige werkwijze dichter bij onze inwoners kunnen staan, betere verbinding in de samenhang kunnen borgen dan dat dat iedereen het rijk kon. Maar dat gezegd hebbende is het denk ik een terechte discussie dat deze motie oproept, dus oordeel aan de raad. 21 was dit: herstel van de financiële basis.

04:42:24

mevrouw Jacobs: Voorzitter.

04:42:25

Voorzitter: Mevrouw Jacobs.

04:42:29

mevrouw Jacobs: Dank u wel, Voorzitter. Het college vroeg om samen het verzoekpunt met de andere gemeenten uit te werken: is het nou het idee dat we dat alleen doen? Welke taken blijven na dat doelpunt? En hetzelfde geldt voor het sturen van een brief naar de formateur? Zouden we nou 380 brieven bij de formateur neer moeten leggen als alle gemeenten in Nederland, of zouden we zoiets of in G6 verband of in G30 of in VNG verband moeten doen? Wat zou het college daar verstandig aan vinden?

04:42:57

de heer de Rook: Ja, voorzitter, ik denk dat je dit zo breed mogelijk zou moeten doen als maar kan. Dus ik ben het helemaal eens met de suggestie van mevrouw Jacobs, dat we moeten kijken of dat in VNG verband kan of dat er misschien nog een andere boodschap ligt, bij de G40 of de G6. Maar we zijn in al die verbanden over het algemeen goed vertegenwoordigd, dus we zullen dat ook opzoeken. Zoals mevrouw Jacobs vraagt: "Gaat het college daar helemaal zelf in optrekken?" Nou liever niet, dus we pakken daar zo veel mogelijk de verbinding in. Dan toch wel een bijzondere motie. Dat is de motie: Afschaffen van de hondenbelasting. Als ik naar de afgelopen, zeker de afgelopen drie jaar, ergens vaak met uw raad over gedebatteerd heb, dan was het wel de hondenbelasting. En ik had een gesprek met mevrouw *woord* van het comité hondenbelasting, weg ermee. Dat rijmt ook zo mooi, die hebben mijn een fantastische petitie aangeboden en ik complimenteerde hun af en toe dat ik zei: "Ik vind wel dat jullie dit op een hele goede manier op de agenda zetten." Ze vond dat een mooi compliment en aan andere kant zei ze: "Dat is leuk dat je dat zegt, maar wanneer pakt de gemeente nou eens door?" En dan zeiden we altijd: "Nou, dat zit te wachten op een dekking die ook door de politiek gedragen wordt." Het debat was een beetje: bij wie zit nu de onwil? En ik ben ontzettend blij, want daar kunnen we het vast nog heel lang over hebben, maar ontzettend blij dat deze raad samen optrekt om deze stap te

zetten. Dat is mooi antwoord op een toch wel wat brede beweging ook in de in de samenleving, die met name zeg ik daarbij, door de herindeling natuurlijk wel nog weer een extra vervelende component had gekregen, dat wat je ook over de hondenbelasting kan zeggen, altijd die argumenten sterker zullen zijn in een drukke stad met veel drukbezochte openbare ruimtes, dan in een dorp. Dus die dekking is er. Ik wijs er natuurlijk wel op dat dit de lasten iets doet stijgen. Alle argumenten daarvoor en daartegen, die kent u van dit college. Maar gezien dit een voorstel is waarbij u raad en richting geeft, maar ook tegelijkertijd voorziet van een deugdelijke dekking, waar we ook de frictiekosten in kunnen meenemen doordat dit nu bij de voorjaarsdebatten gebeurt. Dus Voorzitter, oordeel aan de raad. Voorzitter, dan heb ik nog motie 29, die verzoekt om echt lastenverhoging niet als een optie mee te nemen. Als u nou had gevraagd aan het college om daar bijzonder terughoudend in te zijn, dan zouden we daar natuurlijk in kunnen meegaan, want dat zijn we ook bij bezuinigingen. Dat heb ik hier eerder ook uitgesproken. Dat willen we liever niet, maar om te zeggen: "Het mag geen optie zijn." Die luxe hebben we helaas niet, want we weten niet wat er gaat gebeuren. Misschien komt er wel een nieuwe regering die met een heel negatief beeld naar gemeente kan. En als we dan zwaar in het negatief komen, dan zullen we toch alle opties die we hebben daarvoor moeten gebruiken. Dus misschien is het een theoretische exercitie maar omdat die zo absoluut is deze motie, zullen we deze ontraden. Het college is het wel met u eens dat wij moeten proberen om, gegeven de betaalbaarheid van wonen in deze gemeente, dat we daar terughoudend in moeten zijn. Maar hetzelfde geldt voor het verder beperken van het voorzieningenniveau want daar moeten we ook terughoudend in zijn, want daar zijn al een aantal concessies de afgelopen jaren op gedaan. Voorzitter, dan ga ik nog naar motie 32: sociaal en nieuw economisch programma. Ik denk dat we mede door de inbreng van uw raad, veel meer ook dit thema agenderen in ons economische beleid op dit moment. Er zit natuurlijk ook actualiteit achter want we hebben gezien wat er bij Niemeyer aan de hand is. We zien wat er bij Centraalstaal gebeurt. Dus daar zijn een aantal ontwikkelingen die met name voor de lokale maakindustrie terwijl we zeggen: "Daar zouden we meer van moeten hebben", zien we door een aantal ontwikkelingen dat het juist wat minder wordt. We zijn daar alert op en dat heeft u ook in het corona herstelplan gezien, als u raadt vraagt van: "Maak dat nou nog even wat helderder of wat scherper." Ik stel niet voor en ik denk de indieners ook niet, ik kijk naar de heer Dijk, dat we niet een bureau inschakelen die hier dan een heel onderzoek voor doet. Ik zie meneer Dijk, helemaal van kleur verschieten, dus dat gaan we dan niet doen. Maar we maken daar gewoon even een inventarisatie op basis van de kennis die we hebben, om dat even wat scherper te maken, over waar de kansen zitten. En dan kunnen we deze voorstellen, wat het college betreft, ook al aan het oordeel van de raad overlaten. En dan heb ik alle moties in mijn domein daarmee behandeld.

04:47:11

Voorzitter: Dank u zeer. Dan ga ik naar wethouder Diks.

04:47:20

mevrouw Diks: Dank u wel, Voorzitter. Ik zal reageren op vier moties en op één vraag. En dat is een vraag die door mevrouw Wijnja is gesteld over zwerfafval. Nu heeft ze gevraagd of het college zwerfafval en informatie daarover wil betrekken bij de gesprekken die we gaan voeren als gemeente over Diftar, over afval, over het participatieproces over afval, en dat

lijkt ons prima om dat daar bij te betrekken. Dus dat zullen we doen. De moties: ik zal reageren op motie één, drie, elf en 31. Eén is motie IJslands preventiemodel. Het college wil u daar graag het oordeel aan de raad geven. Wel een piepkleine nuance, want hoewel de situatie op IJsland natuurlijk niet direct vergelijkbaar is met die hier in Groningen, kennen wij natuurlijk ook de succesvolle projecten waar het de jeugd aan gaat op IJsland. Daar zijn een aantal hele interessante projecten geweest waar de IJslandse jeugd er ellendig aan toe was, zou ik haast zeggen, en nu met deze projecten echt heel succesvol is aangevat. Dus we willen wel graag kijken of het mogelijk is om werkzame bestanddelen zal ik maar zeggen van die aanpak op de één of andere manier hier ook in het Groningse te gaan gebruiken. Dus we kunnen onze vinden in dat voorstel en we zullen dan voor 1 januari hierbij u op terugkomen.

04:49:04

de heer Brandsema: Voorzitter?

04:49:07

Voorzitter: Ja, meneer Brandsema.

04:49:08

de heer Brandsema: Dank u wel, Voorzitter. Gaat het college ook bij het IJslandse model de proeven die lopen bij zes andere Nederlandse gemeenten ook meenemen, omdat daar ook gekeken wordt wat de bruikbare elementen zijn van het IJslandse model?

04:49:23

mevrouw Diks: Ja, dat lijkt me heel verstandig, want het is een beetje het niveau: zullen we niet opnieuw het wiel uitvinden, zal ik maar zeggen. Dus alles wat al geleerd is van die methode op IJsland en die van toepassing zou kunnen zijn hier in de Nederlandse situatie, dat zullen we daarin natuurlijk meenemen. De motie was van de ChristenUnie. Dan motie drie: maai mij niet, van Partij voor de Dieren en GroenLinks. Hierbij ook oordeel aan de raad. We zien echt voldoende mogelijkheden om ook volgend jaar, 'die maai mij niet' gedachte uit te dragen richting derde. We zullen dat actief gaan communiceren. We kunnen gesprekken aangaan met corporaties, met terreinbeheerders. Dat gaan we eens even bekijken hoe we dat allemaal precies gaan invullen. We zullen u daar natuurlijk te zijner tijd over informeren, maar wel zo chic ruim voor mei. Oordeel aan de raad dus. Dan motie elf: Een toekomst voor kelderwerk, van de SP. Ik zou u daar willen vragen om deze motie even aan te houden. En waarom vraag ik dat? Omdat u in deze motie heel specifiek vraagt om een overbruggingskrediet, maar we moeten we nu even kijken bij Kelderwerk of dat wel het probleem is, een overbruggingskrediet. Want we zijn volop in gesprek, heb ik u laatstelijk ook al een keer meegedeeld meen ik, met Kelderwerk en WerkPro om te kijken hoe het daarmee nu verder moet, want ook het college is zeer geïnteresseerd in het functioneren van Kelderwerk voor de groep mensen die anderszins moeilijk tot sport komt. WerkPro en Kelderwerk hebben al een plan van aanpak geschreven? We zijn nu alleen nog dapper bezig met het zoeken naar een locatie, want we willen natuurlijk een locatie waar ze ook langer kunnen zitten en niet steeds hoeven te verkassen. Dus ik zou willen vragen om deze motie even aan te houden, dan komen we daar voor de begroting uiteraard bij u op terug, en dan hebben wij binnen het college de tijd om samen met genoemde partners uit te vinden wat de locatie zou kunnen zijn, wat dan het precieze bedrijfsplan is en wat dan de precieze kosten zijn. Mag ik dat zo voorstellen? En dat geldt ook, wat mij betreft, voor motie 31:

Meer geld voor inkomensondersteuning en bijzondere bijstand, een motie van de SP en de stadspartij. Daar zou ik ook willen vragen om die aan te houden, want het is helder dat u beide fracties, natuurlijk net als het college oog heeft voor het armoedebeleid en de armoedeproblematiek in de stad. En wij willen die net als u graag structureel aanpakken door er dan ook in te zetten om het voorkomen van overdracht naar de volgende generatie. En uw motie vraagt om een herschikking van gelden. Er is een veronderstelling dat er een soort van overschot is, maar bij de vaststelling van de jaarrekening vorige week is natuurlijk dat wat er al aan overschot was, terugvloeit naar de algemene reserve. Daarom klopt de redenering in de motie niet helemaal, maar de intentie steunt het college natuurlijk wel van harte. En ik zou daarom willen vragen om deze motie nu aan te houden, dan kunnen wij hem meenemen in wat ik steeds heb genoemd: "Het kappen van het regelingenwoud." Daar zullen al die regelingen in meegenomen worden. Daar zal het college natuurlijk een voorstel voor doen voor de begroting en dan kunt u daar alsnog, bij nader inzien zal ik maar zeggen, die motie bij betrekken. Dus dat vraag ik u.

04:52:53

Voorzitter: Dank u zeer. Dan ga ik naar wethouder van der Schaaf.

04:52:57

de heer van der Schaaf: Dank u wel, Voorzitter. Ik begin even met het reageren op een vraag die aan het college gesteld is door de heer Bosch. Dat ging over de discussie die u al eerder een paar keer gevoerd heeft, over het omzetten van kamerhuurpanden naar studio's. We hebben daar al met elkaar een afspraak van gemaakt, in die zin herhaal ik dat, dat we bij het meerjarenprogramma wonen, aan het eind van het jaar helemaal in beeld brengen wat de voors en tegens zijn, ook met cijfers, en dat u daar gewoon een keuze in kunt maken als raad. Maar u vraagt: "Kunt u daar ook bij in beeld brengen wat de mogelijkheden zijn?" Mocht de raad zeggen, we moeten daarmee stoppen of we moeten dat aanscherpen, dat ik wel even in beeld brengt wat de mogelijkheden zijn voor naast uiteraard het omgevingsplan. Zijn er nog andere mogelijkheden? Nou, ik kan u toezeggen dat we dat dan ook even dan op dat moment ook in beeld met u zullen brengen, zodat er niet alleen maar gesproken wordt over wat we willen, maar ook hoe we dat dan zouden gaan doen. Dus dat kan ik u in ieder geval toezeggen. Dan is het goed, denk ik, om even op een aantal moties in te gaan en daar advies over te geven namens het college. Motie dertien: de motie visie in balans. Daar vooropstellen dat, en daar is natuurlijk ook meerdere keren over gesproken, vorige week nog onder andere door wethouder Bloemhof in het vragenuurtje dat we er natuurlijk alles aan doen om overlast tegen te gaan, wat ook een gevolg kan zijn van mensen die op kamers wonen. Dat we ook in ons huisvestingsbeleid al sinds 2017 misschien wel het strengste huisvestingsbeleid hebben op dat vlak van Nederland. En uiteraard dat wij ook de ganzen en de in de rug zeker ook in overleggen die we hebben in het akkoord van Groningen, maar ook in de stuurgroep jongeren moet je natuurlijk ook een afspraak met hen maken over hun rol in het voorkomen van overlast die te maken heeft, ook bij mensen die daar studeren. Aan de andere kant zeg ik er wel bij namens het college: "Wij doen op dat vlak echt ontzettend veel. We doen ontzettend veel op huisvesting, op overlastbestrijding en op het gebied van samenwerking met deze instellingen." Dus het probleem zit er niet zozeer in dat er nog weer een nieuwe visie zou moeten komen. Nee, het gaat er juist omdat we de regels en afspraken die we hebben, dat we die inderdaad zoveel mogelijk kunnen handhaven. Aan de ene kant

en de andere kant ook dat wij proberen en dat doen we bijvoorbeeld ook in de Schildersbuurt samen met de WIJ overlast bij de bron proberen aan te pakken. Dus het is niet een kwestie van een nieuwe visie, maar een kwestie van die maatregelen die we bedacht hebben, ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Dus in die zin zouden we deze motie willen ontraden omdat die vraagt om datgene wat we al hebben.

04:55:37

Voorzitter: Meneer Bolle.

04:55:37

de heer Bolle: Ja, Voorzitter. Dat is juist het punt, denk ik, wat de wethouder hier maakt. Juist het punt dat de gemeente haar stinkende best doet om de overlast tegen te gaan, om alles wat op ons afkomt om dat goed weg te krijgen, om investeringen te doen in de openbare ruimte, om zoveel mogelijk ontmoetingsplekken te creëren. Maar de kraan blijft wagenwijd open staan. Het aantal studenten blijft gewoon toenemen. En die groei, daar hebben we het niet over met de rug, want dat systeem heb ik net van de heer Bosch geleerd. Dat zorgt ervoor dat die studenten maar blijven komen bij de instellingen. Dus ja, de gemeente doet hartstikke veel, maar een gezamenlijke visie waarin we kijken hoe we die balans terugbrengen die hebben we toch gewoon niet?

04:56:24

de heer van der Schaaf: Dat suggereert alsof er disbalansen zijn in het aantal studenten. Dat zijn ongeveer 80000 die in Groningen studeren, als je het MBO ook meetelt. Een groot deel daarvan komt gewoon uit deze regio. Laten we dat niet vergeten. Dat suggereert alsof het een kraantje zou zijn wat je heel makkelijk open en dicht kan draaien. Het zijn uiteindelijk de studenten zelf die daarvoor kiezen. En natuurlijk hebben universiteiten en Hans, als je dan specifiek kijkt, heeft ook hun eigenbelang om vanwege hun eigen onderwijs natuurlijk om dat beheersbaar te houden en daar spreken we juist over in het akkoord van Groningen. Want dat gaat ons als college te ver. Als u daarom vraagt, dat wij nu met een soort visie zouden komen, wat het maximaal aantal toe te laten studenten in onze stad zou zijn. Dat zou een keuze zijn waar wij, in ieder geval, niet zouden weten waar we moeten beginnen. En we moeten eindigen. En waar wij ons ook richten, is dat de studenten die hier komen, dat we die een goede huisvesting willen bieden. Dan hebben we nog ontzettend veel te doen en dat ze ook in goede harmonie met de andere inwoners onze stad kunnen leven. Ook op dat punt hebben we nog heel veel te doen. En inderdaad, daar spreken we ook de ganzen en de rug op aan. Om nu te zeggen: "Daar moeten we gemeenschappelijke een soort maximum opzetten, als u dat vraagt, dan is dat een reden voor ons om deze motie in die vorm te ontrafelen.

04:57:32

de heer Bolle: Dat staat gelukkig ook niet in de motie, dus dat zou dan in ieder geval al geen reden kunnen zijn. We vragen niet om een maximaal aantal, wij willen ervoor zorgen dat we een bruisende studentenstad houden die leuk is voor studenten en die leuk is voor inwoners. Maar als wij dat doen door alleen maar te zeggen: "We hebben een manager in de Schildersbuurt, we doen dit en we proberen dat en we hebben daar niet overkoepelend een idee bij. Dan denk ik dat we wel echt een probleem gaan krijgen, zeker ook hoe het college hier op reageert want die zegt: "Het probleem is helemaal niet zo groot. We doen alles al

wat we kunnen en laten we het maar *woord*, terwijl de geluiden toch heel anders zijn. Dus ik zou jij zeggen: "De gemeente doet haar stinkende best, doet alles wat ze kan, maken, gezamenlijk met die organisaties een plan, niet zozeer over aantallen, heel veel dingen liggen er al, maar je moet ze denk ik ook aanspreken op die verantwoordelijkheid die misschien niet wettelijk bij ze ligt, maar die ze moreel, volgens mij, wel hebben. Maar volgens mij heb ik net aangegeven dat we dat al doen, dat wij gezamenlijk in de stuurgroep jongerenhuisvesting en bij het akkoord van Groningen deze thema's regelmatig aan de orde hebben en daar ligt ook zo meteen een motie over *woord* bijvoorbeeld, waar ze nadrukkelijk ook hun verantwoordelijkheid in nemen. Dus daar voegt een visie niet zoveel aan toe. Als u zegt: "De visie moet er wel over gaan, maar dat gaat niet over aantallen." Dan vraag ik me af wat we dan nog meer extra zouden moeten doen, want dan gaat het gewoon over een visie die we moeten hebben en dat geldt overigens niet alleen voor studenten en nu studenten. Dat gaat over hoe wij in deze gemeente op een goede manier met elkaar leven. En dat is een vraagstuk dat in de Schildersbuurt speelt, maar dat speelt ook in Bijen en dat speelt ook in Ten Post. Dat speelt overal en daar hebben we natuurlijk zowel via het sociale beleid hebben we daar een aanpak op en ook als het gaat om het fysieke beleid, met ons woonprogramma. Dat is de plek waar je daar een visie op moet hebben. Volgens mij hebben we. Die wordt ook gedeeld door de ganzen en de rug en moeten we vooral daaraan werken. En nu een visie en het debat beginnen over de draagkracht van de hoeveelheid studenten in de stad. Volgens ons idee is dat niet de discussie die ons helpt. Daar kunnen we van mening verschillen, maar dat is de reden waarom bij te ontraden.

04:59:44

Voorzitter: Meneer Dijk.

04:59:44

de heer Dijk: Ja, voorzitter. Ik ben een beetje verbaasd over deze reactie, want het is inderdaad zoals de heer Bolle ook zegt: de gemeente die tentenkampen moet gaan regelen. Ik zie vandaag ook weer het nieuws dat van alles geregeld moet worden. Dat moeten we allemaal opkalefateren en dan zie je de cijfers.

04:59:59

De heer Dijk: 2020 de Hanzehogeschool een groei van zeven komma drie procent, en de RUG een groei van negen komma acht procent. Het lijkt me nogal logisch dat wij met die RUG en Hanze het over aantallen gaan hebben. Want ze trekken wel degelijk, zoals de heer Bosch ook zegt, om een verdienmodel extra studenten over de hele wereld, om nog maar niet te spreken over hoe duurzaam dat is, maar over de hele wereld internationale studenten aan. Tienduizend in onze stad. Het lijkt me nogal logisch dat we het daar met de onderwijsinstelling over hebben. Als u de krant leest de afgelopen weken, dan zie je de RUG en de Hanze reageren: "Nee, daar zijn we niet verantwoordelijk voor. Dat moet de gemeente allemaal doen. Daar hebben we eigenlijk niets mee te maken." Dus deze reactie verbaast me een beetje van deze wethouder.

05:00:41

De heer Van der Schaaf: We willen verantwoord groeien van de universiteit en de Hanze. Dat is inderdaad een gesprek waar we elk jaar weer - dat heb ik net ook aangegeven, dat weet u ook - elk jaar weer met elkaar over spreken. Wat betekent dat dan voor onze woningmarkt?

Dus dat debat voeren we. Maar dat is anders dan een fundamenteel debat voeren over hoeveel studenten deze stad aankan of dat soort type vragen. Daar kunt u het met elkaar over hebben, maar daar kiest het college niet voor. Wij denken dat we dan juist precies de verkeerde toon aanslaan en ook het verkeerde debat gaan voeren. We moeten ervoor zorgen dat de studenten en iedereen die in deze stad wil wonen, dat we die zo veel mogelijk een plek bieden. Daar moeten alle partijen hun verantwoordelijkheid in nemen. We moeten ons vooral richten om te zorgen dat het huisvestingsbeleid op orde is. Met name de handhaving en de uitvoering daarvan aan de ene kant en aan de andere kant dat de manier waarop we in de wijken en dorpen met elkaar samenleven ook op orde is. En het verdienmodel zoals u dat nu schetst... Ik kom in ieder geval een universiteit en Hanzehogeschool tegen die wel degelijk hun verantwoordelijkheid nemen, ook als het bijvoorbeeld gaat om de noodopvang waar u het net over en die al een aantal jaren overigens niet meer in tenten plaatsvindt.

05:01:46

Mevrouw Jacobs: Voorzitter.

05:01:48

Voorzitter: Nee, ik wil verder met de behandeling van de moties.

05:01:51

Mevrouw Jacobs: Ik had nog een vraag over deze motie. Een aanvullende vraag.

05:01:55

Voorzitter: Ja, gaat uw gang.

05:01:58

Mevrouw Jacobs: Oké, dank u wel, Voorzitter. Eens met de opmerking van de heer Bolle en de heer Dijk, maar ik had nog een aanvullende vraag. U zegt: "We hebben genoeg middelen, we moeten gewoon gaan handhaven." Kunt u even aangeven wat u dan ervan weerhoudt en wat er dan vanaf morgen of overmorgen anders gaat gebeuren?

05:02:16

De heer Van der Schaaf: Waar vraagt u specifiek naar?

05:02:18

Mevrouw Jacobs: U zegt: we hebben genoeg middelen, we moeten gewoon inzetten. We moeten gewoon gaan handhaven." Dat hoorde ik u ook zeggen.

05:02:23

De heer Van der Schaaf: Kijk, wat we wel aangeven als het bijvoorbeeld gaat om woonoverlast en bouwoverlast, dat de hoeveelheid - ik kom daar zo bij een andere motie op terug - als je ziet wat de facto de handhaving capaciteit van de gemeente is, die vaak wel tekortschiet. Als je het hebt over wat het weerhoudt, dan is het dat.

05:02:43

Mevrouw Jacobs: Dank u wel.

05:02:46

De heer Van der Schaaf: Dan ga ik verder. Dat was motie dertien. Ja, even verder. Ja, motie negentien, daar hadden we het eigenlijk net al over. De motie pandbrigade voor aanpak

huisjesmelkers en huizenbeleggers, of verhuurdersinspectie. Dat is een thema wat natuurlijk al vaker aan de orde gekomen is en ik heb net denk ik ook al aangegeven dat het college ook van mening is dat hier wel een probleem in zit. Ook al eerder aangegeven door de burgemeester op ook vragen die er op dat punt zijn gesteld. Dus we kunnen in die zin die motie oordeel aan de raad geven. Het is wel zo natuurlijk dat we dit bij de totale middelen van de begroting, maar dat is uiteindelijk ook aan u, zullen voorleggen. De suggestie die gedaan wordt voor het dekkingsvoorstel. Maar ja, dat kunnen we bij de begroting betrekken, want om het bij de bouwleges te betrekken, dan loop je natuurlijk het risico dat het hoogstens een incidentele dekking zou kunnen zijn. Maar volgens ons kunnen we dat prima bij de begroting betrekken. Het is wel, hier wordt pandbrigade genoemd of verhuurdersinspectie. We hebben natuurlijk een afdeling VTH en die zullen in principe deze taken naar ons idee moeten gaan uitvoeren. Dat is punt 19. Dan motie twintig: betaalbare woningen in Groningen. Even kijken, hier geven we het oordeel aan de raad, met wel een paar kanttekeningen. De suggestie zou zijn om het vooral als onderzoeksvraag neer te zetten en daar bij het meerjarenprogramma inderdaad op terug te komen. In de algemeenheid is het natuurlijk zo dat die positieve resultaten die wij boeken op grondzaken, dat die natuurlijk ook vooral bedoeld zijn om de reserve grondzaken weer op peil te brengen. Op dit moment is die gewoon niet op peil. Daarmee, door die reserve grondzaken, zijn we ook in staat risico's te dragen die woningbouw weer versnellen. In die zin doet het geld zijn werk al. Aan de andere kant is het inderdaad het best waard bij een aantal ontwikkelingen, met name bijvoorbeeld bij de wijken De Held III of De Heldin, om te kijken of financiële middelen daar een oplossing zouden kunnen zijn, bijvoorbeeld bij Eemskanaalzone en Meerstad zien we op dit moment dat financiën niet zozeer de bottleneck zijn. Dat verschilt een beetje per plan. Maar met die opmerking erbij zou ik zeggen: oordeel aan de raad. Dan gaan we verder. Even zien, dan motie vierentwintig.

05:05:01

Voorzitter: Ja, gaat uw gang. CDA.

05:05:03

De heer Ubbens: Ja, bedankt Voorzitter. Even over motie twintig was het dan nog. We hebben vorig jaar ook al een motie aangenomen meen ik, of in ieder geval een toezegging gekregen dat De Held zou worden versneld. Ik vraag me nu een beetje af wat er dan nu per se niet gebeurd is het afgelopen jaar, waardoor het nu alsnog wel versneld kan worden.

05:05:20

De heer Van der Schaaf: Nee, het is niet zo dat op dit moment gebrek aan geld de reden is dat De Held tot nu toe niet versneld is. Het zou een risico kunnen vormen bij de verdere ontwikkeling van De Held. Op dit moment heeft is geld, in het huidige traject tot nu toe voor De Held, nog geen belemmering geweest. Maar we voorzien dat wel in de toekomst. Dat heeft te maken met het feit dat wij, dat is volgens mij ook door u als raad gebeurd, dat wij bijvoorbeeld bij het stedelijk investeringsfonds een reservering voor De Held van ik dacht vijf komma drie miljoen of vier komma acht, dat we die een aantal jaren geleden eruit hebben gehaald. Als argumentatie dat we die nu niet nodig hadden, maar het kan natuurlijk zijn dat we op een gegeven moment dat geld wel nodig hebben. Ja, dan zou dit een relevante discussie kunnen worden. Dat is in de ontwikkeling van De Held tot nu toe nog niet een belemmering geweest. Even kijken, motie vierentwintig: landschapsvisie. Oordeel aan de

raad. Ook met één opmerking ter suggestie. Er wordt gesproken over een kader stellende visie als onderdeel van de omgevingsvisie. Ja, dan zouden we nu eigenlijk, als je echt een serieuze visie wilt maken met alles wat erbij komt, zouden we het eigenlijk nu moeten starten, terwijl het concept van de omgevingsvisie vlak na de zomer naar buiten gaat. Juist in die omgevingsvisie staat juist heel erg veel over dit thema: landschap in relatie tot de ontwikkeling van de stad. Dus buitengewoon relevant. Suggestie zou zijn om inderdaad die omgevingsvisie te verrijken met een aantal stevige kader stellende uitspraken als het gaat om de ontwikkeling landschap versus stad en meer in detail, die visie uit te werken nadat we de omgevingsvisie hebben vastgesteld, wat denk ik ook de logische volgorde zou zijn. Maar met die opmerking kunnen wij de motie zeker het oordeel aan de raad geven.

05:07:03

De heer Ubbens: Voorzitter.

05:07:04

Voorzitter: Ja, de heer Ubbens.

05:07:07

De heer Ubbens: Ik begrijp uit de discussie net, we doen dit eigenlijk al. De studentenhuisvesting en over de studentenstad. Nu hoor ik eigenlijk: "Ja, de omgevingsvisie staat al helemaal vol met dit thema, er wordt al heel veel over gezegd. Maar we gaan het toch weer verder uitwerken." Die koppeling begrijp ik niet helemaal. Doen we dit nu al of gaan we echt iets nieuws doen?

05:07:27

De heer Van der Schaaf: Nee. Wat wij doen. Wij maken een omgevingsvisie. Het zou raar zijn als in de omgevingsvisie niks zou staan over landschap, dus daar staan natuurlijk uitspraken in over landschap. Hier wordt eigenlijk gevraagd: "Koppel die omgevingsvisie aan een specifieke landschapsvisie." Daarvan zeg ik: "Dat gaat in tijd niet meer lukken, om dat samen te laten doen." Uiteraard staat er uitspraken in de omgevingsvisie over hoe we met landschap om willen gaan. Op het moment dat je een meer gedetailleerde landschapsvisie wil, daar wordt in de motie over gevraagd. Je wilt dat het dieper ingaat dan het niveau van de omgevingsvisie, dan hebben we daar meer tijd voor nodig. Dat was mijn suggestie. Deze motie voegt wel degelijk wat toe aan wat we tot nu toe in ieder geval op de planning hebben staan. Even kijken. Ja, dan een motie over WIJS. Hiervan geldt dat eigenlijk alles wat hier staat prima aansluit bij wat WIJS al in heeft gezet. WIJS is een samenwerkingsverband overigens, geen stichting. De gemeente zit daarin. Overigens niet alleen de kennisinstellingen Hanzehogeschool en RUG, maar ook Alfa en Noorderpoort en ook wij. In die zin is het niet helemaal logisch om het Akkoord van Groningen hier als enige partner bij te betrekken. Maar in die zin oordeel aan de raad. Naar ons idee doen we dit al, maar het is ook niet zo dat deze motie tot iets oproept wat strijdig is met wat we nu doen. Dus oordeel aan de raad, zevenentwintig. Motie dertig over meer en betaalbare huurwoningen. Naar het idee is dit dezelfde motie ongeveer die vorige maand is ingediend bij het ambitiekader. Daar hebben we toen een oordeel over gegeven en naar ons idee hebben wij op basis van de woonvisie een behoefte geraamd aan de uitbreiding, voor alle duidelijkheid, van de sociale huurwoning. De nieuwbouw ligt veel hoger. Wij denken dat het voldoende is om dat

voorlopig te doen en al moeilijk genoeg is om dat de komende tijd voor elkaar te krijgen. Dus ontraden.

05:09:26

Voorzitter: Dank u zeer. Dan kom ik wethouder Jongman.

05:09:33

Mevrouw Jongman: Ja, dank u wel Voorzitter. Ik ga in op de moties vijf, zes, zeven, negen, achttien en zesentwintig. Het lijken wel bingogetallen, maar het zijn serieuze moties. Praten is goud. Een motie over discussienotitie agrarische sector. Wij hebben in de raadsbrief op 6 november 2019 al de inzichten op het gebied van de agrarische sector voor u samengevat. De wettelijke kaders en de rol van de gemeente op dit thema en waar wij een relatie mee hebben en hoe wij daar in samenwerking met de provincie Groningen en op basis daarvan heeft het college gekozen om geen apart agrarisch beleid op te stellen. En volgens ons is er op dit moment geen reden om dit nu te heroverwegen, waarbij we bijvoorbeeld op onderdelen zoals bijvoorbeeld het geitenbesluit, daar wel besluiten op nemen. Dus het advies is: ontraden. Dan ga ik over naar motie zes. Dat is de motie subsidievriendelijk.

05:10:45

Voorzitter: Mevrouw De Wrede heeft daar nog een vraag over.

05:10:50

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel Voorzitter. Ja, mevrouw Jongman ziet - heb ik het idee, vooral vanuit juridisch oogpunt - niet direct een reden om toch een soort landbouwnotitie op te stellen of een collegebrief met wat kaders, waarbinnen wij een discussie kunnen voeren. Maar is mevrouw Jongman het eens met zowel de Partij voor de Dieren als de VVD, als ik zo vrij mag zijn, dat er erg veel onrust is binnen de boerenstand en dat dat niet voor niks komt, omdat heel veel gevechten - zoals ik dat zonet heb geprobeerd uit te leggen - die we op dit moment voeren onderling, op het gebied van grond, energie, dat die plaatsvinden binnen de boerenstand. Dat die een beetje het strijdtoneel is geworden, dat daar veel onrust is en dat zie je aan die boerenprotesten die nu weer beginnen en dat we dat gesprek ook hier moeten voeren, waar het heen moet. Bent u het met ons eens dat dat ook een soort maatschappelijke plicht is, als democratisch orgaan, dat wij hier uiting kunnen geven aan maatschappelijk ongenoegen?

05:12:14

Mevrouw Jongman: Voorzitter, ik heb heel duidelijk toegelicht wat wij in november 2019 ook al met de raad hebben gedeeld, dat wij, wat de wettelijke kaders wel of niet zijn, wat onze rol is op dit thema, ook in relatie tot Rijk en provincie en dat is ook vooral de provincie hierin meestal leidend is. We hebben toen besloten en daar is ook alle gelegenheid geweest om daarover te discussiëren, om niet apart agrarisch beleid op te stellen. Wat ik dus net aangaf, bijvoorbeeld voor de geitenstop, hebben we wel bewust beleid, omdat het ook de gezondheid ging raken. Dat hebben we toen met u gedeeld. Dat zijn de kaders of in ieder geval het beleid van waaruit we werken. We hebben die inzichten voor u op een rij gezet en ontraden daarmee deze motie, om daar nu apart weer opnieuw bij stil te staan. Ik ga over naar de volgende motie, maar ik zie weer een vinger. Door naar de volgende motie, Voorzitter? Dat gaat over subsidievriendelijk. In een aantal samenwerkingsverbanden zitten wij niet als enige, daar zitten wij bijvoorbeeld met meerdere partijen, meerdere

gemeenten, in allerlei vormen. Wij voelen er niet voor om dit bij motie dan bij die andere partijen aan te geven, los van het feit dat wij daarin altijd natuurlijk handelen conform ons eigen beleid. Maar we willen niet daarvoor aparte afspraken via een motie afdwingen. Als iets in die samenwerkingsverbanden tegen ons eigen beleid indruist, dan zullen wij daar ook uiteraard iets van vinden. Ik geef nog even aan dat we in de voedselvisie bijvoorbeeld wel iets hebben aangegeven over de percentages dierlijk versus plantaardig. Dus dat is iets wat we ook zelf al ons ter harte hebben genomen. Motie zeven, dat gaat over geen stank voor dank en het is iets wat in uw raad bij praat met de raad naar boven is gekomen en daar ook door u via deze motie geagendeerd wordt. Ik wil even heel duidelijk aangegeven dat dit een nieuw thema is voor het college, dus daar willen wij echt serieus naar kijken, aangezien ook hoe het bij u geagendeerd is. Wij kunnen daar op dit moment nog niet de consequenties van zien, maar ons streven is om er zeker naar te kijken en de betekenis daarvan ook begrotingstechnisch bij het begrotingsdebat inzichtelijk te maken. Waarbij we dus niet kunnen vooruitlopen op de uitkomst, omdat we die nog niet weten, maar daar serieus naar gaan kijken. Motie negen, dat gaat over de meerkostenregeling. Oordeel raad. Wij kunnen daar, zoals het geformuleerd staat in de teksten, zeker naar kijken, waarbij we nog wel, zoals u dat geformuleerd heeft, kunnen wij op die wijze daarnaar kijken. Volgens mij is de tekst gewijzigd, maar ik heb nu de juiste teksten voor mij. Motie achttien, van zorg naar preventie. Wij staan positief tegenover de motie. Dat betekent oordeel raad. Ook het college hecht grote waarde aan de beweging van zorg naar preventie. We hebben daar bijvoorbeeld bij *WIJ* in 2021 ook al extra geïnvesteerd. De keten rondom jeugd en veiligheid versterkt. We zijn ook bezig met de tweede fase van sociale basis, gebiedsgericht in gesprek met inwoners over van alles en nog wat, wat er nodig is op het gebied ook van die samenlevingsopbouw, waarin u in uw motie ook over spreekt. Kortom, met van alles bezig. Dus oordeel raad, zoals u het hier geformuleerd heeft. Motie zesentwintig. Ja, ik herkende Marco Borsato volgens mij in de titel van de motie. Maar we gaan hem toch ontraden want waar het college al eerder over gecommuniceerd heeft, ook naar aanleiding van de capaciteitsonderzoeken, is dat er bijvoorbeeld in het najaar een blaashal komt ten behoeve van de sport, om daarmee ook ruimte vrij te spelen voor andere gebruikers in de sporthallen waar de sporters nu in zitten. Wij zijn intensief betrokken bij gebiedsontwikkelingen aan de oost- en westzijde van onze gemeente. Dan heb ik het over de Suikerzijde, Kardinge en de Eemskanaalzone, bijvoorbeeld voor de bouw van nieuwe sporthallen daar en komen we in het najaar met het IABB, dat is het Integraal Accommodatieplan Bewegingsonderwijs en Binnensport, waarmee we dus eigenlijk aangeven: we zijn volop met dit thema bezig. We ontraden daarmee deze motie.

05:17:00

De heer Bosch: Voorzitter, ik had daar een korte vraag over. Want is het dan zo dat het geld, als we nu in de begroting geen geld beschikbaar stellen voor deze binnensporthal, dat het dan eventueel vertraging op gaat lopen? Of zegt u eigenlijk: "We zijn er zo hard mee bezig dat we sowieso geen vertraging gaan oplopen."

05:17:19

Mevrouw Jongman: We zijn nog heel hard bezig om in al die plannen die ik bijvoorbeeld net noemde, Suikerzijde, Eemskanaalzone, we zijn gewoon bezig om te kijken voor de toekomst wat daar dan nodig zou zijn. En daar zijn we dus nu in de ontwikkeling van de plannen,

bijvoorbeeld Kardinge, hebben we uw raad ook toegezegd om daar in het najaar ook aan te geven wat daar dan de opgaven zijn. Dat is allemaal nog in de planfase en nog niet dat we daar volgend jaar al een sporthal neer kunnen zetten, want dat zouden we in de korte tijd die ons dan nog rest niet eens voor elkaar kunnen krijgen. Dus we zijn bezig met planontwikkeling. We hebben ook in de brief die we daarover gezonden hebben ook heel duidelijk aangegeven dat het nodig is om in de toekomst capaciteiten toe te voegen. Dus daar geen enkel misverstand over. Maar het is op dit moment nog te vroeg om definitief een voorstel te doen in de begroting van 2022.

05:18:08

Voorzitter: Dank u zeer. Dan ga ik naar wethouder Broeksma.

05:18:14

De heer Broeksma: Dank u wel, Voorzitter. In de woordvoering van twee fracties kom ik even terug op een vraag die ook gesteld is. Een opmerking die gemaakt is. Allereerst: GroenLinks vroeg naar de financiële ruimte voor de mobiliteitsvisie. Als u die in oktober vaststelt, dan hoort daar ook bij dat daar een uitvoeringsprogramma komt en het college heeft dat expliciet in beeld. Het is een onderdeel van de discussie over de voorbereiding van de begroting. De VVD vroeg naar verkeersveiligheid, een opmerking daarover. Vorige week heeft u vier voorstellen over verkeersveiligheid vastgesteld. Vandaag hebben we u weer drie voorstellen gestuurd over verkeersveiligheid, ook conform het meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer is dat een integraal onderdeel. U vroeg specifiek naar de Helperzoom, de kruising met de Helperzoom Noord, die pakken wij aan, daar studeren we op, ook in relatie met de fietsstraat Helperzoom Noord. We zijn nu met de omwonenden in gesprek in het kader van participatie. Dat brengt me als vanzelf, Voorzitter, bij motie twee, uw motie van de VVD en Stadspartij over participatie. In de visie van het college is participatie niet af te zonderen van het proces om tot een goed voorstel te komen. We hebben doen participatie ook niet omdat het moet, maar omdat we betrokkenheid van de inwoners belangrijk vinden en ook omdat dat tot betere voorstellen leidt. Van tevoren is de loop van een participatieproces ook niet goed te voorspellen. Moet je stoppen na drie bewonersbijeenkomsten? Ook als een vierde en vijfde nuttig zou zijn. We zoeken naar maatwerk en de flexibiliteit en de vraag is ook: is een gesprek met omwonenden participatie of is het een manier om tot een beter voorstel te komen? Of is het allebei? In ieder geval is het een integraal onderdeel van het proces. En tenslotte, participatie is ook niet bedoeld per se om juridische procedures te voorkomen. College ontraadt motie twee.

05:20:06

Voorzitter: De heer Boter.

05:20:09

De heer Boter: Ja, ik wilde even reageren op wat de wethouder erover zegt. Het is op zich een helder verhaal. Alleen de achtergrond van de motie was veel meer ingegeven om iets meer achtergrond en grip te krijgen op al die participatieprocessen, omdat ze vrij uitgebreid zijn en uiteindelijk veel inzet in kosten en ook wel redelijk wat tijd vergen. Dus het ging er meer om of er modelmatig dan iets gemaakt kan worden, zodat je daar wat meer grip op krijgt in de begroting of anderszins.

05:20:33

De heer Broeksma: Voorzitter, wat daaronder ligt, is dat u de participatie als een separaat iets ziet in een traject om tot een goed onderbouwd voorstel te komen. Wij zeggen: "Het is een integraal onderdeel van het hele proces." Ook omdat wij bewonersbetrokkenheid belangrijk vinden, maar ook omdat je zo tot betere voorstellen komt. Dat kan gaan om de verkeersveiligheid bij Helperzoom Noord, dat kan gaan over allerlei thema's, ook over ~ projecten. Voorzitter, een andere motie uit een andere portefeuille van mij is motie veertien over fietsers bij alle-richtingen-gelijk-groen, door een aantal partijen ingediend. De motie sluit aan bij wat we al gaan doen, namelijk een multimodaal netwerkkader ontwikkelen, een mooie term, in combinatie met de beleidsvisie verkeerslichten. Deze verzoekpunten van de motie zouden we daarin kunnen meenemen, als u de motie aanneemt. Dat doen we ook gezamenlijk met diverse stakeholders als de fietsersbond Groningen Bereikbaar, ~, provincie, Rijkswaterstaat en dat soort partijen. Een ontwikkeling die bijvoorbeeld speelt, is de intelligente verkeersregelinstallatie. Misschien heeft u mij een aantal weken geleden er eentje zien openen met de app ring-ring op zak, ring streepje ring. Hoe meer fietsers die app op zak hebben, hoe eerder het stoplicht voor fietsers op groen gaat. Probeert u het eens bij de kruising Damsterdiep Europaweg. Als dat lukt, dan gaat er een fietsbelletje. Doe dat maar eens een keer. Het is een complex samenstel van allerlei. Ja, dat klopt. Hé, ik herken de app ring-ring. Als u met een hele groep fietsers tegelijkertijd... Nou, kijk maar eens wat er gebeurt. Complex samenstel, Voorzitter, dus als ik de motie zo mag interpreteren dat wij hierop terugkomen op het moment dat wij daar de eerste gedachtevorming gepleegd hebben. Dat zal het eerste kwartaal van volgend jaar zijn. Voor de begroting lukt dat niet meer in verband met de complexiteit van het geheel. Ik heb u een aantal partijen genoemd, maar ook stoplichtmanagement is een bijzonder ingewikkelde. Als ik de motie zo mag interpreteren dat wij daar begin 2022 bij u op terug kunnen komen, dan geven wij oordeel aan de raad. Tot zover, Voorzitter.

05:22:56

Mevrouw Jacobs: Voorzitter, mag ik een verduidelijkende vraag stellen?

05:22:58

Voorzitter: Ja. Gaat uw gang, mevrouw Jacobs.

05:23:01

Mevrouw Jacobs: Dank u wel, Voorzitter. Ik had een vraag over de groene stoplichten over de fietsers. Volgens mij heeft in de vorige periode wethouder De Rook hierover de opmerking gemaakt dat het aanpassen ook nogal een kostbaar traject is en daar hoor ik u niet over. U zegt alleen maar complex. Maar complex kan ook moeilijk zijn en niet per se kostbaar. Is het omdat tegenwoordig een app wat goedkoper is dan waar we het destijds over hadden? Of komt uw voorstel ook met een financiële onderbouwing?

05:23:31

De heer Broeksma: Ja, uiteraard. Wat ik u net zeg over de intelligente verkeersregelinstallatie en een intelligent stoplicht, we hebben er vijftien van. Dus die intelligentie van die stoplichten, dat is een onderdeel van onze smart mobility, ook van hive mobility, waar wij een onderdeel van zijn. Daar wordt onderzoek naar gepleegd. Daar is afstemming over hoe die intelligente verkeerslichten optimaal kunnen bijdragen aan het goede verkeerssysteem in de stad Groningen. Dat is de winst die we daar kunnen halen. Als

we daar geen onderzoek, als we daar geen verdere actie op zouden ondernemen, zouden we de potentie van die intelligente verkeerslichten niet optimaal gebruiken. Dat gaan we doen. Het is geen kwestie van geld. Het is een kwestie van optimaal inregelen van die verkeersinstallaties, waar ook de kennis van Rijkswaterstaat, de kennis van de fietsersbond en de andere partijen, ~, Groningen Bereikbaar gebruik van maken. Zodat we met het bestaande systeem en de bestaande infrastructuur minder lang hoeven te wachten voor de stoplichten. De partijen die u in feite als gemeenteraad kiest hebben meer voorrang voor fietsers en wandelaars, OV, los van de hulpdiensten, dus ambulances enzovoort. Dat we daar keuzes in kunnen maken en die keuzes willen wij u voorleggen en in de motie wordt daar al een klein voorschot op genomen. Dus in die zin oordeel aan de raad. Tot zover, Voorzitter.

05:24:48

Voorzitter: Wethouder Bloemhoff.

05:24:51

Mevrouw Bloemhoff: Dank u wel, Voorzitter. De eerste motie waar ik op wil reageren is motie acht: van jaar tot jaar een leuke vakantie. Het is een mooi initiatief van de indieners voor de inzet voor de Speeltuinentrale. De Speeltuinentrale levert ook deze zomer weer een mooi activiteitsaanbod en een belangrijke bijdrage aan de gelijke kansen van kinderen. Onzes inziens horen daar wel resultaatafspraken bij. Dus we moeten echt in gezamenlijkheid goed kijken wat er precies elk jaar nodig is. Met die toevoeging is het oordeel aan de raad. Motie tien: kansen ongelijkheid sterker te lijf. Ja, kansen ongelijkheid sterker te lijf. Volgens mij gaat het college die kansenongelijkheid sterk te lijf. Vandaag heeft u twee stukken ontvangen, waaronder maatschappelijk akkoord VO. We maken ons druk voor de voorschoolse educatie, we hebben een hele onderwijsagenda gepresenteerd. Alles is eigenlijk gericht op die kansenongelijkheid bestrijden. Er staan een aantal dingen in de motie die we dus eigenlijk al doen. De verlengde schooldag, huiswerkbegeleiding. Er wordt gesuggereerd om scholen in armere wijken naar voren te trekken in de onderwijshuisvesting. Dat is precies wat we in het IHP al doen. Dus eigenlijk alles wat heir staat, doen we al, behalve één ding en dat is de eigen bijdrage voor de schoolkosten. Er wordt een suggestie gedaan om die van bepaalde scholen over te hevelen naar andere scholen. Daar heeft de gemeente geen rol in. Dat kan ook niet. De eigen bijdrage voor schoolkosten, de vrijwillige ouderbijdrage, die hoort gewoon bij een school. Een schoolbestuur kan zelf kiezen om extra geld in bepaalde scholen te steken. Dat gebeurt ook. Schoolbesturen kiezen juist ook om extra te investeren in scholen met een sociaaleconomische achterstandsscore. Dat gezegd hebbende, ontraden we deze motie. Dan de laatste motie. Dat is motie vijftien.

05:26:48

Voorzitter: Meneer Koks, de SP.

05:26:50

De heer Koks: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ik begrijp dat het voor de wethouder heel aantrekkelijk is om letterlijk in te gaan op alles wat er gezegd wordt in onze motie, maar het gaat ons naar met name om de constatering dat tien procent van onze bevolking laaggeletterd is en het gaat om de constatering dat we hoog op de segregatielijsten staan van de inspectie. Het college doet inderdaad al van alles, maar wij vinden - en of het nu

exact dit of exact dat moeten wezen, dat is nummer twee - dat er een schepje bovenop moet. Er zijn duizend plekken voor bijvoorbeeld de laaggeletterdheid. Als tien procent van de bevolking over die duizend plekken gaan, dan lig ik reeds lang in mijn politieke graf, voordat dat daadwerkelijk effect heeft gehad. Dus wij vinden - en of het nu zus moet of zo - dat er per definitie een stevige schep bovenop moet. Dat is de essentie van de motie. Dicht bij huis en dicht bij mensen in de buurt, dat dat hetgeen is waar wij voor pleiten.

05:27:45

Mevrouw Bloemhoff: Voorzitter, het college doet er een stevige schep bij. Volgens mij is dat helder, is het ook meerdere keren in het debat aan de orde geweest. Als het gaat om laaggeletterdheid hebben we juist gekozen om taalhuizen dicht bij mensen te organiseren in de wijken. Dus ook dat doen we al. Kortom, echt ontraden van deze motie, want we doen het allemaal al. Dan de motie: maak de match. Als je puur naar de verzoekpunten kijkt, op een effectieve manier werkzoekenden begeleiden naar een baan in de sectoren waar krapte is, kunnen we doen. We kunnen het hebben over een banenmarkt organiseren voor Koninklijke Horeca Nederland, kunnen we ook doen. Dat doen we ook al, die staat al gepland. Dus we doen veel dingen online. Maar waar ik toch even op wil reageren, dat zijn de constatering in deze motie. Er staat een constatering in deze motie dat we tienduizend mensen in de bijstand hebben, vierduizend mensen in de WW en dat die mensen per direct beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt. Er kwam ook een beetje in de bijdrage van mevrouw Jacobs een beeld naar voren alsof wij allerlei bijstandsgerechtigden per direct in de horeca of in de zwembaden kunnen plaatsen. Dat is natuurlijk niet reëel. Een heel groot deel van de mensen in de bijstand heeft problemen. Heeft psychische problemen, andere problemen. Het zijn mensen die meer dan een jaar afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Het is niet zo dat wij zomaar, om maar even gechargeerd te zeggen, een blik bijstandsgerechtigden open kunnen trekken en die zo in de horeca kunnen plaatsen. Daar verzet het college zich ook tegen, tegen dat beeld. Er werd ook nog de suggestie gewekt: tegenprestatie voor de uitkering. Alsof een werkgever zit te wachten op iemand die met lange tanden staat te bedienen. Ik denk dat niet. Werkgevers willen gewoon graag gemotiveerde mensen en onze medewerkers van Werk in Zicht doen hard hun best om mensen om te scholen, bij te scholen, voor wie dat kan, naar kansrijke sectoren.

05:29:40

Voorzitter: Mevrouw Akkerman.

05:29:42

Mevrouw Akkerman: Dank u wel Voorzitter. Ja, ik begrijp wat de wethouder zegt, maar ik was toch even nieuwsgierig. In de bijstandswet wordt ook gewoon gezegd dat als iemand werk kan vinden, het gaat dus niet om dingen die iemand niet zou kunnen, dat bedoelen wij ook zeker niet, maar als het werk is wat iemand wel zou kunnen, dat dat altijd voorgegaat. Vindt de wethouder dat dan niet?

05:29:58

Mevrouw Bloemhoff: Volgens mij vinden wij dat ook. Het beleid wat wij ook hebben, zeggen ze ook bij de dienst, is: "Niet naar je droombaan, maar naar je broodbaan. En via je broodbaan naar een droombaan." Dat is ook het beleid wat we doen. Maar het is niet zo dat je mensen kan dwingen en alsof iedereen nu geschikt is om in die horeca aan het werk te

gaan, dat klopt gewoon niet. Via de praktijk leren we dingen, we doen dingen via de basisbaan, via participatiebanen. Het beeld dat hier wordt geschetst van bijstandsgerechtigden klopt gewoon niet. Daarom ontraden wij ook deze motie.

05:30:30

Voorzitter: Mevrouw Akkerman.

05:30:32

Mevrouw Akkerman: Dank u wel Voorzitter. Ja, de wethouder zegt: "Als mensen niet willen, zitten werkgevers daar ook niet op te wachten." Maar horecaondernemers zijn inmiddels zo ver dat ze zeggen: "Laat mensen het alsjeblieft proberen en dan zien ze in de praktijk wel dat het echt leuk is." Daarbij is motivatie natuurlijk niet een natuurwet. Dat is iets wat kan veranderen. Is de wethouder dat met ons eens?

05:30:49

Mevrouw Bloemhoff: Natuurlijk kan motivatie veranderen. Het is ook zo dat we dat doen. We doen allerlei events om mensen te laten wennen aan sectoren. We hebben net het talentperron geopend op het Harm Buitenplein, waarbij je ook met een VR-bril kan kijken wat het werk in een sector betekent. De horeca is daar één van. Natuurlijk willen we graag mensen naar de horeca begeleiden, maar de suggestie dat we tienduizend bijstandsgerechtigden hebben die zo even in die kansrijke sectoren aan de slag kunnen. Helaas, was het maar zo. Helaas is de werkelijkheid een andere.

05:31:26

Voorzitter: Sommige beeldspraken zijn wel grappig, hè. Horeca, en dan met iemand met lange tanden daarin werkzaam. Goed. Dan kom ik bij de laatste preadviezen en ik kijk nog eventjes, volgens mij hebben we ze bijna allemaal gehad. Ik heb begrepen, het zweet parelt op het hoofd van meneer Been, dat de motie nummer achtentwintig over de reclamebelasting nog herzien wordt, of dat er nog wat mee gebeurt. Anders hebben we daar nog geen preadvies op. Komt er nog aan? Ze zijn zo gespannen nu hier achter de tafel wat er allemaal gaat gebeuren. Maar we horen het. Graag preadvies? Ja, oké. Wethouder?

05:32:29

De heer De Rook: Ja, Voorzitter, dit raakt eigenlijk aan de discussie die wij in de voorbereiding op de gemeenterekening hadden. Toen hebben we het hier even over gehad, ook naast de hondenbelasting die toen geagendeerd stond. Het college heeft aangegeven dat dit weliswaar een voornemen is om deze belasting in te voeren, al een aantal jaren, waar de keuze nu eigenlijk is, vanwege de situatie waar onze economie op dit moment in is en ook vanwege toch wel dat wij zien dat bij heel veel ondernemers, ondanks dat er misschien wel weer wat licht aan het eind van de tunnel gloort, de emotie nog heel hoog zit. Dat zij zich nog steeds ontzettend veel zorgen maken over de continuïteit van hun bedrijf, de Belastingdienst nog een aantal belangrijke uitspraken moet gaan doen het komend jaar. Het leek ons niet een goed moment om nu met ondernemers in gesprek te gaan over een nieuwe belasting. We verwachten dat ze dat er echt niet bij kunnen hebben, misschien nog niet eens zozeer financieel, maar vooral ook emotioneel. We verwachten dat dat de relatie van de gemeente met ondernemers echt flink op spanning zou zetten. Dus vandaar dat wij hebben gezegd: "Voer dat nu niet in." Dit voorstel zegt eigenlijk om dat dit jaar wel te doen. Ik begrijp vanwege de achtergrond dat de heer Been deze motie indient, maar wij denken

dat dit nu niet een verstandig gesprek is om nu te gaan opstarten, dus daarom zullen we deze motie ontraden.

05:33:40

Voorzitter: Dank u zeer. Dan resteren volgens mij nog twee moties en nog een reactie van mijn kant op een algemene opmerking die is gemaakt van de kant van de PVV. Daarin werd de zorg geuit over de rechtstaat. Die zorg leeft ook bij de tien regioburgemeesters en samen met de negen collega's hebben wij die zorgen ook neergelegd in een brief aan *haar*, waarin wij hebben gezegd: "Wil de hele keten van onze rechtstaat, dus vanaf opsporing en het bestuurlijk handelen tot en met het openbaar ministerie en de politie, maar ook de rechterlijke macht, weer op peil komen, dan is een bedrag van ten minste één komma drie miljard vereist." En dat heeft ermee te maken dat er grote achterstanden zijn opgebouwd in de afgelopen jaren, dat het criminaliteitsbeeld zeer verslechtert in ons land. Zware criminaliteit wat erg veel capaciteit vereist. En vervolgens, als we dat al kunnen leveren, ten koste van heel veel andere prioriteiten die dicht bij mensen staan, high impact crimes, dan moeten we eigenlijk constateren dat het openbaar ministerie vaak onderbezet is of met grote problemen kamt. Als dat helemaal op orde is en we de zaak verder kunnen brengen, dan zien we vervolgens een onderbezette rechterlijke macht, die ook zeer scherp moet prioriteren in datgene waar men aandacht aan kan schenken. Het belangrijke signaal is natuurlijk dat dit door tien regioburgermeesters is geformuleerd, maar ook samen met het openbaar ministerie en samen met de baas van de politie, Henk van Essen. Dat we hebben gezegd: "Ja, hier moet echt in de volgende kabinetsperiode aandacht aan worden besteed, want zo erodeert het landschap voor de rechtstaat." Als u dat wil, dan kan ik u een afschrift doen toekomen van die brief, maar die heeft destijds ook wel enige publiciteit, maar in het geweld van de huidige formatie dreigt dat een klein beetje onder te sneeuwen. Maar ik hoop wel dat dat punt van de veiligheid wordt opgepakt. We hebben er niks aan als we aan de ene kant van alles en nog wat proberen te doen aan de ondermijning, ook in onze regio en aan de andere kant moeten vaststellen dat het ergens in de hele keten daarna vastloopt. Dan preadvies op het punt van motie twaalf: herkennen van de mensenhandel en illegale prostitutie. Van de kant van de ChristenUnie en een aantal partijen verzocht wordt om te onderzoeken hoe er bij hotels in de gemeente Groningen meer bewustwording bij medewerkers gecreëerd kan worden en dit ook voor te leggen. Ik zou deze motie graag mee willen nemen in een oploop over de mensenhandel waar wij in het najaar mee willen komen en ook in het eerste kwartaal van volgend jaar dan concreet handen en voeten geven aan deze motie. Het is zeker een reëel punt. We moeten dan ook even goed kijken naar welke mogelijkheden we hebben. Ik moet ook constateren dat er van de kant van de goede hoteliers van alles en nog wat aan gebeurt, om dat soort zaken te herkennen. Ik doe u hierbij de toezegging dat wij daar nog op terugkomen en dan deze motie daarbij uiteraard zullen betrekken. Ik heb nog de motie onder nummer tweeëntwintig. Dat gaat over de boa-capaciteit, waarin het college wordt verzocht in kaart te brengen welke investeringen op het terrein van de boa-capaciteit noodzakelijk zijn om de uitdagingen aan te kunnen en u hierover in september 2021 nader te berichten. Het college ondersteunt de wens van deze motie en wij zullen dat ook in kaart brengen. Of dat helemaal in september gaat lukken, dat weet ik zo niet precies, maar wij zullen wel proberen goed aan te geven hoe het ermee staat. Ik herhaal dus datgene wat ik vorige week ook al heb gedeeld en zojuist in het kader

van de toezicht en handhaving in onze stad ook al naar voren is gebracht door wethouder Van der Schaaf. Wij zitten echt als zesde stad van Nederland aan de onderkant van onze capaciteit. Wij gaan dat, ook gelet op datgene wat ik net zei over de rechtstaat, we gaan dat zo niet meer volhouden. Mevrouw Jacobs nog.

05:39:08

Mevrouw Jacobs: Ik ben blij dat u de toezegging doet dat u in ieder geval ons het inzicht gaat verschaffen. Ik heb nog even een vraag over het feit dat u zegt: "September kan ik niet beloven." Mochten wij daar financiële ruimte voor willen zoeken in de begroting, kunt u dan wel toezeggen dat het ruim op tijd is en dat wij op het moment dat we daar ruimte voor vinden, dat u niet zegt: "Dat is te laat, want dat kan niet meer."

05:39:30

Voorzitter: Die toezegging doe ik.

05:39:31

Mevrouw Jacobs: Dank u wel.

05:39:34

Voorzitter: Dan heb ik de indruk. Ik blijf toch te kunnen multitasken ben ik net achter gekomen, ben ik eigenlijk wel trots op, dat ik volgens mij alle moties in behandeling heb gegeven met een preadvies erbij. Daar kunt u eventjes een halfuurtje op kauwen en dan hoor ik straks in uw termijn of u de moties zo wenst te handhaven of dat er nog een verandering in moet komen.

05:40:02

Mevrouw Jacobs: Een kwartier is misschien wel genoeg, Voorzitter.

05:40:06

Voorzitter: Dat weet ik niet.

05:40:06

Mevrouw Jacobs: We willen zo lang mogelijk genieten van het afscheid van meneer De Rook natuurlijk.

05:40:10

Voorzitter: Nee, nee, maar goed. Ik vind een kwartier, als u dat lukt, volgens mij moet het kunnen, maar we kunnen het er ook een kwartier over hebben. We doen een kwartier, dan wordt het toch twintig minuten, dus een kwartier. Dat betekent dat we om vijf minuten over negen weer beginnen. Er mag niet gerookt worden in de pauze.

05:57:56

Voorzitter: Ik verzoek de leden van de raad hun plaats weer in te nemen en wij gaan beginnen met de tweede termijn van de raad. Ik verzoek u om aan te geven of u nog een wijziging wenst aan te brengen in een motie die u heeft ingediend en eventueel ook uw opvatting daarover kenbaar te maken. En dan kunnen we dan nog kijken of er behoefte is aan een tweede termijn van het college, of dat we over kunnen gaan tot stemming. Ik had voorgesteld in het presidium voor de tweede termijn een omgekeerde volgorde te doen als bij de eerste termijn. Dus ik kijk eerst even naar de heer Van Kesteren, van uw kant.

05:58:49

De heer Van Kesteren: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ik zou nog graag even die quickscan die mijn fractie heeft laten maken over de RES, door De Groene Rekenkamer, die zou ik aan u willen aanbieden, aan het college. Mag ik nu naar u toelopen en dat even overhandigen? Officieel moment. College, doe uw voordeel ermee, zou ik willen zeggen. Lees ook eens dat boek van Syp Wynia, Tegen de Onzin en bekijk de documentaires van Marijn Poels. Een linkse documentairemaker, Voorzitter. Dat wil ik er wel even bijzeggen. Die komt niet uit onze hoek. Ik heb even met wethouder Jongman gesproken, want zij was vergeten om even terug te komen op mij verzoek om een toezegging. Ik begrijp dat dat moeilijk is, maar ik wil toch haar bedanken voor het feit dat zij wel met die sportpromotors in gesprek zou willen gaan. Bij deze. Ook heb ik het nog even met haar gehad over het boek

06:00:00

De heer Van Kesteren: honderd jaar topsport in Groningen. Een prachtig naslagwerk van Dick Heuvelman. Ik ben hier geen reclame aan het maken voor Dick Heuvelman, maar ik heb wel een sporthart en met name een Gronings sporthart en er zijn meerdere raadsleden die dat ook hebben. Ik zou toch het college willen vragen om eens een keer, als ze een keer om een cadeautje verlegen zitten, denk daar dan eens aan, want het is toch een prachtig boek. Honderd jaar topsport in Groningen. Tot zover, Voorzitter, dank u wel.

06:00:33

Voorzitter: Dank u zeer, dan kom ik bij de heer Bosch, Student en Stad.

06:00:37

De heer Bosch: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ik zal de tweede termijn gebruiken om op een aantal zaken die besproken zijn en moties verder in te gaan. Allereerst natuurlijk de besproken motie over overlast van studenten en om een visie te creëren van wat we precies willen als studentenstad. Hoe het CDA het mooi zei: "Hoe houden we deze mooie studentenstad nu zo mooi?" Het is goed dat men het gesprek aangaat met verschillende partijen. En ja, als er toenemende groei komt en het blijft maar groeien, dan moet je goed met die partners in gesprek gaan. Maar we moeten wel de juiste analyses trekken. Natuurlijk is er al jaren geluidsoverlast. Soms van jongeren, soms van andere mensen. Maar het is natuurlijk wel zo dat het de afgelopen tijd enorm is toegenomen. De logische conclusie is dan ook te trekken dat dat komt omdat de horeca dicht was en dan zijn er mensen die willen feesten. Zij doen dat eerder thuis en dat zorgt voor overlast. Daarnaast is onzes inziens ook niet de juiste aanpak harder straffen. Dat is het eigenlijk nooit volgens mij. Dat is dialoog, respect en begrip voor de ander en beide kanten op het gesprek voeren. Volgens ons is dat de juiste aanpak en zoals de gemeente dat nu ook inzet, met die dialoog, daar staan we eigenlijk helemaal achter.

06:02:01

Voorzitter: De heer Bolle.

06:02:03

De heer Bolle: Waar precies staat harder straffen in de motie?

06:02:08

De heer Bosch: Nee, dat staat er niet in. Ik reageer eigenlijk op de discussie die hiervoor in de eerste termijn gevoerd is en ik refereer aan de SP die daarover sprak. Vandaar dat. Ik

reageer niet precies de motie. Het is geen stemverklaring, zoals ik dat misschien later zal geven, maar meer een reactie op de eerdere discussie.

06:02:29

Voorzitter: De heer Dijk.

06:02:32

De heer Dijk: Wie heeft het dan gehad over harder straffen?

06:02:38

De heer Bosch: Ik ben in de veronderstelling dat de heer Dijk dat heeft gezegd, Voorzitter. Misschien ben ik in de war dat dat eerder was tijdens het vragenuur, daar dan voor mijn excuses. Maar ik weet wel dat één van beide in ieder geval vandaag gezegd is en dan reageer ik daarop.

06:02:55

De heer Dijk: Ja, Voorzitter. Ik vraag het omdat harder straffen, dat zegt de SP-fractie inderdaad. Harder straffen van die pandjesbazen. Die moeten hard gestraft worden. Natuurlijk overlastmakers ook, maar dat vindt u ook, neem ik aan?

06:03:11

De heer Bosch: Ja, zeker. Als je overlast veroorzaakt, kan daarvoor gestraft worden. Harder straffen dan dat we nu doen, lijkt mij onnodig en overbodig.

06:03:24

Voorzitter: Mevrouw Jacobs nog.

06:03:25

Mevrouw Jacobs: Dank u, Voorzitter. Ik snap eigenlijk niet zo goed wat de heer Bosch bedoelt. De heer Bosch zegt volgens mij: "Harder straffen heeft geen zin, we moeten de dialoog aan." Maar harder straffen is alsof je eerst een tik uitdeelt en dan deel je twee tikken uit. Maar dat zou volgens mij ook onze optie niet zijn. Maar wat bedoelt meneer Bosch met de dialoog aangaan? Want op een gegeven moment ben je misschien wel uitgepraat. Op het moment dat er nacht tot nacht overlast is, zou je dan maar willen praten, praten, praten, of dan wel eens een keer actie ondernemen?

06:03:58

De heer Bosch: Ja, Voorzitter, dan zou ik bijna het college gaan napraten nu. Het is natuurlijk een glijdende schaal. Je begint met de dialoog en je begint met ervoor zorgen dat er simpelweg goed contact is tussen burens en dat ze in eerste instantie elkaar daarover aanspreken of in ieder geval een gesprek daarover hebben, zodat het voor beiden een leuke en leefbare situatie is. Als dat dan niet werkt en dat loopt op en loopt op, natuurlijk moeten daar dan uiteindelijk ook sancties voor komen. Dat gebeurt ook nu gewoon. In de coronatijd is er bijvoorbeeld bij heel veel studentenhuizen hun geluidsapparatuur ingenomen. Nou, daar staan we helemaal niet onwelwillend tegenover. Er moet ergens een keer een grens zijn, maar dat we die grens eerder gaan leggen dan dat we dat nu doen, lijkt ons onlogisch en niet helpen. Over WIJS, Voorzitter, goed om te horen en natuurlijk bedoelen wij ook dat alle betrokken partijen daarbij betrokken worden. Niet alleen het Akkoord van Groningen, maar alle betrokken partijen. Goed om te horen dat het voornemens is voor de gemeente om dat uit te breiden. Over de sporthal. Ik denk dat onze intenties echt waren om zo snel

mogelijk de binnensportcapaciteit te vergroten. Maar we hebben ook wel gehoord dat het college eigenlijk dezelfde intenties heeft en dat het op dit moment niet helpt om de begroting daaropaan te passen, dus die motie zullen wij dan ook intrekken. Ik wil nog eventjes ingaan op de motie van de VVD over het gesprek over de horeca. We begrijpen de motie goed en er is ook een tekort. Wat wij wel zien en wat wij ook graag willen benoemen, is dat er in tegenstelling tot bijvoorbeeld in Amsterdam of Utrecht, hier erg weinig internationale studenten een baan kunnen vinden in de horeca. En natuurlijk is het goed recht van een ondernemer om aan te nemen wie hij of zij dan ook wil, maar wij denken wel dat er misschien voor sommigen ondernemers een wat ouderwets beeld is, dat het een vereiste is om Nederlands te spreken en dat zou dan eventueel een oplossing kunnen zijn om dat los te laten en ook verder te kijken naar internationale studenten die heel graag een baan in de horeca willen af en toe. De rest van de moties zou ik dan bij een stemverklaring op ingaan.

06:06:10

Voorzitter: Kunt u nog even het nummer van de motie aangeven die u intrekt?

06:06:17

De heer Bosch: Dat is motie zesentwintig.

06:06:20

Voorzitter: Zesentwintig. Die is ingetrokken. Dank u wel. Ik kom bij de Stadspartij.

06:06:34

De heer Sijbolts: Ja, dank u wel, Voorzitter. Wij zaten even met een klein dilemma, want ik had beloofd om verder te gaan met het restant van onze eerste termijn, wat ik niet af kon maken door alle zichzelf totaal niet herhalende interrupties. Maar speeltip negen van een niet nader casino luidt: weet wanneer je moet stoppen. Daarom slechts een paar punten van de Stadspartij waar wij nog even de aandacht op willen vestigen. Ten aanzien van sport hadden wij natuurlijk nog steeds graag gezien dat er extra investeringen aangekondigd zouden worden, want in onze ogen gaat er nog steeds niet genoeg geld naar sport. In die zin hopen wij straks ook dat bij de begroting die eind dit jaar gepresenteerd wordt, sportverenigingen niet te maken krijgen met tariefsverhogingen. Dat er een dringend tekort is aan binnensportcapaciteiten, dat weten we al langer. Daarom dienen we ook die motie met Student en Stad in. Het was eigenlijk voor een extra sporthal om iets meer aanscherping en zekerheid op dit punt te krijgen, maar het college heeft min of meer al wel aangegeven hiermee bezig te zijn, dus dat is voor ons voldoende en juichen we dan ook alleen maar toe. Het mooiste zou natuurlijk zijn als die sporthal straks weer in De Wijert komt. Ja, het dossier Haren, daar hadden wij nog niet bij stilgestaan. Afgezien van de OZB-verhoging en afschaffing van Diftar is Haren nog niet heel veel wijzer geworden van de herindeling. Inwoners maken zich nog steeds zorgen, niet allen, maar wel veel en ze zijn ongelukkig met de hele gang van zaken omtrent die herindeling. De Stadspartij wil graag nog even meegeven dat we er als volledige raad voor moeten blijven zorgen dat het bestuursakkoord zoveel mogelijk gerespecteerd wordt. Zorgen over leefbaarheid in onze wijken en dorpen, die hebben we verwoord met een aantal moties die wij gesteund hebben. Stadspartij wil ook nog eventjes laten weten dat wij het enorm waarderen, het werk van onze boa's en politieagenten, zeker het afgelopen coronajaar, een bijzondere tijd. Hun zichtbaarheid en

herkenbaarheid zijn belangrijk voor de stad en de dorpen. Daarmee houden we onze parken en wijken schoon en veilig en dringen we overlast terug. We zijn dan ook blij met de toezegging van de burgemeester op die motie. Voorzitter, afrondend, na het zuur, het zoet. Wij zijn benieuwd naar de komende begroting en de keuzes die voorgesteld worden. Daarbij danken we de vertrekkend wethouder voor zijn inzet van de afgelopen jaren en wensen wij alvast de aanstaand wethouder van financiën, die bijna op het souffleur bankje zit, veel succes. Uiteraard zullen wij ons ook deze zomer in blijven zitten voor een leefbaar en herkenbaar Groningen, Haren en Ten Boer. Dank u wel.

06:09:07

Voorzitter: Dank u zeer. 100% Groningen.

06:09:08

Mevrouw Menger: Ja, dank u wel, Voorzitter. Met betrekking tot motie twaalf sluit ik mij zo meteen aan bij de woordvoering van de heer Brandsema. Ik had nog wel iets over de motie. Ik moet hem even opzoeken, sorry. In ieder geval over de Speeltuinentrale. Wat wij als fractie een beetje hebben. Op het moment dat je je heel erg je focust op de kinderen in aandachtwijken, dat precies in die wijken dingen moeten gebeuren, dat is natuurlijk goed. Maar tegelijkertijd vinden wij eigenlijk ook dat je het wat breder moet trekken, waardoor je eigenlijk een soort vermenging krijgt en een beetje het stigmatiserende eraf wordt gehaald. Dat zouden we eigenlijk meer willen zien. Dat er een vermenging plaatsvindt, zodat kinderen ook gewoon zien, ik hoor evengoed bij de kinderen die het misschien beter hebben dan dat ik het heb, waardoor er misschien een omslag in het denken plaatsvindt, zowel bij de kinderen als bij de ouders. Dank u wel.

06:10:35

Voorzitter: Dank u zeer. Het CDA.

06:10:38

De heer Bolle: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, ik moet constateren dat de autoriteit van wethouder De Rook binnen het college, het gebouw verlaten heeft. Hij zei: "Als een motie overbodig is, dan zullen we een oordeel aan de raad geven." Maar ik heb toch een aantal keren hele andere dingen gehoord. Maar dat over dat ding. Ja, nog even over dat eenzijdig wijzen en het gebrek aan reflectie. Ik hoor niemand van de coalitiepartijen zeggen tegen inwoners: "Jammer, joh, dit gaan we niet goed onderhouden." Nee, die partijen zeggen: "Ik vind dat dit best goed onderhouden is en we gaan dat geld ergens anders aan uitgeven, want het ligt er wel netjes bij." En om vervolgens te zeggen: "Ja, we moeten wel het zwerfafval betrekken bij die gratis gesprekken die we gaan hebben over Diftar in Haren." Ja, dan buitengewoon relevant, dat hoor ik een aantal keren als kwalificatie van een motie. Ja, als er nu iets buitengewoon relevant is, dan is het wel nadenken over de groei van studenten om Groningen bruisend en in balans te houden. Hoe doen we dat? Wat kunnen we aan? De gemeente doet haar stinkende best. Dat zien wij ook. Daar zal het niet aan liggen. Maar als we het overkoepelend er niet over gaan hebben, hoe we daarvoor gaan zorgen, ook met die onderwijsinstellingen, dan doen wij ons uiterste best, maar dan staan we er uiteindelijk alleen voor. Als het dan om keuzes gaat en het maken van keuzes, zou ik willen zeggen tegen die partijen die hier tegen die motie gaan stemmen: ga die wijken in. Vertel maar dat we alles er al aan het doen zijn. Dat we keihard bezig zijn met handhaven bij

overlast. Leg maar uit welke afspraken we hebben gemaakt met onderwijsinstellingen, want ik ken ze niet. De enige afspraak die ik ken, is: jullie werven, wij bouwen.

06:12:28

Voorzitter: Dank u zeer. Dan kom ik bij de Partij voor de Dieren.

06:12:36

Mevrouw De Wrede: Dank u wel Voorzitter. Ja, zonet probeerde ik onder andere duidelijk te maken dat mensen en dieren veel meer op elkaar lijken dan wat we vaak onbewust aannemen. Dat het gebruik van dieren daarom moreel gezien niet acceptabel is. Als ondersteuning van mijn verhaal verscheen er zonet een bericht op nu.nl. Forellen zijn vatbaar voor amfetamineverslaving, inclusief afkickverschijnselen. Dat wilde ik even met u delen. Eén van de zaken die ik wegens tijdgebrek zonet niet meer kon vertellen, kon zeggen, was het feit dat alles overziend de ecologische crisis, het gebrek aan een effectieve klimaataanpak en dergelijke, er toch ook wel grote aanhalingstekens te plaatsen zijn bij de status van mensen als rationeel wezen, in aanvulling op het vermeende gebrek aan bewustzijn en gevoelens bij dieren. Wij zijn heel blij dat het college heeft aangegeven dat de vrijmarkt tot onwenselijke situaties leidt en bij monde van de heer De Rook ook aangeeft dat het een goed idee zou zijn om economische groei meer te problematiseren dan dat we de afgelopen veertig jaar hebben gedaan. Wij kunnen ons vinden in de manier waarop hij de motie interpreteert. Wij vinden dit waarlijk een zeer fraai afscheid voor deze wethouder, die wij verder veel succes toewensen. We zijn ook heel blij met de steun voor onze motie maar mij niet, die overigens alsnog mede wordt ingediend door D66. Verder eigenlijk niet zoveel op dit moment. Dank u wel.

06:14:16

Voorzitter: Dank u zeer. Dan kom ik bij de ChristenUnie.

06:14:21

De heer Brandsema: Ja, dank u wel, Voorzitter. Als eerste even een reactie op het CDA over het *borgniveau*. Ik meen te begrijpen dat de heer Bolle zei dat de coalitiepartijen aangegeven dat het er allemaal wel prima bij ligt. Dat zegt niet per definitie de ChristenUnie. We hebben daar bewust een keuze voor gemaakt, ook in de begroting van 2020, om keuzes te maken als het gaat om beheer en onderhoud. En ja, zeg ik ook tegen het CDA, dat zien wij, onze fractie, ook als wij door de stad lopen, fietsen en ons bewegen. Dat het effect heeft, dat is inderdaad wel de consequentie van de keuze die we gemaakt hebben in deze raad. Voorzitter, dan motie zestien. Daar hebben wij als fractie even lang over nagedacht, want de motie van de SP van vorige week hebben wij gesteund uit volle overtuiging, omdat onze fractie ook echt vindt dat we goed moeten kijken en waar we ook al vorig jaar mee gestart zijn: hoe kunnen we die begroting en het inschatten daarvan, beter en nauwkeuriger doen? Alleen bij onze fractie overheerst in deze motie toch wel wat meer het gevoel, als het gaat om risico nemen, dat het dan net even weer de andere kant op gaat. Wij zijn wel voor financieel degelijk beleid en wat deze motie uitstraalt, vinden we dat net niet daaraan voldoen. Voor wat betreft het derde overweegpunt in die motie, snappen we heel goed dat je kunt kijken: hoe zorg je er nu voor dat die opneideregelingen gewoon terechtkomen bij die mensen die er recht op hebben. Dat gedeelte van die *of*redenering van het verzoekpunt, die kunnen wij ook steunen. Maar we zullen dus vanuit die redenen tegen die

motie stemmen. Verder nog even iets over motie één, onze eigen motie over het IJslandse preventiemodel. Het enige wat ik daar nog even aan toevoeg, is dat ook D66 die mede zal indienen. Dan motie tweeëndertig, de motie van de SP. Een terecht punt over productiewerk wat vaak terugkomt in deze raad. Onze fractie had eerlijk gezegd een beetje het idee: is deze motie nodig, want het komt best wel vaak in de raad terug. Volgens ons was het signaal misschien eigenlijk wel duidelijk. Maar ook kijkend naar de reactie van het college zijn wij voor deze motie. Dus dat voor wat betreft motie tweeëndertig. Tot slot, Voorzitter, onze eigen motie twaalf. Dank voor de reactie van de burgemeester daarop. We kijken uit naar hoe dit betrokken en invulling gaat krijgen. We vinden dit een belangrijk signaal wat we hiermee afgeven en willen hem daarom wel in stemming brengen. Dank u wel.

06:17:00

De heer Dijk: Voorzitter.

06:17:02

Voorzitter: Meneer Bolle.

06:17:02

De heer Bolle: De heer Dijk was het die ook het woord vroeg. Ik ben heel erg benieuwd wat de ChristenUnie van motie dertien vindt.

06:17:13

Voorzitter: Meneer Dijk ook?

06:17:17

De heer Dijk: Ja, Voorzitter. Vanuit het college begrijp ik en ook vorige week, dat daar al veel aan wordt gedaan, ook in het kader van het Akkoord van Groningen en andere zaken. Dat gehoord hebbende, kunnen wij de lijn van het college daarin vinden en wordt er aandacht besteed en ingezet op het beheersbaar houden van de problematiek die er ook is als het gaat om de balans in leefkwaliteit tussen studenten en stadjes.

06:17:43

Mevrouw Jacobs: Voorzitter.

06:17:44

Voorzitter: Mevrouw Jacobs.

06:17:46

Mevrouw Jacobs-Setz: Ik heb een vraag aan de fractie van de ChristenUnie. Als u zegt dat er ingezet wordt op de balans, denkt u ook dat onze inwoners dat zien? In de Schilderswijk en in de Grunobuurt, rondom het Noorderplantsoen en de Korrewegwijk?

06:18:01

De heer Brandsema: Nou, Voorzitter. Als de vraag is of dit gelijk leidt tot een ontzettend rustige en gebalanceerde stad, dan denk ik van niet. De afgelopen tijd ga ik zelf af en toe eens rond een uurtje of half elf door het plantsoen heen. Ik heb daar rustige dingen gezien. Ik heb daar mensen gezien die aan het schaken zijn, maar desondanks zou daar best wel wat kunnen gebeuren. Maar volgens mij wat daar nu ingezet is, heeft dat effect. Maar ik zou hier niet durven zeggen dat het nu allemaal pais en vree is in de stad en dat er zeker nog wel dingen zijn waar mensen niet altijd blij van worden.

06:18:38

Voorzitter: Dank u zeer, dan is dat een mooi bruggetje naar de VVD.

06:18:44

Mevrouw Jacobs: Dank u wel Voorzitter. Mijn fractie wil het college in ieder geval bedanken voor de antwoorden en het uitgebreid ingaan op de moties, zoals waarschijnlijk logisch, soms zelfs naar tevredenheid. Maar ik denk dat één vraag onbeantwoord is gebleven, of ik heb het gemist in het uitgebreide betoog van wethouder De Rook. Maar ik heb de vraag gesteld, in het kader van corona hebben wij de betaaltermijn van onze rekeningen. Ja, hij knikt. Ik neem aan dat hij erop terugkomt. Ik hoop eigenlijk dat hij zegt dat het zo goed bevallen is, dat we het continueren. Hij lachte, dus het komt vast goed. Dat hoor ik straks. Ik vind het mede met het CDA erg jammer dat de visie in balans, de motie, dat deze ontraden wordt, vooral omdat wij met de SP en CDA van mening zijn dat het echt nodig is om met elkaar daar het gesprek over aan te gaan. En ik hoop nog steeds dat een aantal partijen het met ons eens zijn en dat we samen toch het college gaan vragen om met deze instellingen in gesprek te gaan en dat deze motie het gaat halen. We hebben ook vorige week in 'praat met de raad', hebben we ook echt mensen gehoord: "Jongens, help ons, want we vinden het fantastisch dat hier studenten wonen, maar de balans is echt zoek. Doe er wat aan." Die oproep heeft mijn fractie in ieder geval ook gevonden in deze motie. Wij kunnen ons ook aansluiten bij de oproep van de fractie van Stadspartij om het bestuursakkoord te respecteren, zoals dat door de voltallige raad van Groningen en Ten Boer in ieder geval ook is aangenomen. Ik zou wel graag een nuance willen maken dat de meeste Harenaren ontevreden zijn. Ik spreek nog wel eens mensen in Haren, zoals u ongetwijfeld weet. Ik sprak laatst mensen die zeiden: "Ik heb zo'n last van overlast." Ik zeg: "Wat bedoelt u dan?" Ja, er wordt overal aan de weg gewerkt. Toen zei ik: "Weet u wel wat dat betekent?" Dus dat is ook een kwestie van overlast. Maar eigenlijk gebeurt er ook wel wat goeds. Ik denk dat het ook belangrijk is om dat te zeggen. Ik weet zeker dat het verdriet van het verdwijnen van Diftar erg groot is, want scheiding kan nog steeds, maar we voelen het ook erg in de portemonnee. Ik denk dat één jaar hondenbelasting, dat we dat misschien nog wel kunnen dragen. Ten aanzien van de oproep van onze fractie en een aantal andere fracties om de lasten niet te verhogen, waarop het college bij monde van de wethouder zegt: "We hebben de intentie." Dat is mij helaas net een beetje te weinig. Ik snap de goede intenties, maar volgens mij heeft u die elk jaar en volgens mij zijn de lasten jaarlijks verhoogd. Dus dan weet ik niet zo goed wat ik met de intenties moet. Dus in ieder geval is mijn fractie voornemens om die motie in te dienen. Met het gevaar dat ik straks niet meer mag interrumpen zou ik graag de fractie van GroenLinks alvast willen vragen, op het moment dat ze de motie reclamebelasting zouden willen gaan indienen, als ze dat niet doen, hoeven ze de vraag niet te beantwoorden, om te reflecteren op de opmerking van het college bij monde van wethouder De Rook, dat het ondoenlijk is om nu het participatietraject met ondernemers aan te gaan voor de invoering van extra belasting. Mocht u dat wel overwegen, hoe u vindt dat je dat ondernemers in deze tijd kunt aandoen. Motie zestien, zou ik graag willen aansluiten bij dat wat de ChristenUnie zegt. Wij hebben vorige week ook de opmerking gemaakt over de cultuur in het begroten, maar toch houden wij wel van het juist en zuiver begroten en sluit ik me graag aan bij de woorden van de ChristenUnie. Ten aanzien van motie tweeëndertig, de laatste, hebben wij wel een beetje getwijfeld en we hebben eerst een taalkundige discussie gehad over eigen werk. Slaat eigen op werk of slaat eigen op eigen

werk bij de gemeente Groningen. En toen zei mijn fractie, ik natuurlijk niet: "Hij is van de SP, hè, dus dan is eigen werk vast een productiebedrijf, misschien een eigen tabaksfabriek en dat soort dingen." Aangezien wij ook tegen roken zijn, minus één fractiegenoot, zijn wij daar niet voor. Nee, wij kunnen ons wel vinden in het halen van productiewerk hier, maar wij zouden dan bijvoorbeeld... Stel nu dat er heel erg ruimte is voor een beddenfabrikant, zouden wij graag willen dat de wethouder van economische zaken stimuleert dat er bedrijfsgebouwen, bedrijfsruimte en grond beschikbaar wordt gesteld en dat vestigingseisen en alle vergunningen, u kunt ongetwijfeld voorstellen wat wij bedoelen, maar dat wij een eigen beddenfabriek beginnen lijkt ons niet het idee. Dus in die zin zullen wij tegen een motie stemmen, terwijl misschien een eigen beddenfabriek nog wel iets beter is dan een basisbaan. Maar goed, zo zijn het wat bespiegelingen die wij hebben. Voorlopig valt die helaas uit naar de negatieve kant. Meneer Dijk zou volgens mij willen reageren, Voorzitter.

06:23:18

Voorzitter: De heer Dijk is nu ook in zijn eigen termijn aanbeland? Bent u klaar, mevrouw Jacobs? Ja, ik dacht het al. Nou, dan ben ik bij de SP, de heer Dijk. Probeer de VVD te overtuigen.

06:23:31

De heer Dijk: Ja, Voorzitter, ik zou bijna willen zeggen, laten we geen tabaksfabriek bouwen, maar laten we wel dat soort sectoren naar Groningen halen waar we gewoon trots op kunnen zijn, dat we dat soort producten produceren. Of dat nu tabak of alcohol moet zijn, volgens mij hebben we hele bonte sectoren gehad in Groningen, maar wel dingen waar we trots op kunnen zijn. Voorzitter, ik zou toch nog willen vragen, inderdaad in aansluiting bij het CDA en VVD, de coalitiepartijen na mij nog willen vragen om te reageren op de motie visie balans in Groningen. Ik somde net al even op, de Hanzehogeschool zeven komma drie procent in 2020 erbij. De RUG, negen komma acht procent daarbij. Ja, noem dat maar verantwoorde groei. En dan vooral verantwoorde groei in een tijd dat er woningnood heerst en dat er ook dergelijke problemen zijn met studentenoverlast. Dan helpt het wel, hoe je het ook wendt of keert, dan helpt het wel als er druk komt vanuit de samenleving - en die is er - en dat die druk ook gehoord wordt en wordt gesteund door deze gemeenteraad. Dat is eigenlijk een oproep van de SP-fractie aan met name de PvdA, D66 en GroenLinks, die nog na mij komen. Voorzitter, ik werd in eerste termijn door de VVD voor Sinterklaas uitgemaakt. Dat was te verwachten en dat ervaar ik als een compliment. Door GroenLinks werd ik als klein kind uitgemaakt. Dat vind ik dan wel bijzonder. Op het moment dat je na jaren van kritiek leveren denkt, weet je, laat ik die hele pagina met kritiek gewoon schrappen en laat ik met alleen maar eigen ideeën komen. Dat wij meer en meer willen, ja, dat is volgens mij niet een grote verrassing als je spreekt met de meest linkse partij van Groningen en het land. En de SP wil niet alleen meer, maar wil vooral minder ongelijkheid, minder armoede, minder sociaaleconomische klassenverschillen. Daar is dus een plan voor nodig voor sociaaleconomische vooruitgang, zoals ik dat al zei. Ik ben benieuwd naar de reactie van coalitiepartijen op ons plan. Ik zei al, u moet toch toegeven dat daar een flinke schep bovenop op moet. Of u moet na mij gaan beweren dat het absoluut niet nodig is. Ik ben heel benieuwd naar uw reactie en ik ben ook benieuwd naar de reactie van de wethouder, want die zei volgens mij heel terecht: "Ja, we doen het allebei." We doen een beetje aan de sociale kant en we moeten ook bouwen, we moeten een stip op de horizon

zetten. Ja, volgens mij is dat precies een beetje het probleem. Van alles wat. Vraag het de SP, dan moet er echt een plan komen voor sociaaleconomische vooruitgang. Dus echt een keuze maken, Voorzitter. Die keuze kunnen we nu ook maken, want dat gekke forum staat er. Die binnenstad wordt opgekalefaterd. Daar heeft u de miljoenen al voor uitgegeven of beschikbaar. Dat cultuurcluster is er. Al die dingen zijn er. Maar laten we nu voor de komende tijd er echt voor kiezen om vol de sociaaleconomische ongelijkheid te gaan bestrijden. Want Voorzitter, verandering, echte verandering ontstaat natuurlijk als mensen opstaan en samen veranderingen afdwingen. De afgelopen jaren hebben wij dat met zoveel mogelijk inwoners buiten dit huis gedaan. En met wij bedoel ik de SP. Dit gecombineerd met oppositie en alternatieven in dit huis. Onze uitgestoken hand blijft en ik hoop hem ook nog vaak terug te horen, want voor de SP staat voorop dat het tijd is voor echt knettersociaal beleid en niet een beetje van dit en van dat, maar echt politieke keuzes waar ik het vandaag met u over heb gehad.

06:27:26

Voorzitter: De fractie van D66.

06:27:29

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel, Voorzitter. In eerste termijn was er terecht heel veel aandacht voor de rol van D66 in de coalitie en in dit college, want het college voert een groot deel van ons verkiezingsprogramma uit en daar zijn we natuurlijk heel trots op. Dat is ook niet zo vreemd, want als je bijvoorbeeld kijkt naar het verhaal over kansengelijkheid wat wij houden, dan kunnen wij daar bijvoorbeeld met de PvdA heel goede zaken over doen. Het hart van ons verkiezingsprogramma gaat daarover en dat zal de komende jaren in die zin ook niet anders zijn. Dus kansengelijkheid, dat is een speerpunt van D66. We zijn heel trots in de dingen die het college op dit gebied doet en ook realiseert. Ja, heel concreet natuurlijk, de verlengde schooldag, het verschil tussen kinderen die wel en niet naar de peuteropvang gaan. Dat verschil wordt door sommige kinderen met een bepaalde sociaaleconomisch achtergrond in de rest van hun schoolloopbaan al bijna niet meer ingehaald. Dus juist aan die voorkant proberen wij met bijvoorbeeld die rijke schooldag en die voorschoolse educatie, die ongelijkheid aan te pakken. Want de heer Bushoff heeft gelijk als hij zegt dat je beter aan de voorkant die ongelijkheid aan kunt pakken, dan dat je er later tien hulpverleners omheen zet, ook al moet je dat laatste natuurlijk ook gewoon doen als het nodig is. Over de claims van de SP wil ik het ook nog even hebben. Bijvoorbeeld in Amsterdam levert de SP al acht jaar de wethouder wonen. Als het ergens een grote puinhoop is op de woningmarkt, dan is het wel in Amsterdam. Dus ik begrijp dat, want de rol van de gemeente *bewoning* maakt het een heel ingewikkeld. Maar dan past het u denk ik niet om hier te gaan zeggen dat u in vijf jaar dat allemaal wel oplost, want volgens mij doet het huidige college het heel goed.

06:28:57

De heer Dijk: Voorzitter, waarom past dat ons niet? Ik zit hier.

06:29:01

De heer Rustebiel: Kijk, u zegt: "Als wij aan de bal komen, dan lossen wij dat in vijf jaar op." Terwijl dat probleem hardnekkig is en je dat als gemeente niet zomaar in je eentje kunt oplossen. Dat laat het voorbeeld in Amsterdam, waar u meedoet, ook zien. En nogmaals, wij

begrijpen dat het gaat zoals het gaat in Amsterdam. Maar laten we nu niet net doen alsof alle problemen zomaar heel gemakkelijk op te lossen waren, want dan hadden wij het hier ook wel gedaan, want wij willen ook die woningmarkt vlot trekken.

06:29:26

De heer Dijk: Voorzitter, sorry. Maar wat interesseert mij Amsterdam? Wat heeft het in vredesnaam te maken met wat we hier aan het bespreken zijn? Echt nul. Het is ook nog een stad waar een slechte voetbalclub speelt, maar dat terzijde. Maar wat heeft dat in vredesnaam te maken met de woningmarkt of het probleem van de woningmarkt in Groningen? Echt helemaal niets. Het heeft te maken met politieke keuzes. Ja, wij zijn overtallig in Amsterdam in het college. Dat klopt. Maar ik snap uw punt niet van Amsterdam.

06:29:56

De heer Rustebiel: Het gaat mij erom dat u hier een aantal claims neerlegt over de maakbaarheid van zeer complexe sociaalmaatschappelijke problemen die de gemeente niet in zijn eentje zomaar op kan lossen. Ik haal daar een voorbeeld bij van Amsterdam, waar u meedoet, waar het ook niet lukt. Want ik dus begrijp, maar laten we nu niet net doen alsof we alles hier in dit huis heel gemakkelijk op kunnen lossen, zonder partners en zonder steun van Den Haag. Zo simpel is het gewoon allemaal niet en het college doet juist op het punt van bijvoorbeeld ook wonen, werk, armoede en kansengelijkheid hartstikke goed zijn best.

06:30:24

De heer Dijk: Dus, Voorzitter, D66 is tevreden over hoe het gaat met die falende woningmarkt in Groningen? Daar bent u tevreden over? En als de SP zegt: "We moeten daar stappen bij doen." Dan zegt D66: "Nee, moet je niet doen."

06:30:37

De heer Rustebiel: Nee, wij zeggen continu dat er stappen bij moeten. Ik heb het net ook nog gezegd. Maar u zegt: "Ik los het in vijf jaar wel op."

06:30:43

De heer Dijk: Wij komen met een plan, met een voorstel om het in vijf jaar op te lossen. Ik snap uw punt gewoon niet. U zegt: "Het zijn stomme plannen. U pretendeert te veel verandering te kunnen bewerkstelligen." En u zegt eigenlijk: "Nee, dat kan allemaal niet." En komt met echt een kromme vergelijking over Amsterdam.

06:31:01

Voorzitter: U heeft uw punt gemaakt, de heer Dijk. De heer Rustebiel volgens mij ook. U kan uw betoog vervolgen.

06:31:07

De heer Rustebiel: Nee, precies, dus bepaalde problemen los je niet zomaar op. Helaas niet, was het maar zo. Ik wil nogmaals benadrukken dat wij trots zijn op die gedeelde agenda die wij met de PvdA en GroenLinks hier uitrollen en waarmee we denk ik juist die sociaaleconomische problemen die wij ook zien, dat we die aanpakken met elkaar. Bijvoorbeeld de moties van de SP over de kansengelijkheid en het sociaaleconomisch programma, die passen wat dat betreft ook heel goed bij ons en die zullen wij straks steunen.

06:31:34

Voorzitter: Dank u zeer. Ik kom bij de Partij van de Arbeid.

06:31:42

De heer Bushoff: Ja, dank u wel, Voorzitter. Groningen is natuurlijk echt een geweldige plek en er zijn sommige partijen in deze raad die altijd een valse tegenstelling wat mij betreft opwerpen, tussen investeren in sociale zaken en investeren bijvoorbeeld in cultuur, in de iconen waar we met zijn allen trots op kunnen zijn, zoals een Groninger Forum. Voorzitter, het was juist een conservatief Churchill die ooit in de oorlog zei tegen mensen, juist op dat soort dingen, op cultuur, op de dingen die het leven de moeite waard maken, zei hij tegen de mensen die zeiden: "Daar moeten we op bezuinigen." "Then what are we fighting for?" Volgens mij is het ook in die geest dat wij hier in Groningen blijven investeren, juist in de dingen die het leven de moeite waard maken. Voorzitter, volgens mij past dan ook een compliment aan de wethouder die vertrekt, die zich daar altijd hard gemaakt voor heeft gemaakt. Voor de cultuursector en voor een bruisende stad, voor een Groningen waarin heel veel mensen ontzettend het naar hun zin hebben. Dus complimenten daarvoor. Voorzitter, in mijn eerste termijn zei ik tegelijkertijd ook dat er natuurlijk ook wel mensen zijn in Groningen voor wie dat geluk nog niet is weggelegd, omdat ze niet zeker zijn van hun baan, geen huis kunnen vinden of omdat ze gewoon niet mee kunnen komen in het tempo van deze tijd. De vraag die zich dan oproept is: zien we deze mensen nog? Moet iedereen het zelf maar uitzoeken? Wat de Partij van de Arbeid betreft is dat niet het geval. Wij zullen altijd staan voor deze mensen en voor een ongedeelde samenleving waarin iedereen mee kan doen. Daar hebben we vandaag dan ook een aantal voorstellen voor gedaan. Extra investeren in buurten en welzijn. Extra investeren in het handhaven van een verhuurdersvergunning en een opkoopverbod. Dat zijn juist wel concrete maatregelen die ook overlast in buurten en wijken kunnen aanpakken. Voorzitter, natuurlijk deden we ook het voorstel om onszelf niet armer te rekenen dan nodig bij de begroting. Er zijn een aantal partijen geweest die zeggen tegen de coalitiepartijen: "Kijk eens in de spiegel wat je zelf kan doen als het aankomt op de gemeentefinanciën." Tegen die partij zou ik willen zeggen, enerzijds houden wij onze hand op, terecht, in Den Haag en anderzijds komen wij dus met een concreet voorstel om de gemeentefinanciën te verbeteren en om onszelf meer bestedingsruimte te geven. Ik verwacht dan ook steun van die partijen die daar altijd om hebben gevraagd, om met eigen voorstellen te komen. Voorzitter, met dat voorstel en hopelijk het kunnen creëren van wat extra bestedingsruimte kunnen we dus investeren in bestaanszekerheid en kansengelijkheid. Juist om die tweedeling in Groningen te overkomen. Dat lijkt de Partij van de Arbeid cruciaal. Tot slot, over de motie, ik weet niet eens welk nummer het is, maar volgens mij de motie van het CDA, waar al veelvuldig het debat over is gevoerd. Nummer dertien hoor ik in mijn oor. Voorzitter, het is een ongeluksgetal, dus misschien voelt de heer Bolle het al aankomen, wat wij gaan stemmen daarover. Maar ik wil er nog wel eventjes specifiek wat over zeggen. In het debat hoorde ik heel vaak: "Ja, het is belangrijk dat we met de onderwijspartijen in gesprek gaan over wat we kunnen doen voor het minder binnenhalen van studenten." En juist die gesprekken voeren we al. Toen werd net door in dit geval het CDA, de coalitiepartijen uitgedaagd om de wijken en buurten in te gaan en dan tegen die mensen te vertellen wat wij al doen en wat we nog meer kunnen doen of beter kunnen doen om die overlast te voorkomen. Wat we al doen, is in gesprek zijn met al die onderwijsinstellingen waar u dus met die motie op duwt. Wat we al doen, is

natuurlijk volop inzetten op jongerenhuisvesting om te voorkomen dat jongeren dus op straat hoeven te slapen of in tenten komen te slapen. Wat we al doen, is instrumenten in het leven roepen om overlast in wijken en buurten tegen te gaan. Maar waar het probleem op zit, is het handhaven van die instrumenten. En dus doen wij als Partij van de Arbeid een concreet voorstel om die instrumenten die we al hebben, beter te kunnen gaan handhaven. Sterker nog, ook samen met de VVD was natuurlijk het voorstel om extra boa-capaciteit toe te voegen. Dat zijn wel concrete maatregelen die ervoor gaan zorgen dat we de overlast in de buurten en wijken kunnen aanpakken. Alleen een visie en daarmee de wijken ingaan en zeggen: "Ja, we praten al zo veel en we gaan nu nog eens meer praten en een visie ontwikkelen." Nee, dat lost het probleem niet op. Wat het wel oplost, is extra handhavingscapaciteit toevoegen, zoals het voorstel van de Partij van de Arbeid is. Daarmee maken we onze wijken en buurten in Groningen leefbaarder en zorgen we ervoor dat Groningen de geweldige stad blijft die het al is. Dank u wel.

06:36:06

Voorzitter: De heer Bolle.

06:36:07

De heer Bolle: Voorzitter, er ligt natuurlijk helemaal geen voorstel hier om de boa-capaciteit uit te breiden. Er ligt een motie, ook waar wij op staan, trouwens, gezamenlijk met de heer Bushoff, hartstikke gezellig, om te onderzoeken hoeveel boa-capaciteit we nodig hebben. Maar ik zou aan de heer Bushoff willen vragen of ik met hem mee mag die wijken in, dat wij samen daar eens gaan aanbellen en dat wij dan aan die mensen uit gaan leggen wat we precies allemaal doen en hoe we ervoor gaan zorgen dat het ook niet erger wordt in de komende jaren, want dat is waar we het om gaat, want vandaag, twaalf uur vanmiddag, moet er weer noodopvang geregeld worden door de gemeente en de gemeente fikst het weer. Complimenten voor de wethouder. Maar dat is wel wat er aan de hand is. U kunt zeggen: "Och, we doen allemaal zo en wij zijn zo goed bezig met onze concrete voorstellen." Maar een diepgrondige analyse, zoals de heer Bosch zei, die hebben we nodig. Een plan voor de komende tijd, zodat het ook zo tof kan blijven in Groningen.

06:37:06

Voorzitter: Standpunten zijn helder. Genoeg op dit punt.

06:37:09

De heer Bushoff: Ik wil in ieder geval het aanbod van de heer Bolle wel aannemen om samen die wijken in te gaan, omdat ik er oprecht van overtuigd ben dat onze voorstellen wel degelijk ertoe kunnen leiden dat de leefbaarheid in de wijken in Groningen verbeteren.

06:37:22

Voorzitter: Nou, dat is een toezegging van de kant van de heer Bushoff aan de heer Bolle. Als we dan samen mogen gaan, wordt het nog gezelliger. Ik ben tot slot bij de fractie van GroenLinks.

06:37:41

Mevrouw Wijnja: Dank u wel Voorzitter. Een aantal dingen wil ik nog even bij langs. Ik wil nog even aansluiten bij wat de wethouder zei over inhoudelijk voorstander zijn van de overdracht van taken naar de gemeente. Dat zijn wij ook. Ik hoorde net in een discussie even iets langskomen over: "Ga je dan heel veel brieven sturen naar de formateur?" De reden om

dit voorstel te doen - en ik ben blij dat hij breed gesteund wordt - is juist om aan te sluiten bij wat de VNG al doet, om daarmee massa te maken. Het is zeker niet de bedoeling om allemaal losse dingetjes te doen, maar juist daarbij aan te sluiten. Ik ga nog even iets zeggen over de reclamebelasting. Twee dingen daarover, maar dit is bij de eerdere discussie in de commissie ook aan de orde geweest. Wat ons betreft, hoe wij ernaar kijken, is dat we op dit moment eigenlijk een soort technisch besluit nemen, want we zeggen, de keuze voor het tarief, of dat je het wel of niet door laat gaan, nemen we bij de begroting. Dan besluiten we over de hoogte en dan kunnen we ook beoordelen of wat de wethouder noemt, wat dan aan de orde is, of dat ook daadwerkelijk aan de orde is. En dan zeg ik tegen mevrouw Jacobs, want wij zien natuurlijk ook wel dat de situatie van ondernemers nu heel ingewikkeld is en heel lastig is en dat zij nog heel veel voor de kiezen hebben, maar het kan ook zijn dat de situatie tegen de tijd dat wij de begroting bespreken anders is. Wij zien nog wel ruimte om dat gesprek met ondernemers wat later aan te gaan en ook tegen hen te zeggen: "We nemen nu een voorgenomen besluit, maar als bij de begroting blijkt dat het heel dramatisch is, dan kunnen we nog zeggen dat we het niet doen." Wij denken dat als je die gesprekken op die manier insteekt, dat dat gewoon moet kunnen. Daarom handhaven we die motie op die manier. Dan ga ik natuurlijk nog even reageren op wat de heer Dijk zegt. Kijk, op zich vind ik een heel groot gedeelte wat de heer Dijk en de SP hier neerzet hartstikke mooi en is het goed dat er een positief en constructief verhaal komt op punten waar wij het met elkaar over eens zijn. Ja, ik ga nu niet iets zeggen om flauw te zijn, maar wel omdat het zo is. De naam van mijn partij is GroenLinks. GroenLinks. Het is zeker zo dat op een heleboel linkse sociale thema's mijn partij en de SP heel erg dezelfde ideeën hebben. Maar op andere onderdelen niet. Op de groene thema's, op bepaalde progressieve thema's niet. Ik snap wel dat de heer Dijk zegt: "Je moet eigenlijk vol inzetten op één crisis, op één grote opgave." Die wij ook zien, waar ook heel veel in gebeurt. Ik heb net een enorme lijst genoemd van dingen die het college al gedaan heeft, die nog op de planning staan, waar wij heel blij mee zijn, waar we trots op zijn. Natuurlijk zouden we wat sommige dingen betreft sneller willen en dat gaat wat ons betreft ook gewoon gebeuren. De volgende periode. Daar zitten we volgens mij helemaal op één lijn. Maar tegelijkertijd is het ook zo dat er ook een enorme klimaatcrisis voor de deur staat en daar willen wij ook grote stappen in zetten. Daar zijn wij het lang niet met elkaar over eens: wat je moet doen, hoe snel je dat moet doen. Ja, volgens mij blijkt uit alle debatten die we hier met elkaar gevoerd dat dat niet altijd hetzelfde is. Dan liggen we soms op inhoud weer wat dichterbij D66. Ik denk, als ik kijk naar alles wat we in deze collegeperiode tot nu toe hebben bereikt, zijn wij er heel trots op en zijn we er heel blij mee. Op onderdelen willen we zeker meer doen. Als de SP tegen ons zegt: "Ik steek u de hand uit en we gaan samenwerken op die sociale thema's waar wij het over eens zijn." Dat is een hartstikke goed idee, zijn we helemaal voor. Maar ik wil wel ook even de nadruk leggen op dat er ook verschillen tussen onze partijen zijn. Dat is helemaal niet erg, maar laten we niet net doen of dat niet zo is.

06:41:36

De heer Dijk: Voorzitter, ik snap die nadruk op de verschillen niet zo. Nee, ik snap het echt niet. Kijk, dat we het oneens zijn dat er niet op verschillende plekken in onze stad windmolens moeten komen, omdat bewoners dat niet willen. Ja, dat kan. Dat we het niet eens zijn over of er een zonnepark moet komen in de laaglandpolder, omdat die mensen

daar niet op zitten te wachten. Ja, dat kan. Omdat we het niet inderdaad niet eens zijn over Diftar, omdat de meerderheid van de Groningse bevolking dat niet wil. Ja, dat kan. Maar ik heb nu juist geprobeerd om vandaag niet de nadruk daarop te leggen. Volgens mij kunt u niet beweren dat er nog een flinke schep bovenop moet als het gaat om sociaaleconomische vooruitgang. U heeft in uw woordvoering duidelijk aangegeven dat u zich druk maakt over polarisatie in onze samenleving. Die polarisatie heeft een voedingsbodem en die komt daar vandaan. Dus knoop het in uw oren. We gaan die polarisatie nooit oplossen. Als we de sociaaleconomische ongelijkheid in Groningen niet gaan oplossen, zal die polarisatie groeien. Die uitgestoken hand blijft staan. Ik kom komende weken bij u op bezoek en dan gaan we een plan maken.

06:42:46

Voorzitter: Het mondt uit in de vraag: vindt u ook niet dat u dat in uw oren moet knopen?

06:42:50

Mevrouw Wijnja: Ja, ik vind ook dat ik het heel erg in mijn oren moet knopen. Nee, maar ik ben het helemaal met de heer Dijk eens. Er zijn heel veel overeenkomsten tussen ons. Op heel veel dingen zijn we het met elkaar eens, dus laten we het daar vooral samen over hebben. Hebben we volgens mij de afgelopen periode ook gedaan en op onderdelen ook heel succesvol. Jawel, toch? Kom nou. Maar het is gewoon ook zo, dat constateer ik ook, dat op onderdelen, ik hoor de heer Dijk verwijzen naar de plannen voor de binnenstad. Daar zitten ontzettend veel dingen in die gericht zijn op ons voorbereiden op alle veranderingen in het weer, die we nu al zien. Dat zijn ook dingen die we moeten doen. Dat zijn ook prioriteiten die voor ons hoog op de agenda staan en die door de SP gewoon anders geprioriteerd worden tot nu toe. En als de heer Dijk zegt: "We gaan de komende weken gezellig samen zitten en een plan maken." En de SP, wij kunnen het met elkaar eens worden over de hoge prioritering van de klimaatcrisis en het tegengaan van... Ja, nou ja, dan hebben we nog meer met elkaar gemeen.

06:43:56

De heer Dijk: Voorzitter, dit is dus zonde hè. Ik ga het nog een keer doen. Dit is dus zonde. Doe niet alsof die klimaatcrisis voor ons niet belangrijk is. Wij komen in al die buurten en wijken. Vanochtend nog zag ik bij Dennis aan de Boraxstraat zal ik aan tafel koffie te drinken. Ook daar worden zulke lullige tochtstripjes geplaatst en van die zielige aluminiumfolie dingen achter zijn achterste centrale verwarmingen. Dat is toch geen klimaatverandering? Die woningen hadden allang moeten worden gerenoveerd. Ook daar kijkt GroenLinks dan op dat moment weg. Dus kom bij mij niet aan dat wij klimaatverandering niet belangrijk vinden of energiebesparing. Ook als wij huurders hebben in de zaal boven in het provinciehuis, via een digitale inlog, die komen inspreken dat hun woning moet worden gerenoveerd, wordt er een andere kant opgekeken door GroenLinks. Dat vind ik zonde. Maar nogmaals, ik kom komende weken bij u langs en dan denk ik dat er best uit kunnen komen.

06:44:50

Mevrouw Wijnja: Hartstikke mooi. Nee, het voorbeeld wat de heer Dijk noemt, daar zijn wij het juist heel erg over eens. Volgens mij hebben wij de afgelopen twee begrotingen samengewerkt aan een voorstel om energiearmoede tegen te gaan. Daar gaat het mij niet om. Waar het mij om gaat, is om ook te benadrukken dat er nog steeds in prioritering ook

verschillen zijn tussen onze partijen en dan hebben wij weer meer overeenkomsten met andere partijen. Dat is hoe het werkt met coalities en dat is het punt wat ik wil maken. Maar dat weet de heer Dijk dondersgoed en daar gaan we het gezellig in de zomer over hebben.

06:45:21

Voorzitter: U bent door de tijd heen.

06:45:22

Mevrouw Wijnja: Volgens mij was ik daar. Nou, dank.

06:45:24

Voorzitter: Hartstikke goed. Ik heb nog een vraag aan wethouder De Rook staan. Wethouder.

06:45:34

De heer De Rook: Ja, Voorzitter, mevrouw Jacobs heeft de vraag gesteld over de betaaltermijnen. Die intentie is er zeker. Of we dat helemaal op het niveau van tijdens corona kunnen handhaven, dat moeten we nog even bekijken. Maar sneller is altijd beter. Mevrouw Jacobs heeft helemaal gelijk dat dit voor MKB echt een verschil kan maken. Sommige bedrijven proberen geld te verdienen door facturen lang te laten liggen. Dat doen wij niet, dus ik stel voor dat wij in het najaar even informeren over wat wij ook op de lange termijn op dit punt kunnen waarmaken, maar sneller is beter. Daar zullen we ons ook voor inzetten. Het tweede punt, Voorzitter, gaat nog over een motie tweeëndertig, want daar vroeg mevrouw Jacobs ook naar. Het college deelt denk ik de interpretatie van mevrouw Jacobs, dat we dit is echt zien als productielocaties breed, waarbij terecht in de motie aangegeven, ook kunnen bijstaan vanuit ieders en vanuit onze gemeentelijke dienstverlening. Dat het niet noodzakelijkerwijs hoeft te betekenen dat wij dan al die productie ook zelf hoeven te gaan doen of te organiseren. Maar ik denk dat de motie vooral beoogt dat wij gaan proberen om ervoor te zorgen dat dat soort functies weer naar de gemeente toekomen en dat wij als gemeente, met de kennis en ervaring, ons inzetten om dat goed te begeleiden. Dus dat is wat het college daaronder verstaat op het moment dat wij zeggen: oordeel aan de raad. Voorzitter, dan misschien toch nog, de heer Dijk heeft ons toch uitgedaagd om te reageren op zijn pleidooi. Daar kwam een aantal al van terug in het debat dat u met mevrouw Wijnja had. Maar ik zou in ieder geval willen zeggen dat wij als overheid ons niet kunnen veroorloven om bij de helft van onze verantwoordelijkheden niet thuis te geven. Wij kiezen heel bewust niet voor of/of maar voor echt een benadering die en/en is, door niet alleen te investeren in mensen die moeilijk meekomen en die steun nodig hebben, maar ook in alles wat Groningen een leefbare aantrekkelijke gemeente maakt. Dat zullen we ook in de toekomst blijven doen. Dames en heren, ik concludeer dat de vragen die er nog waren en de toelichtingen die vereist waren zijn gegeven. Ik heb de intentie om de beraadslaging nu te eindigen en over te gaan tot stemming van de moties.

06:47:26

De heer Koks: Voorzitter, er ligt nog de vraag van het college of wij twee moties willen aanhouden en die willen wij allebei aanhouden. Dat geldt voor motie eenendertig en motie elf over Kelderwerk, waarbij bij Kelderwerk wel geldt dat deze sportvoorziening al twee maanden dicht is en dat er een zoektocht gaande is naar huisvesting wat tot op heden nog geen resultaat heeft opgeleverd. En hoe langer deze tent dicht is, hoe meer jongeren zullen afhaken. Dus we dringen er wel bij het college op aan om daar snel onderdak voor te vinden.

06:48:05

Mevrouw Jacobs: Voorzitter.

06:48:19

Voorzitter: Mevrouw Jacobs.

06:48:20

Mevrouw Jacobs: Dank u wel. Ik was in mijn bijdrage vergeten om in te gaan op motie tweeëntwintig. Dat is de motie omtrent de boa's. Wij zijn blij met de toezegging die het college heeft gedaan en we zijn vooral ook heel erg blij met de noodzaak die breed ook in de raad wordt gedeeld, want ik weet zeker dat deze motie het zou halen, maar ook de erkenning die het college ziet dat de boa-capaciteit volstrekt ontoereikend is. We zien dan ook vooral de extra financiën in de begroting tegemoet en wij zullen u daar vast bij helpen. Dus wij trekken deze motie in.

06:48:56

Voorzitter: Tweeëntwintig ook ingetrokken. Zijn er nog andere moties die worden ingetrokken of gewijzigd? Ja, mevrouw De Wrede.

06:49:07

Mevrouw De Wrede: Ja, Voorzitter, dank u wel. Wij zijn nog wel even in gesprek, dus misschien kunnen we twee minuten schorsen?

06:49:17

Voorzitter: Ik denk dat u wel... Bent u met andere fracties in gesprek? Over welke motie?

06:49:22

Mevrouw De Wrede: Ja, motie, nou, het nummer weet ik zo niet, maar de titel was: praten is goud.

06:49:33

Voorzitter: Zijn er nog andere wijzigingen in de moties? Nee, dan geef ik de.... Motie vijf. Daar bent u over in gesprek met VVD dan? Dat lijkt mij te doen, daar gaan we allemaal even naar kijken nu. Iets zegt mij dat de beraadslaging in het achterkamertje is beëindigd. Macht en tegenmacht. We trekken het hele clichéboekje maar even open. Mevrouw De Wrede, wat doet u met motie vijf?

06:51:38

Mevrouw De Wrede: Daar wil mevrouw Akkerman graag het één en ander over te zeggen en ik ga mij daar zeer waarschijnlijk bij aansluiten.

06:51:44

Voorzitter: Kies uw woorden, mevrouw Akkerman.

06:51:48

Mevrouw Akkerman: Dank u wel Voorzitter. Ja, we zaten nog even met de procedure, want we zouden graag in het verzoekpunt willen aanpassen dat we het loskoppelen van de omgevingsvisie, dus dat wij graag een discussienota willen waarbij het ons echt erom gaat dat we dat gesprek willen voeren in de raad. Als dat dan inderdaad net voor september is of dat we dat in oktober gaan doen, of dat daar een werksessie bij hoort of niet, dat kan wat ons betreft. Maar moeten we dat dan ook echt nu letterlijk aanpassen? Of hoort datgene

wat ik nu zeg gewoon bij de beraadslagingen en kunnen we dan op die manier de motie indienen?

06:52:19

Voorzitter: Is dan het redactionele voorstel om de passage 'verzoekt het college voor de herijking van de omgevingsvisie' te laten vallen en dan gewoon ons te beperken tot een discussienota over het landelijk gebied, enzovoort, naar de raad te sturen? Als we die eerste woordjes kunnen veranderen. Dat is wat u wil.

06:52:47

Mevrouw Akkerman: Ja.

06:52:47

Voorzitter: Dan doen we dat. Ik kijk eventjes naar het college of men in het college daarmee uit de voeten kan. Dat betekent dus dat 'voor de herijking van omgevingsvisie' eruit valt en dat het verzoek aan het college is 'een discussienota over het landelijk gebied en de toekomst van verschillende agrarische bedrijfstakken naar de raad te sturen'. Wie van het college?

06:53:16

Mevrouw Jongman: Voorzitter. Volgens mij blijft wat ik al toegelicht heb bij de eerste termijn precies hetzelfde. We hebben nog in de brief van 6 november 2019 die inzichten op de agrarische sector voor uw samengevat en op een rijtje gezet. Punt. Ik weet niet of u dat aan de orde heeft gebracht toen of niet. Volgens mij hebben we daar ook nog een discussie over gehad. Wij blijven bij het standpunt dat daarmee we toen al de raad geïnformeerd hebben, dat u daarover een discussie heeft kunnen voeren en daarmee ontraad ik nog steeds deze motie.

06:53:47

Voorzitter: Mevrouw Akkerman.

06:53:48

Mevrouw Akkerman: Dank u wel Voorzitter. Ja, ik denk dat we een beetje langs elkaar heen praten, want dat gaat echt om de juridische kaders en waar gaat precies de gemeente over en waar niet? Waar deze motie eigenlijk toe oproept, is dat we een gesprek gaan hebben met zijn allen over deze sector, over wat we daarmee willen, wat onze ideeën zijn voor de toekomst en dat kan natuurlijk ook buiten de wettelijke kaders. Dat je bijvoorbeeld bij wijze van in de kaders al had kunnen zien aankomen wat we vinden van geitenhouderijen, omdat dat dan in die kaders vastligt. Dan zou je het nog iets breder moeten kunnen omschrijven, dat we een gesprek willen over het landelijk gebied en de toekomst. Blabla.

06:54:22

Voorzitter: Wethouder.

06:54:23

Mevrouw Jongman: Voorzitter, volgens mij hebben we duidelijk in die brief aangeven wat het college zich daarbij voorstelt. Hoe wij daarover denken. Als u zegt: "Ik wil daar een discussienota over." Dan kunt u misschien ook zelf met iets komen waarvan u zegt: "Dat wil ik agenderen." Volgens mij hebben we onze uiterste best gedaan om u daar goed over te

informereren, om u daar goed in te betrekken, in dat hele thema. Dus daar wil ik het bij laten, dat wij daar ons uiterste best gedaan hebben.

06:55:00

Voorzitter: Wat doet u met de motie? Of zegt u: "Ik pak zelf het initiatief." Daar kunt u overigens ook ambtelijke ondersteuning bij krijgen. Het is aan u verder.

06:55:14

Mevrouw Akkerman: Ja, dat is natuurlijk een heel mooi voorstel, hè, met die ambtelijke ondersteuning. Wij zullen hem intrekken en zelf met een voorzet komen. Dank u.

06:55:26

Voorzitter: Dan gaat dus vijf eruit. Maar nogmaals, er ligt al het één en ander en u kunt daar ook nog hulp bij krijgen, als dat door u gewenst wordt. Mag ik daaru8it concluderen dat wij... Meneer Been.

06:55:42

De heer Been: Ja, over motie achtentwintig. Wij maken toch het besluit om deze motie op dit moment in te trekken. Hoewel het belang voor het *herwinnen* van de openbare ruimte als een paal boven water staat, zien wij ook dat er op dit moment geen meerderheid te vinden is voor het dictum zoals het nu opgesteld is. We gaan richting begroting kijken of we daar wel toe kunnen komen.

06:56:10

Voorzitter: Dan sluit ik de beraadslaging en concludeer dat de moties onder nummer vijf: praten is goud; elf: toekomst voor Kelderwerk; tweeëntwintig: welke boa-capaciteit hoort bij de uitdagingen van de gemeente Groningen; zesentwintig: motie binnen, binnen in een hal, binnensporten, ja, binnen en motie achtentwintig over de reclamebelasting. En motie eenendertig over de inkomensondersteuning en bijzondere bijstand, geen deel meer uitmaken van de beraadslaging voor dit moment en dat wij dan overgaan tot de stemming over de resterende moties. Dan horen we wel of er eventueel nog stemverklaringen van uw kant zijn. Wij beginnen bij motie onder één van de ChristenUnie, PVV, VVD, Partij van de Arbeid en D66 over het IJslandse preventiemodel. Iemand nog stemverklaring? Niet, dan open ik de stemming. Er moeten drieënveertig stemmen worden uitgebracht. Dat is gebeurd. Voor eenenveertig, tegen twee, motie is aangenomen. Ik kom bij de motie onder twee van de VVD en Stadspartij: participatie is dat een beetje betaalbaar. Iemand nog stemverklaring? Niet het geval. Dan gaan we over tot stemming. Ik open de stemming.

06:59:32

Mevrouw Akkerman: Voorzitter, ik ben voor deze motie.

06:59:35

Voorzitter: Dan zijn er drieënveertig stemmen uitgebracht. Voor elf, tegen tweeëndertig en dan is de motie verworpen. Kom ik bij de motie onder drie. Dat is maai mij niet van Partij voor de Dieren, GroenLinks, ChristenUnie, Stadspartij en D66. Is daar nog stemverklaring?

07:00:01

Voorzitter: Meneer Brandenbarg.

07:00:04

De heer Brandenbarg: Voorzitter, dank. Wij zijn erg voor biodiversiteit. De gemeente doet dit

en heeft al een maabeleid, maar om nou mensen te gaan vertellen hoe ze hun postzegeltje gras niet moeten maaien vinden wij een vorm van betutteling en daar doen we echt niet aan mee.

07:00:18

Voorzitter: Dank u zeer. Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan gaan we over tot stemming.

07:01:19

Voorzitter: Voor, meneer Brandsema?

07:01:22

De heer Brandsema: Voorzitter, ik vond het altijd een keer leuk dat ik de laatste zou zijn. Dit duurt wel heel lang, dus ik heb voor gestemd.

07:01:28

Voorzitter: Voor 33 leden en tegen 10. De motie is aangenomen. Motie 04 'Kijk nou eens even goed' van de Partij voor de Dieren. Zijn er nog stemverklaringen? Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen.

07:02:32

De heer Leemhuis: Voorzitter, ook hier duurt het lang. Ik wil geacht worden voor gestemd te hebben.

07:03:04

De heer Van Kesteren: Tegen.

07:03:05

Voorzitter: Meneer Brandsema weer tegen?

07:03:08

De heer Brandsema: Ja, tegen.

07:03:11

Voorzitter: Nu wel een keer tegen. Voor 12 en tegen 31, totaal 43. De motie is verworpen. Dan zijn we bij Motie 06 'Subsidievriendelijk'. Iemand nog een stemverklaring? Gaat uw gang.

07:03:32

De heer Nieuwenhuijsen: Voorzitter, heel kort. Een sympathieke motie met tevens een even zo leuke naam, maar de motie doet niet helemaal recht aan hoe je deze problemen aanpakt en dat er wel degelijk leuke processen zijn die worden gesubsidieerd. We stemmen tegen.

07:03:50

Voorzitter: Anderen nog? Nee? Dan gaan we stemmen.

07:04:40

Mevrouw De Wrede: Voorzitter, het maakt misschien voor de uiteindelijke uitkomst van de motie niet zoveel uit, maar ik word geacht om voor gestemd te hebben.

07:04:54

Voorzitter: Nee, het maakt niks uit, maar het was wel lief bedoeld en dan doe ik het gewoon royaal, voor 3 leden en 40 tegen. Dat had slechter gekund, maar wel verworpen. Dan kom ik

bij Motie 07 'Geen stank voor dank'. Zijn daar nog stemverklaringen? Dat niet het geval. Dan gaan stemmen.

07:06:23

Voorzitter: Voor 32 en tegen 11, de motie is aangenomen. Dan komen we bij Motie 08. Die is van de SP, D66, Partij van de Arbeid, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, Stadspartij en Student en Stad: 'Van jaar tot jaar een leuke vakantie'. Ik zou er niet aan beginnen dit jaar. Ik open de stemming.

07:07:15

Voorzitter: Ik sluit de stemming. Unaniem aangenomen. Dan zijn we bij Motie 09 'De meerkostenregeling voor 2022' van de SP, Partij voor de Dieren, Partij van de Arbeid en Stadspartij. Zijn daar nog stemverklaringen? Dat is niet het geval. Ja, meneer Brandsema.

07:07:38

De heer Brandsema: Dank u wel, Voorzitter. Wij zullen toch tegen deze motie stemmen. Ik doe het uit mijn hoofd, maar het heeft voornamelijk te maken met het tweede verzoekpunt, waarbij het budget het doel op zich is, terwijl wij er voor zijn dat het budget de mensen bereikt die er recht op hebben, maar niet dat het volledige budget, extra, bij dezelfde mensen die het al hebben gekregen, op-geplust wordt.

07:08:03

Voorzitter: Anderen nog? Gaat uw gang.

07:08:07

De heer Moerkerk: Voorzitter, dank u. De regeling is nuttig en noodzakelijk. Daar bestaat geen twijfel over, maar geld opmaken omdat het er is zonder dat er exclusief beleid voor klaarligt en het op heldere keuzes is gebaseerd vinden wij onverstandig. We steunen hem niet.

07:08:25

Voorzitter: Anderen nog? Nee? Dan gaan we stemmen. Ik open de stemming.

07:09:09

Voorzitter: Ik sluit de stemming. Voor 34, tegen 9. De motie is aangenomen. Dan komen we bij Motie 10 van de SP en de Stadspartij 'Kansen ongelijkheid sterker te lijf'. Zijn daar nog stemverklaringen? Gaat uw gang.

07:09:30

Spreker 1: Deze is weer in de categorie sympathiek. In het debat met de wethouder leek er net wel overeenstemming te vinden te zijn voor de achterliggende gedachte, want die gedachte steunen wij ook heel erg. Voor de volgende keer - richting de heer Kok - als iets niet precies zus of zo moet, schrijf het dan ook niet precies zus of zo op, want we kunnen niet voor stemmen bij wat er nu is ingediend. Het is misschien iets voor het overleg tussen onze partijen.

07:10:06

Voorzitter: Akkoord, dat waren de stemverklaringen. Dan open ik de stemming.

07:10:47

Voorzitter: Ik sluit de stemming. Voor 19 en tegen 24. De motie is verworpen. Dan kom ik bij

Motie 12 van de ChristenUnie, 100% Groningen, Stad en Ommeland, CDA, D66 en de VVD 'Herkennen mensenhandel en illegale prostitutie in hotels'. Zijn daar nog stemverklaringen? Meneer Van Hoorn.

07:11:12

De heer Van Hoorn: Dank u wel, Voorzitter. Het herkennen van signalen van mensenhandel en seksuele uitbuiting is uiteraard van essentieel belang. Het is hierbij ook van belang om op te merken dat onvergund sekswerk niet per definitie gelijk is aan seksuele uitbuiting. In het kader dat het wel belangrijk is deze seksuele uitbuiting tegen te gaan en tijdig te herkennen, maar niet om het tegen te gaan en herkennen van het onvergund sekswerk, zal mijn fractie toch voor stemmen.

07:11:41

Voorzitter: Dank u zeer, nog andere stemverklaringen? Meneer Pechler.

07:11:47

de heer Pechler: Dank, Voorzitter. Bij die stemverklaring kan ik mij aansluiten.

07:11:51

Voorzitter: Anderen nog? Nee? Dan ga ik over tot stemming.

07:12:35

Voorzitter: Meneer Rebergen, ik neem aan dat u voor bent?

07:12:39

De heer Rebergen: Voorzitter, dat klopt.

07:12:40

Voorzitter: Dan is de motie unaniem aangenomen en komen we bij de Motie 13 van CDA, SP, Stadspartij, VVD, 100% Groningen en Partij voor de Vrijheid, 'Visie Balans in Groningen'. Zijn daar nog stemverklaringen? Meneer Bushoff.

07:13:00

De heer Bushoff: Voorzitter, de problemen zijn zeer serieus en ik snap de behoefte om daar aandacht voor te vragen, maar het gesprek voeren over de bekostiging van universiteiten heeft geen enkel nut op lokaal niveau. Dat moet echt op landelijk niveau. Op lokaal niveau kun je veel betere dingen doen dan nog een visie opstellen en dat heb ik ook toegelicht in mijn tweede termijn. Wij zullen dus tegenstemmen.

07:13:19

Voorzitter: Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming.

07:13:49

Voorzitter: Ik sluit de stemming. Voor 19 en tegen 24. De motie is verworpen. Dan komen we bij Motie 14 van GroenLinks, Partij van de Arbeid, D66, ChristenUnie en de SP, 'fietsers bij alle-richtingen-gelijk-groen-stoplichten vaker groen inde cyclus'. Zijn daar stemverklaringen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming.

07:14:59

Voorzitter: Meneer Leemhuis, u bent voor neem ik aan? Dat klopt en dat betekent voor 32 en tegen 11. De motie is aangenomen.

07:15:11

De heer Leemhuis: Voorzitter, nog even voor de volledigheid. Ook de Partij voor de Dieren, in de persoon van de heer Pechler, ondertekende deze motie.

07:15:23

Voorzitter: Top! De avond kan nou niet meer stuk natuurlijk. Hij fietst in één keer met een noodgang naar Beijum en alle verkeerslichten staan op groen. Dan komen we bij Motie 15 van VVD, 100% en de Stadspartij, 'Maak de match'. Zijn daar nog stemverklaringen? Meneer Bushoff.

07:15:51

De heer Bushoff: Voorzitter, natuurlijk willen we allemaal graag dat we zoveel mogelijk mensen aan het werk helpen, maar de suggesties die in het debat werden gewekt dat alle mensen die nu in de bijstand zitten zomaar beschikbaar zouden zijn voor al die doeleinden die de VVD omschrijft, is wat ons betreft echt onzin en doet geen recht aan deze mensen. We zullen dus tegen deze motie stemmen.

07:16:11

Voorzitter: Anderen nog? Meneer Rebergen,

07:16:14

De heer Rebergen: We sluiten ons aan bij de stemverklaring van de PvdA.

07:16:21

Spreker 2: Wij sluiten ons ook aan bij de stemverklaring van de PvdA en hoe de wethouder dit heeft verdedigd.

07:16:28

Voorzitter: Anderen nog? Nee? Dan gaan we stemmen. Ik open de stemming.

07:17:11

Voorzitter: De heer Brandsema, u bent tegen neem ik aan? Dat klopt. Dan mis ik niemand meer. Voor 9 en tegen 34. Dat betekent dat de motie is verworpen. Ik kom bij Motie 16 van de Partij van de Arbeid, GroenLinks en de SP, 'Meer begrotingsruimte, reken jezelf minder arm door beter te begroten'. Zijn daar stemverklaringen? De heer Van Kesteren.

07:17:37

De heer Van Kesteren: Voorzitter, de financiële situatie van de gemeente Groningen is zorgelijk. Decennialang PvdA-beleid heeft daartoe geleid. Ze zeggen dat er geld overblijft en als dat zo is geef het dan aan wethouder Diks voor de jeugdzorg, zou ik zeggen.

07:17:53

Voorzitter: Meneer Moerkerk.

07:17:54

De heer Moerkerk: Dank u, Voorzitter. Wij steunen van harte deze zoektocht naar ruimte in de begroting, maar vooral om dat om te zetten in ons begrotingsoverleg in lastenverlichting voor onze inwoners en ondernemers. Dat bespreken we graag dit najaar.

07:18:08

Voorzitter: Anderen nog? Dat is niet het geval, dus dan gaan we stemmen. Wie vergeet ik? Meneer Sijbolts.

07:18:19

De heer Sijbolts: Ik sluit me aan bij de stemverklaring van de heer Van Kesteren, voor de verandering.

07:18:27

Voorzitter: Meneer Been nog? Mevrouw Wijnja? Nee? Dat is aardig, u wees op de heer Sijbolts. Anderen nog? Nee? Dan gaan we stemmen. Ik open de stemming.

07:19:21

Voorzitter: Volgens mij is de meneer Been voor en meneer Rebergen tegen.

07:19:27

De heer Rebergen: Dat klopt.

07:19:29

Voorzitter: Dan mis ik nog meneer Nieuwenhuijsen. Meneer Nieuwenhuijsen is voor en dan komen we op voor 26 en tegen 17. Dan ben ik bij Motie 18 van Partij van de Arbeid, D66, SP, Partij voor de Dieren, GroenLinks en ChristenUnie, 'van zorg naar preventie' en gaat over het welzijn en samenlevingsopbouwwerk in wijken en buurten. Stemverklaringen? Nee, dan gaan we stemmen.

07:20:59

Voorzitter: De motie is unaniem aangenomen. Motie 19 van de Partij van de Arbeid en de SP, 'Verhuurdersinspectie, extra handhaving voor aanpak huisjesmelkers, huizenbelegger, bouwregels en bescherming erfgoed'. Stemverklaringen? Mevrouw Jacobs.

07:21:11

Mevrouw Jacobs: Dank u wel, Voorzitter. We hebben hier, binnen de fractie, enige tijd over gedebatteerd en dat zit hem in het feit dat wij het niet eens met alle ingevoerde regels, maar principieel vinden wij wel dat als er regels zijn je ze moet handhaven. Vanuit die intenties zullen we de motie steunen, maar niet omdat we het eens zijn met alle regels.

07:21:27

Voorzitter: De heer Van Kesteren.

07:21:31

De heer Van Kesteren: Voorzitter, ik heb al eerder gezegd dat voor de SP alle woningbezitters huisjesmelkers zijn. Daar ben ik het helemaal niet mee eens. We zijn wel tegen de huisjesmelkers en de incidenten die plaatsvinden, maar niet tegen de verhuur of verbouw van je eigen woning. Die vrijheid moeten we houden en ik zit bij een partij die de vrijheid hoog in het vaandel heeft.

07:21:53

Voorzitter: Anderen nog? Gaat uw gang.

07:21:58

Mevrouw Brouwer: Dank u wel. In de mail hebben we een andere motie binnengekregen dan op de site staat. Ik had het er al even met de PvdA over. De motie die wij als laatste binnen hebben gekregen daar zullen wij voor stemmen.

07:22:20

Voorzitter: Dat is deze die hier nu inhangt. Anderen nog? Nee? Dan gaan we stemmen. Ik open de stemming.

07:23:12

Voorzitter: Ik sluit de stemming. Voor 42 en 1 tegen. De motie is aangenomen. Dan komen we bij een Motie 20 van de Partij van de Arbeid, VVD en ChristenUnie, 'Betaalbaar wonen in Groningen door versneld ontwikkelen van de Eemskanaalzone, Meerstad, de Held 3 en Vinkhuizen-Zuid'. Zijn er stemverklaringen? Nee, dan gaan we stemmen. Sorry, mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

07:23:39

Mevrouw Brouwer: Dank u wel, Voorzitter. Hoewel er inderdaad een grote behoefte is aan nieuwe woningen mag dit, wat GroenLinks betreft, niet ten koste gaan van een zorgvuldige afweging tussen stadsuitbreidingen en natuur. De wethouder heeft vorige maand toegezegd om, samen met de provincie en natuurorganisaties, een integrale afweging te gaan maken tussen verstedelijking en natuurbehoud. Als wij de motie zo mogen uitleggen, dat de versnelling niet ten koste gaat van de zorgvuldige afweging, stemmen wij voor. Dank u wel.

07:24:14

Voorzitter: Dank u zeer. Anderen nog? Nee? Dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. D

07:24:56

De heer Bushoff: Dit klopt hoor.

07:25:05

Voorzitter: Het begon leuk, maar... Voor 38 en tegen 5 dus in die zin, mevrouw de Wrede maakt het niet echt het verschil. Ik help u even. Het is natuurlijk vooral van symbolische waarde geweest dat u dit toch even heeft willen accentueren, maar de motie is wel aangenomen. Dan komen we bij Motie 21 van GroenLinks, Partij van de Arbeid, SP, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, D66 en Student en Stad, 'Herstel financiële basis van de gemeente'. Zijn daar stemverklaringen? Nee, dan gaan we stemmen. Ik open de stemming.

07:26:27

Voorzitter: Ik sluit de stemming. Voor 42 en tegen 1. Daarmee is de motie aanvaard. Dan komen we bij Motie 23 'Afschaffen hondenbelasting'. Zijn daar nog stemverklaringen? Meneer Sijbolts.

07:26:43

De heer Sijbolts: Dank u wel, Voorzitter. Zoals in mijn betoog aangegeven zijn wij niet gelukkig met de dekking, maar wij zijn wel blij dat het, na 20 jaren proberen, nu eindelijk lukt om de onterechte hondenbelasting af te schaffen. Wij zullen instemmen met deze motie.

07:26:57

Voorzitter: De heer Van Kesteren.

07:27:01

De heer Van Kesteren: Voorzitter, ik het al eerder gezegd. De PVV-fractie is voor de afschaffing van de hondenbelasting. We hebben daar zelfs eerder een motie voor ingediend. Alleen de dekking zoekt mijn fractie in het uitgavenpatroon van de gemeente en niet zozeer in lastenverhoging. Omdat ik nu weet dat die motie wel wordt aangenomen - dat is mooie

bijvangst - kan de PVV-fractie toch een statement maken. We zijn tegen deze motie, omdat die de afschaffing van de hondenbelasting financiert met een sigaar uit eigen doos. De inwoners betalen dat zelf en dan slaat de hele raad zichzelf op de borst: "Kijk eens wat wij voor u geregeld hebben", maar in feite is het een vorm van volksverlakkerij. Mag ik dat zeggen, Voorzitter? Vast niet, maar zo bedoel ik het wel.

07:27:56

Voorzitter: Meneer Moerkerk.

07:27:57

De heer Moerkerk: Dank u. Ik sluit me nadrukkelijk aan bij de woordvoering van de heer Sijbolts met die toevoeging dat ik hoop dat de ruimte die in de begroting gevonden wordt dit najaar vertaald kan worden naar geen lastenverhogingen. Ook niet op dit vlak voor de hondenbelasting voor inwoners en ondernemers van Groningen.

07:28:12

Voorzitter: De heer Van Zoelen.

07:28:15

De heer Van Zoelen: Dank, Voorzitter. Wij stemmen voor deze motie. We zijn heel blij dat de inwoners van Groningen dit voor elkaar hebben gekregen. We vinden het alleen jammer dat de kennelhouders nu geen belasting meer hoeven te betalen. Dat is het enige.

07:28:31

Voorzitter: Anderen nog? Nee, dan gaan we over tot stemming. Ik open de stemming.

07:29:31

Voorzitter: Ik sluit de stemming. Voor 42 en tegen 1. De motie is aangenomen. Dan komen we bij Motie 24 'Landschapsvisie' van D66, GroenLinks, Partij van de Arbeid, VVD, Stadspartij en ChristenUnie. Zijn daar nog stemverklaringen? De heer Van Kesteren.

07:29:55

De heer Van Kesteren: Landschap is voor ons heel belangrijk, zolang er maar geen zonneparken worden aangelegd.

07:30:04

Voorzitter: Anderen nog? Mevrouw de Wrede.

07:30:10

Mevrouw De Wrede: Dank u wel, Voorzitter. Wij vinden het in principe een leuke motie. Wij vinden wel dat de motie erg is gericht op het landschap en hoe het landschap eruitziet - dus opgesteld vanuit menselijk perspectief - en dat die daarmee geen recht doet aan de urgentie van de biodiversiteitscrisis. Dat is iets wat hier, in deze raad, de laatste tijd vaak is besproken samen met de vernietiging van de natuur, die ook hier heel erg aanwezig is. We vinden het jammer dat deze motie komt nadat we vrij rigoreus besloten hebben over de Suikerzijde. Het voelt, wat dat betreft, een beetje als mosterd na de maaltijd van deze coalitiepartijen. Maar goed, wie weet haalt het wat uit, dus wij stemmen voor.

07:31:10

Voorzitter: Anderen nog? Nee, dan gaan we stemmen.

07:31:56

Voorzitter: Wij sluiten de stemming. Alle leden zijn voor dus de motie is aangenomen. Dan zijn we bij Motie 27 van Student en Stad en de Stadspartij, 'And Ohhh, when I'm old and WIJS'. Zijn daar nog stemverklaringen? Dat is niet het geval. Dan gaan de stemmen.

07:32:46

Voorzitter: Ik sluit de stemming. Voor 36 en tegen 7. De motie is aangenomen. Dan komen we bij de Motie 29 van de VVD, Stadspartij en 100%, 'Geen verdere verhoging van de lasten'. Zijn daar stemverklaringen? De heer Van Kesteren.

07:33:10

De heer Van Kesteren: Voorzitter, we hebben net de motie hondenbelasting gehad, dus ik vraag mij af hoe het dan met de ozb zit? We zullen toch voor stemmen, want dan moet je er ook naar handelen.

07:33:23

Voorzitter: Anderen nog? In ieder geval gaan we stemmen. Ik open de stemming.

07:33:59

Voorzitter: Voor 11 en tegen 32. Dat betekent dat de motie is verworpen. Dan komen we bij Motie 30 'Meer en betaalbare huurwoningen'. Zijn daar stemverklaringen? Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen.

07:34:45

Voorzitter: Ik sluit de stemming. Voor 11 en tegen 32, dus de motie is verworpen. Dan de laatste, Motie 32 van de SP en de Stadspartij, 'Onderzoek sociaal en nieuw economisch programma'. Zijn daar stemverklaringen? Dat is niet het geval, dus dan gaan we stemmen. Ik open de stemming.

07:35:35

Voorzitter: Ik sluit de stemming. Voor 39 en tegen 4. Dat betekent dat de motie is aangenomen. Dat brengt ons naar de voorstellen zelf. In de eerste plaats de besluitpunten onder de 'Meicirculaire 2021'. Wenst iemand daar een stemverklaring over af te leggen? Nee, dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen over de Meicirculaire en de besluitpunten die daarin staan. Ik open de stemming.

07:36:55

Voorzitter: Ik concludeer dat de besluitpunten uit de Meicirculaire door de raad unaniem zijn overgenomen. Dan zijn we bij het 'Financieel meerjarenbeeld'. Wenst iemand daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming over besluitpunten daaruit.

07:38:03

Voorzitter: Ook dat is door de gehele raad aanvaard. Daarmee zijn we met die punten klaar. Ik stel u voor dat we tien minuten pauzeren om even de benen te strekken en dan naar de rest van de agenda te gaan. Tien minuten schorsing.

5. Afscheid van wethouder P. de Rook

07:50:59

Voorzitter: We zijn bij het volgende agendapunt beland. Ik kon gisteren in het college nog de

kunstgreep toepassen door te zeggen: "We schorsen de B&W-vergadering. Morgen hebben we nog een hele dag een sessie en dan kan ik je nog iets langer bij ons houden". Het moment van vertrek, Paul, komt nu toch. We worden intensief gevolgd door Anne. Die zit elders en heeft vanuit haar positie al enig commentaar geleverd op hoe het hier, in de raad, gaat. Ik beloof u allemaal dat we een sneller stelsysteem gaan krijgen. Beste Paul, nu begint de afscheidstournee en er zullen je de komende dagen nog wel wat speeches bereiken. Er zullen nog wat aardige woorden tegen je worden gezegd, want dat hoort natuurlijk bij een afscheid.

07:52:18

Voorzitter: Om je daar een klein beetje geestelijk op voor te bereiden: ik was laatst bij een boekhandel in Groningen - burgemeesters komen overal - en toen vond ik deze tekst. 'Het is soms het beste om de mensen die van je houden te geloven op hun woord als ze je vertellen dat je mooi bent zoals je bent en de woorden te laten landen als zachte parachutes op je hart. Als ze je vertellen dat je goed bent zoals je bent, de woorden je harde vel te laten masseren. Als ze je vertellen dat ze dol op je zijn, de woorden in je knieholte te stoppen en bij elke stap te laten weerklinken. Laat hun woorden je tong weken, je muren afbreken, je vuisten verslappen. Laat hun liefdevolle blikken, laat hun warme armen, laat hun glimlachen precies dat zijn. Het is soms het beste om de mensen die van je houden te geloven op hun woord'.

07:53:49

Voorzitter: Beste Paul, de rekening en het voorjaarsdebat zitten erop. Ook je laatste klussen heb je tot een goed einde gebracht, zelfs met een unanieme raad op alle besluitpunten. Niet iedereen heeft kennelijk alle teksten tot in detail gelezen. Je deed dat op de voor jou kenmerkende wijze: inhoudelijk en verbaal sterk, her en der een kwinkslag en steeds verbinding zoekend met de raad. Je hebt nog één keer laten zien hoe betrokken je bent bij deze gemeente, hoe je bij alles steeds redeneert vanuit het algemeen belang en de blik houdt op de lange termijn. In je afscheidsinterview, het afgelopen weekend, reflecteerde je op je periode als wethouder en je deelde daarin wat je hebt geleerd. Zoals dat je als wethouder alleen samen met de raad en de inwoners de grote uitdagingen de stad en gemeente kunt oplossen en dat, als je het op die manier doet, er juist mooie dingen kunnen ontstaan.

07:55:17

Voorzitter: Hoe de raad dat heeft ervaren laat ik graag aan René Bolle over om te vertellen, maar naast het samenspel met al die anderen was er ook de wens om jezelf te laten zien en dat geef je ruiterlijk toe. Het is een onderdeel van de politiek en zelfs al is die behoefte de laatste jaren minder geworden, je wilde als bestuurder een kodak-portefeuille, zoals je dat zelf eens hebt genoemd. Dat bewustzijn van beeldvorming was er bij jou al vroeg, begreep ik. Tijdens de campagne van 2010, 11 jaar geleden dus, kocht de D66 fractie, op jouw aanraden, een zogenaamde Flip. Wie herinnert zich dat nog? Dat was destijds een hartstikke hip apparaat, want je kon er heel gemakkelijk mee filmen. Alleen wilde de toenmalige lijsttrekker nog wel eens uit de bocht vliegen en daar bleek zelfs de moderne techniek van Flip niet tegen opgewassen.

07:56:35

Voorzitter: Gelukkig voor jou waren je beeldbepalende portefeuilles ook de portefeuilles die jou echt aan het hart gingen: cultuur en sport. Met deze kanttekeningen natuurlijk, dat wij gisteren tijdens het werkbezoek aan Meerstad een beetje overdonderd waren door het feit dat de wethouder wel vroeg naar de sportvoorzieningen en de burgemeester hem eraan moest herinneren dat er in Meerstad wel iets meer cultuur mocht komen, maar dat geheel terzijde. Je hebt een hele belangrijke rol gespeeld in het verbeteren van de relaties met de sportverenigingen en het aanhalen van de banden met onze culturele sector. Toch was het niet allemaal alleen maar leuk. Net toen we als gemeente de financiële dreunen van de vorige crisis hadden verwerkt en er eindelijk ruimte kwam voor investeringen, barstte corona los.

07:57:37

Voorzitter: Toch heb je ook daar weer de schouders ondergezet. Je hebt gezorgd dat de voorzieningen openbleven en dat er steunpakketten voor ondernemers kwamen, maar je had het ook leuk gevonden als je, met het college en de raad, wat meer geld had kunnen investeren. Eigenlijk is het ongelooflijk dat je nog niet eens halverwege de 30 bent en al zo'n politiek leven achter je hebt. Toch blijkt, uit alle interviews van vorig weekend en van veel eerder, dat dit er altijd ingezet heeft. Al vanaf het eerste aantreden als raadslid wilde je je met dingen bemoeien, maar vooral om ze beter te maken en om te zorgen dat inwoners invloed hebben op hun leefomgeving. Je hebt daar de afgelopen jaren veel succes geboekt en je bent er, meer dan, in geslaagd, dankzij je consequente en intelligente optreden.

07:58:47

Voorzitter: Je weet mensen te verbinden en je ambtenaren en de inwoners te stimuleren en te betrekken. Soms met een grap, vaak met een verhaal en regelmatig met heel veel kabaal. Je vertrek zal nog lang na echoën in de gangen van het stadhuis. We gaan je missen in het college en de raad, maar gelukkig niet in de gemeente. Dank, Paul, voor al je inzet in onze mooie gemeente. Je hebt Groningen beter achtergelaten. Het ga je goed. We hebben natuurlijk een klein onderzoek gedaan naar waar je in je vrije tijd mee bezig bent. We hebben begrepen dat je ongelooflijk graag knutselt en dingen in elkaar zet. Daar hebben we iets op gevonden. Dat zit in dat cadeau en je krijgt er ook nog een bos bloemen bij.

08:00:30

Voorzitter: Dan geef ik het woord aan René Bolle.

08:01:11

De heer Bolle: Aardig, analytisch, bedreven, betrouwbaar, betrokken, bescheiden, benaderbaar creatief, collegiaal, cultuur, dynamisch, een goede kapper, grappig, gevat, een hoogvlieger, humor, een hekel aan inhoudsloze politiek, imponerend, inlevend, nuchter. Even nadenken ... de K? Ben ik bij de K? Nee, ik ben nog niet bij de K. Nuchter had ik gehad. Nee, niet meneer [onhoorbaar]. Nuchter, dan komen we bij de S van sterk, slim, scherp. De G van grappig, gevat. Had ik die al gehad? Bescheiden, eigenlijk verbindend toegankelijk. Als je het zou op moeten sommen ongelooflijk veelzijdig, maar Voorzitter, vandaag gaan we het hebben over het afscheid van Paul, dus genoeg over mij. Kijk, ik heb daarvoor verschillende mensen gevraagd welke woord of welke woorden erbij hen opkwamen als ze aan Paul dachten en dan krijg je dus deze lijst. Achteraf gezien had ik net zo goed zijn vrouw Anne kunnen bellen en vragen wat zij ervan vond, want deze lijst met positieve punten is bijna

eindeloos. Als Paul echt zo bescheiden is, dan moet dit in ieder geval een flink ongemakkelijk moment voor hem zijn en als dat dan mijn bijdrage mag zijn aan dit afscheid, dan doe ik dat natuurlijk heel erg graag. Overigens snap ik wel dat als je lange tijd met de heer Schroor samenwerkt, dat je dan als heel bescheiden overkomt, maar dat terzijde. Ik kreeg gelukkig ook woorden te horen als ampel, breedsprakig, overvloedig, uitvoerig, omstandig, veelomvattend, uitgebreid, omslachtig, breedvoerig, sneltreinspreker, sturend, schuimparty, houdt er niet van om verrast te worden, heel erg veel tekst – daar had ik net al iets over gezegd – en hij 'zit' op politiek. Je kunt de politiek wel uitgaan, Paul. Je kunt wel Paul uit de politiek halen, maar de politiek haal je niet uit Paul, want hij zit erop. Hij geniet er ook heel erg van, is mijn indruk, tenminste als hij het debat zelf mag doen. Een beetje mooi zitten wezen en urenlang zijn mond houden is niet zijn sterkste punt. Paul is, zoals veel mensen misschien niet weten, geen onverdienstelijk dichter. Ik kan me de lovende recensies echt nog heel goed voor de geest halen; "Wat een schande!", "Een afschuwelijk slecht amateurgedicht!", "De wethouder degradeert deze kunstvorm, hij zegt hiermee dat het geen kunst is en dat iedereen het kan", "Hij zou moeten aftreden". Nu, zo een zes jaar later, is het dan eindelijk zo ver: gerechtigheid voor de kunstvorm poëzie, Paul, ik heb het idee dat iedereen je deze nieuwe baan van harte gunt. Ik doe dat in ieder geval wel. Als je zo veel mooie woorden vanuit alle kanten naar je toe krijgt, dan heb je in ieder geval iets goed gedaan, nog los van wat je inhoudelijk bereikt hebt. Ik wil dan ook eindigen – hoe kan het ook anders bij zo een groot cultuurliefhebber – met een gedicht. Een gedicht van een groot Drents dichter, de heer Jannes, die mijn gevoel bij dit vertrek het meest treffend onder woorden heeft weten te brengen. 'Alles, alles wou ik voor je doen. Alles, maar het ging jou alleen maar om mijn poen. Echt er komt een tijd, dan heb je zeker spijt van alles wat je mij hebt aangedaan. Het is te laat, dus jij kunt gaan. Ga maar weg. Ik zeg je, ga maar weg'. Moi!

08:06:28

Voorzitter: Dan is het woord aan [onhoorbaar].

08:07:08

Jannes: [Jannes - 'Ga maar weg' wordt afgespeeld]

08:07:55

De heer De Rook: Dank je wel, René en Koen voor de mooie woorden. Geachte leden van de raad van Groningen, geachte leden van het college en alle andere aanwezigen. Ik begin maar even formeel, maar voordat ik met dit verhaal begin, wil ik eigenlijk iemand aan jullie voorstellen en dat is Ria de Wit. We hebben er ook beeld bij, als het goed is. Ik heb drie foto's. Ria werd op drie juli 1957 geboren in huize Tavernier en ze bracht haar jeugd door aan de Maaslaan. Ze ging naar de middelbare school. Daarna ging ze de docentenopleiding doen, Duits en geschiedenis. Dat deed ze om jonge mensen te helpen in hun verdere ontwikkeling, iets wat ze met name bij het Dokter Nassaucollege bijna 20 jaar heeft gedaan, als docent, als mentor, als vertrouwenspersoon en als decaan. Haar andere passie was haar enige zoon, waarvoor ze hemel en aarde bewoog, om voor hem een veilige, stimulerende en kansrijke omgeving te maken, want hij moest meer mogelijkheden krijgen om iets van zijn leven te maken dan zij ooit gehad had. U raadt het al, die zoon dat ben ik. Dat is het volgende beeld. Kijk, dit is de hele foto. Vlak voordat zij eind augustus 2009 overleed aan de gevolgen van borstkanker, kon ik haar nog vertellen dat ik mij had gekandideerd voor de gemeenteraad van Groningen en ik nam mij voor dat ik bij elke mijlpaal in mijn leven stil zou

staan bij wat zij voor mij betekende. Nu twaalf jaar later laat ik de mogelijkheid – ik hoop dat u mij dat vergeeft – niet na om als trotse en dankbare zoon stil te staan bij haar herinnering. Ja, Voorzitter, ik wil eigenlijk zeggen dat ik voor het eerst in jaren weer gespannen ben voor een woordvoering. De laatste keer was voor dat gedicht en ik hoop dat vandaag de recensies wat beter zijn. Voorzitter, 12 jaar geleden zette ik voor het eerst voet in het Groningse stadhuis en dat deed ik, omdat voor mij Groningen als thuis is. Ik voelde me dus ook vertrouwd om Groningen te vertegenwoordigen en dat woord, Voorzitter, vertrouwen dat komt nog wel een aantal keer terug in dit verhaal. Twaalf jaar gemeentepolitiek en ik wil eigenlijk beginnen met de volgende foto. Dan heeft u een beetje een idee, ook in de vergelijking met hoe ik toen binnenkwam. Ja, je zou kunnen zeggen dat, als je hier een vegetarisch dieet bij optelt en het lidmaatschap van een studentenvereniging van afgehaald dan zou het zo meneer Been kunnen zijn. Dit was bij een debat, Voorzitter. Ik weet het nog goed, dat was met Joop Vogel van de CDA-familie van de heer Bolle en dat ging over dat het CDA vond dat studenten maar de stad uit moesten en zo zie je, sommige dingen veranderen nooit. Voorzitter, dat is 12 jaar gemeentepolitiek en ruim 100 raadsvergaderingen – ik heb denk ik ongeveer 300 raadsvoorstellen verdedigt hier in deze raad – en ongeveer, heeft iemand laatst opgeteld, 1000 publieke optredens. Hoe vat je dat dan samen? Ik heb ook een aantal aanwijzingen van de voorzitter om niet alles bij langs te lopen, maar ik stel u voor dat ik van een aantal dingen even een voorbeeld geef. Een voorbeeld, eerst een voorbeeld van een wijze les. Ik heb er tallozen gekregen, maar laat ik deze met jullie delen. Dat was een les van Wilko Huyink, de directeur van Groningen Bereikbaar, die ik al heel lang ken en hij zei op mijn eerste dag als wethouder: laat me je deze les meegeven en ik hoop dat je er sneller achter komt dan ik in 40 jaar carrière en dat is dat je denkt bij de overheid en zeker in de politiek, dat je af en toe gewoon genaaid wordt. Dat mensen iets onoprechts doen, iets doen om jou te pakken, om jou te passeren. Dan denk je af en toe en uiteindelijk, zei hij, die les is dat is eigenlijk nooit zo. Als zoiets gebeurt, dan is dat, omdat je informatie mist, omdat je het niet helemaal goed begrepen hebt, omdat er iets speelt wat jij niet ziet. Het is eigenlijk nooit zo dat iemand moedwillig iets doet om jou iets aan te doen. Wat blijkt is dat dat ook helemaal is. Ik noemde die publieke optredens al en daar wil ik toch eentje van met jullie delen, want ze zijn over het algemeen heel leuk en sommigen zijn heel ongemakkelijk. Nou, daar heb ik echt heel veel verhalen van, maar laat ik deze met jullie delen. Mattias Gijsbertsen vroeg mij of ik iets van hem wilde overnemen. Dat was in de diversiteitsportefeuille en dat ging over sport. Ik was wethouder Sport, dus ik nam dat van Mattias over. Ik was erop ingesteld en dat was ook mijn briefing dat ik een verhaal zou houden voor allemaal sportverenigingen die echt voorlopers waren op het thema diversiteit. Ik dacht, dat is mooi, dus die kan ik mooi een compliment maken over hoe zij dat doen. Ik hield daar dus een verhaal, zoals u weet dat ik dat ongeveer doe, dus ik zei: "Wat vind ik het fantastisch om in uw midden te zijn. In een wereld waar gelijkheid en jezelf zijn helemaal niet zo normaal is, dat u daar het verschil maakt. Dat u zegt tegen uzelf en tegen uw leden dat je hier mag zijn, wie je bent, dat je homo mag zijn, dat je hetero mag zijn, dat je een transseksueel kan zijn, dat alles bij jullie gewoon mag. Dat vind ik zo inspirerend en ik ben ontzettend dankbaar dat ik in uw midden mag staan". Ik keek zo tijdens dat verhaal die zaal in en toen dacht ik, ik had toch een hele andere doelgroep verwacht bij dit verhaal, dan dat wat hier in de zaal zit. Pas later werd mij verteld dat dit helemaal niet voorlopers waren op het thema diversiteit. Nee, dit waren allemaal sportverenigingen die door hun sportbonden

waren berispt vanwege incidenten die gepleegd waren naar mensen die zich onveilig hadden gevoeld bij die clubs. Ze zeggen wel eens, je hoopt dat je in ieder geval mensen nog iets kan meegeven. Nou, ik denk dat ze het nog steeds wel daarover hebben. Voorzitter, dan ook maar voor nu één bekentenis. Die bekentenis is eigenlijk deze: ik was raadslid, ik was portefeuillehouder Ruimte en Wonen en in Ruimte en Wonen had ik vaak debatten met één van de voorgangers van de heer Sijbolts, de heer Prummel. Die debatten, die had ik vaak en waar ik vaak een beetje mijn handelsmerk van maakte in die debatten was dat ik meneer Prummel confronteerde met citaten die hij eerder had gedaan, die totaal afweken van wat hij op dat moment aan het zeggen was. Dat lukt vrij aardig, want dat was nog wel eens zo, maar ik durf nu wel te bekennen dat ik toch zeker de helft van al die citaten ter plekke heb verzonnen. Echter, vanwege het gegeven dat de raad en meneer Prummel zelf dat verschil helemaal niet zagen, gaf wel aan dat ik misschien toch best wel een punt had.

08:14:23

De heer De Rook: Voorzitter, sociale media zijn er en dat is om ons heen. Ik wil één van de geneugten van sociale media met u delen. In 2015 werd ik genomineerd voor beste bestuurder van Nederland. Dat stond volgens mij op OOG en daar waren comments onder gezet, waarvan één comment de volgende is en die ik graag met jullie deel, omdat ik dit zowel de gekte als de schoonheid van de sociale media vindt. Er staat dus een bericht: wethouder De Rook genomineerd als beste bestuurder van Nederland. Eerste comment: "Hij is zonder meer één van de best geklede wethouders die Groningen heeft, maar verder is die De Rook een totaal geschifte idioot". Dan, Voorzitter, ook maar een mislukking. Veel dingen zijn gelukt, maar ik vind altijd een beetje pathetisch als wethouders over hun eigen successen moeten praten bij hun afscheid, dus dan maar één mislukking. Ik heb namelijk geprobeerd om een publiekspodium te maken aan de Grote Markt, vanwege het idee dat juist jonge mensen hier in Groningen veel meer in aanraking zouden kunnen komen met kunst en cultuur en dat juist een podium aan de Grote Markt daar een gigantische kans voor is om veel meer mensen daar kennis mee te laten maken, zoals bijvoorbeeld *Tur* dat in Amsterdam doet. Nou ja, dat is dus niet gelukt en als u zich afvraagt waarom dan niet, dan kunt u dat het beste meneer Van der Meide vragen, denk ik. Voorzitter, na vier jaar raadslidmaatschap maakte ik de stap naar het bestuur en daar werden mijn ogen wel wat geopend, want als raadslid vond ik eigenlijk het formuleren van een stevige, scherpe en een goed onderbouwde mening het hoogst haalbare. Een aangenomen motie of het goede raadsbesluit, daarvan dacht je als dat lukt, dan ben ik er. Langzaamaan kreeg ik steeds meer het idee dat het een illusie is om te denken dat er heel veel verandert op het moment dat de raad of het college een besluit neemt. Dat er is namelijk niet het einde van een proces, zoals ik dat in de raad nog wel eens beleefde, maar eigenlijk pas het begin ervan. Toen begon het besef steeds sterker dat een mening of een besluit zonder uitvoering helemaal niets waard is. Daaraan gekoppeld ook het gevoel dat wij toch met zijn allen een beetje gevangen zitten in een politiek cultureel systeem, waar ik me de afgelopen jaren steeds minder comfortabel bij ben gaan voelen. De grootste opdracht die ik namelijk voel en nog steeds, maar ook toen ik begon, is het vertrouwen van mensen in de overheid weer te vergroten. Daarom is het gebiedsgericht werken ook zo belangrijk. Echter, mijn besef werd steeds sterker dat wij in de partijpolitiek, waar ik zelf ook jaren onderdeel van uit heb gemaakt en waarschijnlijk ook nog steeds, in onze jacht naar de gunst van de kiezer het vertrouwen van mensen in het systeem

alleen verder aan het aantasten zijn. U kent de symptomen wel. Het zijn vragen om de vragen. Het is een beeldvormingsgerichtheid, het is af en toe politiek vliegen afvangen. Het is korte termijn show kiezen in plaats van lange termijn resultaat. Het centraal stellen van onszelf in plaats van de mensen die het werk voor ons moeten doen en een hang naar symbolisme en het afstraffen van kwetsbaarheid in plaats van het belonen ervan. Ook echter het verdacht maken van politieke tegenstanders en het in twijfel trekken van elkaars integriteit vanuit electorale motieven en dat is echt zeer schadelijk voor het hele systeem. Begrijp me niet verkeerd, ik verwijt hier niemand iets. Ik wijs ook niet met vingers en dit gaat net zo goed over mij als over iemand anders. Ik beschrijf alleen het systeem, waar ik zie dat wij toch wel met zijn allen in vastzitten en de ongeschreven regels zijn die ons handelen voor een heel belangrijk deel inkaderen. Dit is ook geen Groningse probleem, zeker niet. In Den Haag is het nog veel erger, waar ministers dagenlang doorbrengen in de kamer bij debatten die gaan over wie heeft nu weer wat over wie gezegd? De marketing regeert daar. Als politici elkaar steeds uitmaken voor rotte vis, dan is het niet gek dat heel veel inwoners uiteindelijk het gevoel krijgen dat het hele zaakje stinkt. Kort samengevat zie ik ons vastzitten in een systeem dat gedefinieerd wordt door het uitvergroten van verschillen. Als dat lukt, daar zit de premie op, want zo kunnen we profileren en zo kan de kiezer ons zien en dat vindt de media interessant. Mijn stelling die ik graag met jullie deel is dat daar waar politici van mening verschillen, gebeurt helemaal niets. Echter, daar waar we het met elkaar eens zijn, waar de verbinding gezocht wordt, minimaal tot een meerderheid van een parlement, dáár zit de beweging. Daar worden besluiten genomen en daar worden dingen gedaan. Kijk maar naar de hondenbelasting vandaag. Dat er dingen gedaan moeten worden is zonneklaar, want de overheid, dames en heren, heeft wat mij betreft een levensgroot probleem, want we leveren niet genoeg. We zijn niet daadkrachtig genoeg en het duurt allemaal te lang. We schieten tekort in het leveren van antwoorden op de problemen van nu: het klimaat, internationale veiligheid, de woningmarkt en het bestrijden van de uitwassen van de vrije markt. We kunnen ons dus ook niet zoveel debat veroorloven, want we moeten aan de slag. Het is mijn overtuiging dat ons model van overheidssturing daarvoor op de kop moet. Het traditionele model van de centrale sturing ook binnen gemeente, voldoet niet meer in een wereld die volatiel, onzeker, complex en ambigu is. Wij zijn ingericht vanuit de traditie om gelijke gevallen gelijk te behandelen in plaats van ongelijke gevallen ongelijk, terwijl juist daar de behoefte zit; de menselijke maat. Decentraal sturen gaat uit van vertrouwen in plaats van controle, van verantwoord en achteraf in plaats van vooraf. Wethouders en directeuren als ondersteuners van de medewerkers in de uitvoering in plaats van andersom, maar het is ook de reden dat gebiedsgericht werken en het nieuwe model voor Groningse wijk- en dorpsdemocratie zo belangrijk is, want daar brengen we de overheid dichtbij en sluiten we aan bij de leefwereld van onze inwoners, in plaats van bij de programmatische wereld die wij gecreëerd hebben. Als ik de raad dan een advies zou mogen meegeven dan is het dit. Er is de laatste tijd veel aandacht voor de controlerende taak van politici. Ik zou een pleidooi willen houden voor een versterking van de kader stellende functie van de raad, waarbij de koers wordt uitgezet voor de komende jaren, waar de grote problemen worden geagendeerd en het algemeen belang – de burgemeester zei het al – wordt gediend. Een raad die dus richting geeft en het college niet alleen een mooie visies laat schrijven, maar ook afrekenet op resultaten in de uitvoering. De taak van de volksvertegenwoordiger is wat mij betreft niet alleen het vertegenwoordigen van individuele bewoners, maar ook het

behartigen van de grote opdracht die onze inwoners ons bij de verkiezingen hebben meegegeven. Ik maak me bijvoorbeeld ernstig zorgen over het plaatsen van bijvoorbeeld nieuwe woningen voor speciale doelgroepen. Wanneer de omgeving namelijk instemmingsrecht krijgt op waar deze voorzieningen mogen komen, dan is het antwoord namelijk: of nergens of in de wijken, waar omwonenden niet mondig genoeg zijn of georganiseerd genoeg om zich uit te spreken. Voorzitter, die verhouding met de raad als behartiger van het algemeen belang vond ik één keer mooi naar voren komen. Ik had een debat, ik weet niet meer met wie het was – misschien was het meneer Koks wel – over het meerjarenprogramma verkeer en vervoer. De vraag was over het programma verkeer en vervoer: wat vindt de inwoner hiervan? Dat was de vraag aan het college, waarop ik namens het college antwoordde: "Ik dacht eigenlijk dat ik hier zat om dat aan u te vragen". Als het namelijk gaat over de bewoners, daar gaat het over ons, want dat is onze legitimatie om hier samen te mogen beslissen over de toekomst van deze gemeente, omdat wij bewoners zijn. U, en voor een deel het college ook, bent aangewezen om namens de bewoners het algemeen belang te dienen en dat is een verantwoordelijkheid die niet te delegeren is. Voorzitter, dat besef is bij mij altijd heel sterk geweest. Ik heb 12 jaar in de politiek mogen functioneren, niet omdat ik iets goed kan of dat ik ergens heel veel verstand van heb of omdat ik er een diploma voor heb gehaald, maar in essentie omdat ik het vertrouwen heb. De eerste vijf jaar van de kiezer en de afgelopen zeven jaar van u. Dat vertrouwen heb ik ook altijd heel sterk gevoeld. Natuurlijk was er debat. Er waren fracties die – zeg ik tegen de heer Dijk – bijna tegen elk voorstel hebben gestemd wat ik enigszins betekenisvol hier bij u heb neergelegd, maar ik voelde het vertrouwen van uw raad altijd. Het vertrouwen dat ik het beste met u voor had, dat ik op de taak was toegerust en dat ik de klus kon klaren. Dat vertrouwen ervaren dat is echt een voorrecht, maar tegelijkertijd is dat ook een basisvoorwaarde om te kunnen functioneren, want een wethouder die het vertrouwen van de raad kwijt is, voegt voor de organisatie en dus ook voor de bevolking niets toe. Ik wil u voor dat gevoel van vertrouwen al die jaren ontzettend bedanken en in het bijzonder mijn eigen fractie: Sander, Jim, Ido, Koosje en Tom, maar natuurlijk ook Bernt, Wieke, Ton, Jetze en al die anderen. Dank voor de kans die jullie mij gegeven hebben, dat jullie in mij geloofde en dat jullie me de afgelopen jaren door dik en dun hebben gesteund. Ik dank bij deze gelegenheid ook de bodes van het stadhuis, die weer een lange avond tegemoet gaan en voor wie geen verzoek te gek was. Natuurlijk bedank ik ook de medewerkers van de griffie voor hun ontzettend belangrijke werk. Een bijzonder woord van dank – niet geheel gebruikelijk, denk ik – aan onze collega's van de lokale journalistiek, die hier vaak samen met ons het licht uitdoen, die veel uren maken en een niet te onderschatten rol spelen in het functioneren – ook disfunctioneren overigens – van onze lokale democratie. Dank en ik hoop dat jullie de ruimte krijgen – allemaal – om jullie werk ook in de toekomst te kunnen blijven doen. Voorzitter, de afgelopen jaren hebben mij ontzettend veel gebracht: een loopbaan, ik heb hier vrienden gemaakt, ik heb – ze zit thuis te kijken – de liefde van mijn leven hier ontmoet, ik heb onvergetelijke ervaringen gehad en levenslange herinneringen aan de schoonheid van deze stad, de straten, de gebouwen, maar vooral de mensen. Voor u staat een gelukkig mens, gelukkig met de afgelopen jaren, de herinneringen, maar ook met de manier waarop ik hier vandaag afscheid mag nemen. Voldaan en met het vooruitzicht om carrière te gaan maken als de man van Anne Kuik en me natuurlijk ook met volle overgave te storten op de ontzettend belangrijk wereld van het mbo. Echter, hoeveel uitdagingen er ook

gaan komen en wat het leven mij ook zal brengen, lid te mogen zijn van het dagelijks bestuur van mijn stad dat is de eer van mijn leven. Dank u wel.

08:25:30

Voorzitter: Heel hartelijk dank, Paul, voor je prachtige woorden en we zullen natuurlijk kijken wie ze ter harte neemt.

6. Voordracht tot benoeming als wethouder, de heer B.N. Benjamins

Voorzitter: Daarmee zijn we gekomen aan agendapunt zes. We zijn straks in de gelegenheid om nog eventjes op een andere plek bijeen te komen. Ik zie al wat steunpilaren uit de familie Benjamins op de publieke tribune. Fijn, jullie te zien en ik kijk even naar de fractievoorzitter van D66 of hij ons iets heeft voor te stellen.

08:26:33

De heer Rustebiel: Ja, Voorzitter, dank u wel. Het is toch wel bijzonder om zo in de energie van het afscheid van Paul de Rook al iets te mogen zeggen over de voordracht van onze nieuwe wethouder, maar toch ben ik heel trots dat ik dat mag doen, want mijn fractie is van mening dat wij een hele goede [onhoorbaar] wethouder hebben gevonden. De beoogde kandidaat kennen we natuurlijk allemaal heel goed en hij heeft bijna alle portefeuilles hier in de gemeenteraad onder zijn hoede gehad, waaronder juist ook de portefeuilles van wethouder De Rook: Financiën, Cultuur, Democratische Vernieuwing, dus dat zijn nou precies die portefeuilles die nu ook voorleggen. Als vicevoorzitter van onze gemeenteraad kent hij ook het reilen en zeilen van de raad goed en weet hij hoe het college in elkaar zit en komt hij echt helemaal tegemoet aan onze vraag als fractie, om iemand te vinden die specifiek meteen kan starten met de opdracht die voor ons ligt. Ja, want er is geen tijd om in te werken. We hebben iemand moeten zoeken en ook gevonden die direct de opdracht op kan pakken. Ja, wij zijn heel trots dat wij Bernt mogen voordragen en we hopen op jullie aller instemming.

08:27:40

Voorzitter: Dank je wel. Dan ga ik voor beantwoording van die vraag naar onze nestor.

08:27:47

De heer Sijbolts: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ik zal het niet al te lang maken, want tijd is geld, weet ook de bijna benoemde wethouder van Financiën. Een bijzonder moment, een tussentijdse benoeming van misschien wel de belangrijkste wethouderspost, want waar zouden wij zijn als gemeente met een begroting van ruim een miljard zonder wethouder van Financiën? Wij kennen de aanstaand nieuwe wethouder van Financiën uit de tijd toen hij raadslid en vicevoorzitter van de raad was. Hierdoor weten wij dat we erop kunnen vertrouwen dat de aanstaand wethouder geen mooi weer zal gaan spelen met andermans geld en dat het geld hem niet door de vingers zal glijden. Naar zijn benoeming kijkt hij waarschijnlijk uit, als de pastoor naar het geld in zijn kerkzakje. Alhoewel de aanstaand wethouder het geld niet van de bomen zal kunnen schudden, hebben we er alle vertrouwen in dat ook deze wethouder zijn geldkist zal vullen en als een bok op de haverkist zal zitten. De gemeenteraad van Groningen wenst de aanstaand wethouder Bernt Benjamins dan ook veel wijsheid en succes in zijn nieuwe loopbaan.

08:28:52

Voorzitter: Dank voor de warme woorden. Zo kun je nog eens binnenkomen. Dan kijk ik naar Mirjam Wijnja, als voorzitter van de Commissie Geloofsbrieven wat de bevindingen zijn.

08:29:06

Mevrouw Wijnja: Dank u wel, Voorzitter. De commissie belast met het onderzoek van de geloofsbrieven van kandidaat-wethouder, de heer B.N. Benjamins heeft de geloofsbrieven van de betrokkenen onderzocht en in orde bevonden. De conclusie van de commissie is als volgt: er geldt ten aanzien van de formele benoembaarheid van de kandidaat-wethouder geen bezwaar.

08:29:27

Voorzitter: Dank u zeer. Dan ga ik over tot aanwijzen van leden van de stemcommissie. Herman Pieter Ubbens, Jasper Been en Gerben Brandsema, als ze daartoe bereid zijn om dat te doen? Dat is zo. Een eervolle functie. Wij gaan schriftelijk stemmen. Ik schors de vergadering, zodat de stembiljetten kunnen worden opgehaald.

08:35:25

Voorzitter: Ik verzoek de leden hun plaats weer in te nemen.

08:35:33

Voorzitter: Ik geef het woord aan de heer Brandsema.

08:35:51

De heer Brandsema: Ja, dank u wel, Voorzitter. Er zijn 43 geldige stemmen uitgebracht zojuist, waarvan 43 voor de benoeming van de heer Benjamins als nieuwe wethouder van de gemeente Groningen.

08:36:22

Voorzitter: Dan rest mij de vraag of de heer Benjamins de benoeming ook aanvaardt? Ja? Mag ik u dan verzoeken hier plaats te nemen? Wil iedereen gaan staan? Lukt dat zo? Kom maar even. De mooiste foto van je leven maken. U kent de procedure?

08:37:10

Voorzitter: Ik verklaar dat ik om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks, nog middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks nog middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen. Zegt u mij na, dat verklaar en beloof ik.

08:37:53

De heer Benjamins: Dat verklaar en beloof ik.

08:37:55

Voorzitter: Mag ik u van harte feliciteren met uw benoeming. Heel veel succes.

08:38:37

Voorzitter: Mag ik u het woord geven? Ja.

08:38:48

De heer Benjamins: Hebben we ook een insprek[onhoorbaar]?

08:39:01

De heer Benjamins: Ja, Voorzitter, best wel ingewikkeld voor mij, want die lat ligt uiteraard ontzettend hoog en hij werd alsmar nog hoger gelegd de afgelopen weken en vandaag. Eerst vorige week een afscheidsspeech en dan nu ook nog iets zeggen over deze eervolle stap die ik namens uw raad mag zetten. Allereerst dan dus maar eens mijn uitgebreide dank aan deze gemeenteraad. Dank u wel. Ik kan niet genoeg benadrukken, hoeveel zin ik heb in deze klus en hoe warm alle reacties waren in aanloop, alleen al in de richting van vandaag. Ook daarvoor wil ik iedereen heel hartelijk bedanken. Ik mag mij straks op prachtige beleidsterreinen begeven, cultuur en economische zaken. Veel zichtbaar en naar buiten toe gericht. Ik verheug me op de samenwerking met ondernemers, initiatiefnemers en alle andere binnen deze sectoren. Ook gebiedsgericht werken en onze democratie mag ik verder proberen te brengen, mij uit het hart gegrepen. De organisatie, veel over gesproken vandaag, zal ik trachten scherp te houden met medewerking van Christine. Dan is er nog dat voor alle portefeuilles essentiële onderdeel van onze gemeente, het onderdeel dat wat meer intern gericht is, maar oh zo belangrijk. Uw raad heeft er tenslotte daar straks uitgebreid bij stilgestaan. Dit gedeelte, de financiën van onze gemeente, mag weliswaar een geweldige uitdaging zijn voor ons allen, er zit wel een deskundig team, waarmee ik heel graag de samenwerking op zoek. Via de voorzitter, zeg ik graag nog even tegen Paul: Paul, ik zal het allemaal zeer waarschijnlijk niet helemaal op dezelfde manier doen als jij, maar je bent in dit opzicht wel een fantastisch voorbeeld voor mij. Wij hebben samen wel gezeild Paul en ik, maar die ervaring bedoel ik niet als ik zeg, dat ik een hele diepe buiging maak voor al dat scherp aan de wind varen. Vanaf deze plek heel erg veel dank voor alles wat je hebt gedaan en de inspirator die je voor mij bent. Dank ook aan Paula, Frederique en Casper dat jullie hierbij aanwezig willen zijn, maar zonder wiens onvoorwaardelijke steun ik deze stap nooit zou kunnen en misschien ook wel niet zou hebben durven zetten. Laat ik dit gedeelte voor jullie allemaal niet veel langer maken dan noodzakelijk, want het is al laat en we willen allemaal graag die langverwachte borrel weer met elkaar doen. Ik wil nog maar één ding met u delen. Vorige week nam ik dus afscheid van het hoogste bestuursorgaan van de gemeente Groningen. Blijft u zich dat realiseren dat dit het hoogste bestuursorgaan is. Voordat ik toetrad tot die raad heb ik in één van de voorbereidende sessies op een eventueel raadslidmaatschap van een oude rot in het vak een prachtige les geleerd. Hij vertelde dat wanneer je gekozen bent, je er niet alleen bent voor jouw eigen achterban, maar dat je gekozen wordt om er voor alle inwoners te zijn. Die les heb ik altijd bij me gedragen en er zoveel als mogelijk naar gehandeld gedurende mijn raadsperiode. Natuurlijk leg je accenten die bij jouw ideologie of jouw mening passen, maar ik heb altijd rekening gehouden met de gevolgen die het eventueel voor andere inwoners of betrokkenen zou kunnen hebben. Voorzitter, die les zal ik blijven koesteren. Juist ook als wethouder en juist ook onder andere vanwege de politieke systeemproblemen, zoals daarstraks door Paul werden aangegeven. Ik verheug me enorm op de samenwerking met de raad en het college. Aan de slag nu, wat mij betreft, om Groningen nog mooier te maken dan Paul het al achterlaat. Voor jullie alvast op jullie gezondheid, proost voor zometeen. Dank jullie wel.

08:42:56

Voorzitter: Ik dank je zeer en ik dank jullie heel hartelijk dat we hem een tijdje mogen lenen. We zullen goed op hem passen en over paar jaar zie je hem weer terug. Zo gaat het in dit

vak. We zijn aan het eind van de vergadering. Iedereen wel thuis en we kunnen nog eventjes nagenieten in de lobby. Ik sluit de vergadering.